

HADSZÍNTÉR ELŐKÉSZÍTÉS,
LÉTFONTOSSÁGÚ RENDSZERELEMEK
VÉDELME,
HONVÉDELMI ÉRDEKEK
ÉRVÉNYESÍTÉSE

Poszterkiadvány

Hadszintér előkészítés, létfontosságú rendszerelemek védelme, honvédelmi érdekek érvényesítése

Poszter kiadvány

Magyar Hadtudományi Társaság
Budapest, 2015.

A POSZTEREK KONFERENCIÁN TÖRTÉNŐ
KIÁLLÍTÁSA AZ ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL
PROJEKT TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSULT MEG

IMPRESSZUM

Szerkesztők:

Bányász Péter - Kiss Dávid- Orbók Ákos

Lektor:

Dr. Király László

A tördelést végezte:

Bányász Péter - Orbók Ákos

A borítót készítette:

Orbók Ákos

ISBN

978-963-12-1507-6

Kiadó:

Magyar Hadtudományi Társaság
1581 Budapest, Hungária krt. 9- 11.
Tel.: +36-1-432-9000 / 29-684 mellék
Levélcím: 1581 Budapest, Pf. 15.
Internetcím: www.mhtt.eu

Felelős kiadó:

Dr. Nagy László

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
Ambrusz József	9
Bányász Péter	11
Berki Gábor	13
Bogár Petra	15
Cser Orsolya	17
Csuzda Norbert	19
Engler Ádám	21
Gönczi Gergely	23
Hegedüs Zsuzsanna	25
Károly Krisztián	27
Kiss Dávid	29
Lain Tamás	31
Mátyás Dániel	33
Dr. Németh József Lajos	35
Orbók Ákos	37
Prohászka Petra	39
Dr. Schweickhardt Gotthilf	41
Szabó Albert	43
Szabó András	45
Sztankai Krisztián	47
Teknős László	49
Tóth Renáta	51
A konferenciáról	53

Bányász Péter

szakosztálytitkár, Magyar Hadtudományi Társaság Védelemgazdasági és Logisztikai Szakosztály

Tisztelt Olvasó!

A Magyar Hadtudományi Társaság egyik deklarált céljának tartja, hogy a fiatal kutatókat bekösse a hazai tudományos közéletbe, hiszen nem csupán az utánpótlást jelentik, de nem egy esetben olyan innovatív megoldások ötletgazdái is, mint e kiadvány alapjául szolgáló tudományos poszter kiállítás és verseny. Hazánkban sajnálatos módon nincs olyan elterjedt gyakorlata a tudományos posztereknek, mint Nyugat-Európában vagy az Egyesült Államokban. A poszter műfaj egy rendkívül érdekes, kreatív alkotási módszer, hiszen egyfajta hibridet alkot az előadás, illetve a publikáció között.

A poszter kiállítás és verseny meghirdetésével kettős célt tűztünk ki: egyrészt szerettük volna meghonosítani a műfajt a hazai tudományos publikációk között, másrészt az elkészült poszterekből egy olyan kiadvány szerkesztését kívántuk elkészíteni, amely teljes értékű publikációnak felel meg.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen 2014. június 4-én első ízben került megrendezésre az említett poszter kiállítás és verseny egy nagyszabású szakmai-tudományos konferencia részeként. A pályázatra beérkezett posztereket egy, a szervezők által delegált szakértői zsűri értékelt, és a három legmagasabb pontszámot elért poszterek készítői a konferencia plenáris előadásán mutathatták be művüket a megjelenteknek. A konferencia után a szerzőknek lehetőségük nyílt a kiállított posztereket az érdeklődők számára bővebben ismertetni

Tisztelt Olvasó! A kiadvány, amit a „kezében tart”, a versenyre beérkezett pályaműveket tartalmazza. Minden poszter előtt megtalálható egy rövid szerzői ismertető, amelynek nem titkolt célja, hogy megteremtse a párbeszéd lehetőségét az olvasók, a téma iránt érdeklődők és az alkotók között, így ez úton is megragadom az alkalmat, hogy bíztassak mindenkit, amennyiben az adott poszterrel, témával kapcsolatban gondolata támadt, ne habozzon, és keresse meg a szerzőt.

Végezetül szeretném kifejezni köszönetemet és nagybecsülésemet a szervezőknek, illetve a poszterek készítőinek az elvégzett munkát illetően!

Kiss Dávid

elnök, NKE Doktorandusz Önkormányzat

Tisztelt Olvasó!

Tudományos innováció. Ezzel a két szóval tudnám illetni a „Hadszintér előkészítés, létfontosságú rendszerelemek védelme, honvédelmi érdekek érvényesítése” elnevezésű konferenciát illetve jelen kiadványt.

A tudományos poszterek elterjedése és legitimációja a nyugati tudományos életben nem véletlen. Ez a típusú publikációs forma lehetőséget ad arra, hogy egy köztes dimenzióba helyezze – az élőbeszédés előadás és az írásos tanulmányok közé – a kutatott tudományos eredményeket.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Doktorandusz Önkormányzata kiemelt célként aposztrofálja a doktoranduszok tudományos életben való érvényesülését. Ennek két fő elemeként lehet megemlíteni a publikációs lehetőség biztosítását és a tudományos kapcsolatok kialakítására alkalmas rendezvények megszervezését. Jelen kiadvány virtuális materizálódása bizonyíték arra, hogy a tudományos poszterek alkalmasak egyidejűleg megvalósítani mindazt, amit egy konferencia és egy tudományos publikáció együtt biztosítana egy doktorandusz számára.

A különleges vizuális megjelenése a posztereknek figyelemfelkeltő, innovatív mégis kétséget kizáróan, tudományos.

A Doktorandusz Önkormányzat jövőbeni céljai között szerepel, hogy a társszervezetekkel együtt hagyományteremtő jelleggel minden évben megszervezen egy hasonló jellegű poszter kiállítást, ahol részint a doktoranduszok prezentálhatják tudományos eredményeiket, részint szem előtt tartva a tudományos utánpótlás kérdését, együttműködve a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Egyetemi Hallgatói Önkormányzatával illetve a Biztonságpolitikai Szakkollégiummal az alap és mesterképzésben részt vevő tudomány iránt érdeklődő hallgatóknak is lehetőséget nyújtson a bemutatkozásra és a publikációra.

És ezekkel a poszter kiállításokkal az Önkormányzat folytatni kívánja azt a kezdeményezést, amit a szóban forgó konferencia és jelen kiadvány megkezdett, a fejlődést és az innovációt Egyetemünkön, ami árnyaltabbá és mélyebbé teszi a tudományos életet és így magát a tudományt is!

Dr. Németh József Lajos

tiszteletbeli elnök, Biztonságpolitikai Szakkollégium

Tisztelt Olvasó!

A 2003-ban alapított Biztonságpolitikai Szakkollégium (BSZK) egyik alapvető célkitűzése a tehetséges fiatalok támogatása, szakmai és személyes fejlődésük elősegítése. Ebbe az elgondolásba bele illik minden olyan kezdeményezés, amely a közösségi és egyéni kreativitást helyezi előtérbe, így a BSZK örömmel és maximális elhivatottsággal állt be az NKE történetében először megrendezett poszter verseny támogatóinak sorába. Külön öröm számunkra, hogy az együttműködés olyan partnerek között valósult meg, amelyek már hosszú idő óta tevékenykednek az egyetemi és a kari tehetséggondozás érdekében.

Egy ilyen rendezvény számos kihívást tartogat és a szerzőknek egy időben, több elvárásnak kell megfelelniük, amelyek a hadtudományok jellemző vonásait és a poszterek formai elvárásait alapul véve igencsak összetettnek mondhatóak. Ezek közül csupán egyet kiemelve, gondoljunk csak bele, nem könnyű biztonságpolitikai – döntően szöveges – megközelítéseket plasztikussá és látványossá tenni!

A BSZK tagjai révén képviseltette magát és ebben nem csak a szervezet megjelenése motivált minket, hanem a versenyszerű megmérettetés lehetősége is. Ez utóbbi ugyanis elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy olyan értékes munkák szülessenek, amelyek megfelelnek a magas szintű minőségi követelményeknek.

Ezúton köszönjük meg minden résztvevő erőfeszítését és különösen azoknak, akik ötletgazdaként és szervezőként mindent megtettek a rendezvény sikeréért!

Berki Gábor ny. r.százados
elnök, DOSZ Hadtudományi Osztály

A Doktoranduszok Országos Szövetsége Hadtudományi Osztályának nevében tisztelettel köszöntöm a kedves olvasót. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy részt vehettünk a „Hadszintér előkészítés, létfontosságú rendszerelemek védelme, honvédelmi érdekek érvényesítése” című konferencia előkészítésében és lebonyolításában, több szempontból is. Egyrészt egyetemünkön ez volt az első poszter verseny, amelyet doktorandusz hallgatók számára rendeztek, így a publikálásnak egy, a számunkra új területével ismerkedhettünk meg. Legtöbbünk először készített ilyen típusú közleményt és ez újfajta kihívás elé állította a résztvevőket. Másrészről a konferencia plenáris ülésén meghallgathattuk a szakma elismert szakembereinek, professzoroknak, nagynevű kutatóknak az előadásait, új gondolatait. Elmondhatjuk tehát, hogy ez a konferencia nagyszerűen szolgálta a doktoranduszok érdekeit, hisz első kézből kaphatták meg a legfrissebb kutatási eredményeket a szakma „nagy öregjeitől” és bemutathatták a saját munkájukat is.

A Doktoranduszok Országos Szövetsége 2012-es köztestületté válását követően nagy lendülettel vágott bele abba a szervező munkába, amellyel össze kívánta fogni a hazai doktorandusz társadalmat. Ennek köszönhetően alakultak meg a Tudományos Osztályok, amelyekből ma már húsz működik országszerte. Az általunk alapított Hadtudományi Osztály ezek közül is kiemelkedik, mind taglétszámával, mind a doktoranduszoknak szervezett tudományos és közösségépítő programjainak köszönhetően. Ezen a poszter versenyen is osztályunk számos tagja vett részt és reményeink szerint jövőre még többen fogják magukat megméretni, hisz ezt a rendezvényt hagyománnyá szeretnénk tenni egyetemünkön.

Szeretném megköszönni minden szervezőnek az áldozatos munkáját, a résztvevőknek pedig további tudományos sikereket kívánok a magam és a DOSZ elnöksége nevében.

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Ambrusz József tüzoltó ezredes

Poszter címe: A magántulajdonban lévő lakóingatlanok kárenyhítési rendszere

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Katasztrófavédelmi Intézet, valamint Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Okleveles védelmi igazgatási vezető, valamint Humánmenedzser

Szerző kutatási területe: Védelmi igazgatás

Szerző kutatási témája: Katasztrófák következményeinek felszámolása, valamint a helyreállítás vezetés-irányítási, műszaki feladatainak lehetséges megoldásai

Szerző elérhetőségei: ambrusz.jozsef@uni-nke.hu +3630-465-5035

Szerző bemutatkozása:

A NKE Védelmi igazgatási szakán szerezte védelmi igazgatási vezetői diplomáját. A Budapesti Közgazdasági Egyetemen végzett humánmenedzserként. Főiskolai végzettséget a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán szerezte. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, a Magyar Hadtudományi Társaság Belügyi szakosztályának tagja.

A magántulajdonban lévő lakóingatlanok kárenyhítési rendszere

Ambrusz József
ambrusz.jozsef@uni-nke.hu

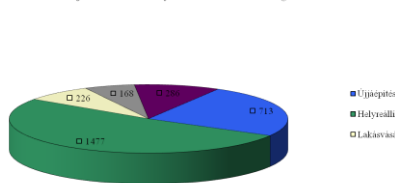
Visszatekintés

Számos feljegyzés, mítikus monda és írásos emlék maradt ránk, mely szerint a természet többletereje szakadatlan kihívások elé állította az emberi cselekvést. Az emberiség folyamatosan igyekszik élete és munkája szolgálatába állítani a természet javait, egyben törekszik csökkenteni a természet kiszámíthatatlan pusztító, károsító hatásait. Mégis, a bekövetkezett természeti csapások, katasztrófák folyamán, vagy annak következményeként egész társadalmak, civilizációs kultúrák, egyedek és nemzetek pusztultak el, veszítették el értékeiket. A reménytelen örök veszteség egyben figyelmeztetés is a jelen kor tagjai számára.

2000-ben az elnyúló bel- és árvíz okozta kihívások során, a bekövetkezett veszélyhelyzetekben (a Tisza cianid-szennyeződése, tűz Ágasegyháza, a pusztaszőlői gázkibocsátás) az új katasztrófavédelmi szervezet aktív szerepet vállalt. Még 1999. november végétől belvizek alakultak ki országwide, közel 700 településen folytak védekezési munkák. 2000 év tavaszán történetének egyik legnagyobb és legfenyegetőbb árvizét hátrította el az ország, amelyben szinte az Alföld egészét veszélyeztette az árhullám. A károkat közel harmincezer személyi tulajdonba tartozó lakóépület és közel kétezer kötelező önkormányzati feladatot ellátó épület szenvedte el.

2001 márciusában a felső tiszaí árvíz elöntötte az országhatárt és a Tisza között fekvő beregi öblözetet. Óriási károkat keletkeztek, utak, hidak, kompok, vasúti- és árvízvédelmi létesítmények rongálódtak meg, lakóépületek, az emberek és közösségeik életviteléhez nélkülözhetetlen építmények semmisültek meg vagy károsodtak. A Kormány 22,8 milliárd forint összegben vállalt kötelezettséget a szükséges helyreállítási és újjáépítési munkálatokhoz. A kárenyhítés összefogására létrehozta a Helyreállítási és Újjáépítési Bizottságot a BM OKF főigazgatójának vezetésével. Ilyen komplex feladatok teljesítésére 1970 óta nem volt példa, a bekövetkezett károkat koncentrált jellege, a nagyszámú idős károsult és a tájillegű építészeti jellegzetességeinek megőrzése motiválta, hogy központi szervezésben történjen a kárenyhítés igazgatási folyamata.

Kimutatás a 2001. évi tiszaí árvíz során károsodott személyi tulajdonú lakóépületek tulajdonosainak kárenyhítési forma szerinti megoszlásáról

1. sz. ábra: Kimutatás a 2001. évi tiszaí árvíz során károsodott személyi tulajdonú lakóépületek tulajdonosainak kárenyhítési forma szerinti megoszlásáról (Szerkesztette: Ambrusz József / OKF Koordinációs Főosztály/ Szalai Erika munkája alapján)

2002 augusztus 9 - 12. közötti időszakban Borsod - Abaúj - Zemplén, Heves és Nógrád megyékben a felhőszakadászerű esőzések következtében 43 településen 268 lakóház, 54 önkormányzati tulajdonban lévő, kötelező feladatot ellátó épület károsodott.

2002. augusztus 7-9. között rendkívül nagymennyiségű csapadék következtében rendkívüli árhullám vonult végig a Dunán és mellékfolyóin. A megemelkedett vízszint 8 megyében 674 lakóingatlanban, és közel 80 önkormányzati tulajdonú ingatlanban okozott károkat. A Kormány a károkat enyhítésével kapcsolatosan rendelkezett a megyei helyreállítási és újjáépítési bizottságok megalakításáról, valamint a természeti kárt szenvedett lakosság részére nyújtandó anyagi támogatásról.

2004 júniusában erős szél és jég kíséretében heves esőzések okoztak jelentős károkat Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Nógrád és Tolna megyében, valamint a fővárosban. A rendkívüli időjárás következtében károsodott, magánszemélyek tulajdonában lévő lakóingatlanok helyreállításának elősegítése érdekében a települési önkormányzatok bevonásával anyagi segítséget kaptak a károsultak, e célra a Kormány 400 millió forintot különített el. A jogszabályban biztosított támogatási keretösszegből 30 településen, közel 1900 ingatlan tulajdonos részesült. Július végén a Borsod-Abaúj-Zemplén megye folyóinak vízgyűjtő területén, a Szlovákiában lehullott nagy mennyiségű csapadék hatására mind a hazai, mind pedig a határon túli vízfolyásokon, így a Hernád folyón is árhullám alakult ki.

Minden erőfeszítés ellenére voltak települések, illetve azok egyes részei, amelyeket nem lehetett megvédeni, elöntötte őket az ár. A Kormány ebben az esetben is segíteni igyekezett az áradással összefüggésben károsodott lakóingatlanok tulajdonosainak. Az árvíz 27 települést érintett, 16 településen 207 épület sérült meg, 3 pedig összeomlott. A vihar- és az árvíz károk kapcsán indult eljárások a következő évben befejeződtek, a károsultak és családtagjaik biztonságos lakhatási feltételei megoldódtak.

2005 A különösen súlyos természeti csapásokat követően a Kormány hat alkalommal rendelkezett a magántulajdonba tartozó lakóépületek tulajdonosainak támogatásáról: Pásztó- Mátrakeresztes, Mád, Boldva, Várvolgy, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Zala megye településein. A katasztrófavédelmi szervezet közreműködésével történt felmérés szerint összesen 147 településen 5526 lakóingatlan károsodott a különböző természeti csapások következtében.

2006 A Magyarország folyóin a tavasszal kialakult rendkívüli árvíz, valamint az ország egyes területein ezen év első hónapjaiban bekövetkezett jelentős belvíz miatt keletkezett károkat enyhítésére az állam a korábbi évekhez hasonlóan segítséget kívánt nyújtani a helyi önkormányzatoknak ahhoz, hogy támogatni tudják a rászoruló lakosokat. A 10 328 db lakóingatlan ért károsodás.

A pótlólagos kárenyhítés 10 megyében és a Fővárosban közel 1450 károsodott ingatlant érintett. 2008 - 2009 Az előző évekhez hasonlóan a 2008. évben is jelentős károkat keletkeztek mind az önkormányzati, mind a magántulajdonú épületekben a szélsőséges időjárás - a szélvihar, jégeső, a hirtelen leesett nagymennyiségű csapadék - hatására. Az OKF közreműködött a károkat felmérésének szervezésében, a káradatok rendszerezésében, a döntések előkészítésében.

2009. június 7-én Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében Tiszavasvári- Vásárosnamény-Beregsurány vonalában kb. 10 km sávban jégesővel, heves szellőkészekkel kísért vihar vonult végig jelentős károkat okozva 7853 lakóingatlanban, 180 önkormányzati az önkormányzati fenntartású ingatlanban.

2010 május 15-től az ország szinte teljes területét érintve ciklonális front, viharos (néhol a 90 km/óra erősséget is jóval meghaladó) szellőkészekkel kísért nagy intenzitású felhőszakadás sújtotta. A hirtelen, jelentős mennyiségű és intenzitású csapadék miatt számtalan helyen áradtak a patakok (Boldva, Szinva, stb.) és a folyók (Ipoly, Hernád, Sajó, Bodrog, Zagyva, stb.), nem kímélve az önkormányzati épületeket és a lakóházakat sem. Összességében 8 megye 49 településén 271 ingatlan tulajdonosa részesült állami támogatásban. 81 esetben új ingatlan építését választották a károsultak, 190 esetben használt lakóház vásárlásával valósult meg a kárenyhítés. A helyreállítható ingatlanok esetében karitatív szolgálatok nyújtottak további támogatásokat. A 2010. május-júniusi árvizek során károsodott és újjáépített települések átfogó árvízvédelmi megteremtése érdekében Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az év elején a Kormány ismét veszélyhelyzetet hirdetett ki. A 2010. évi pusztítás újbóli elkerülése végett a Kormány árvízvédelmi megelőzését szolgáló beruházásokról döntött a 1028/2011 Korm. rendeletével. A döntés célja az volt, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében megindította azon árvízvédelmi beruházásokat, amelyek a lakosság életét, anyagi javainak védelmét szolgálják.

Helység	Új LNV [cm]	Régi LNV [cm]	Régi LNV időpontja
Nagybajcs	907	872	2002
Komárom	845	802	2002
Esztergom	813	771	2002
Nagymaros	751	714	2006
Budapest	891	860	2006
Dunaújváros	755	742	1965
Dunaöldvár	721	703	1965
Paks	891	872	1965
Dombori	916	894	1965
Baja	989	976	1965
Mohács	964	984	1965

2.sz. ábra: LNV értékek
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A 2013-as közép-európai áradások május végén, június elején főleg Ausztria, Csehország, Magyarország, Németország, Svájc és Szlovákia területén következtek be és leginkább a Duna, az Elba, valamint ezek vízgyűjtő területeire terjedtek ki. Németországban a sokévi átlag 178%-ának megfelelő csapadék esett májusban, az ottani és az ausztriai jelentős esőzések nagyban hozzájárultak a rendkívüli helyzet kialakulásához.

Magyarország Minden árhullám különböző és nincs két egyforma, kialakulásukban meteorológiai és hidrológiai tényezők

együttes hatása érvényesül. Ezt az árhullámot négy egymás utáni nap jelentősebb csapadék okozta. A magyarországi szakasz legnagyobb részén rekord vízállásokat eredményezett, így új „legnagyobb víz” (LNV) értékek születtek. (2. sz. ábra)

Kárenyhítés folyamata

KÁROK BEJELENTÉSE

A károkat bejelentésének határidejére vonatkozó kizárólagos kormányzati döntéssel indulhat a károkat felmérése, becslése. A károkat megbecslését megelőzi a károsult által tett kárbejelentés.

A KÁROK MEGBECSLÉSE

A természeti csapást követően a kárfelmérést a területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal, a katasztrófavédelmi Igazgatóság, továbbá szükség szerint a területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatali felkérése alapján az ár- vagy belvíz elleni védekezés esetében a területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság, az utakban, kompokban, hidakban keletkezett károkat esetében a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ képviselője, valamint pince- vagy partfalomlás, illetve földcsuszamlás esetében a Pince- és Partfalveszély Elhárítási Szakértői Bizottság képviselője látja el.

TÁMOGATÁSOK MEGKÖTÉSE

A kárenyhítési támogatás a károsult által történő kárbejelentés és annak elbírálása, valamint a támogatási megállapodás alapján folyósítható. A megállapodást - a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott rászorultsági szempontokat is figyelembe véve - a helyi önkormányzat köti meg.

ÉPÍTÉSRE VONATKOZÓ EGYÉB SAJÁTÓSSÁGOK

Nem engedélyezhető megsemmisült épület újjáépítése olyan helyen, ahol a természeti vagy civilizációs katasztrófa bekövetkezése után a területen fokozottan fennáll. Újjáépítés csak a településrendezési terv alapján elfogadott vagy előzetesen kijelölt területen történhet. A kihirdetett veszélyhelyzet folytán bekövetkezett építménykárok helyreállításával összefüggő kivételes építészeti szabályok alkalmazásával az épített környezetben változást, a megelőzésnek pedig alapot jelent.

FELHASZNÁLT PÉNZESZKÖZÖK NYILVÁNTARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE, ELSZÁMOLÁSA

A jegyző a támogatott károsultakról, azok írásbeli hozzájárulása esetén nyilvántartást vezet.

1. sz. Fotó: Árvíz Szendrő 2010
Készítette: Páros György OKF 2010

2. sz. Fotó: 2013. Dunai árvíz, védekezés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem önkéntes hallgatói szolgálata
Fotó: Ambrusz József 2010.

Felhasznált irodalom:

- [1] COL József AMBRUSZ, Counselor National University of Public Service, Disaster Management Institute THE SYSTEM OF RECOVERY (REHABILITATION) IN HUNGARY FOLLOWING NATURAL DISASTERS-RIESELNIE KRIZOVYCH SITUACII ZILINA 2014 P. 29-35.
- [2] COL József AMBRUSZ, Counselor National University of Public Service, Disaster Management Institute THE SYSTEM OF RECOVERY (REHABILITATION) IN HUNGARY FOLLOWING NATURAL DISASTERS-NISPACEE 2014 BUDAPEST
- [3] KOZÁRI László - SIMON Ildikó: A globális klímaváltozással összefüggő katasztrófavédelmi szabályozási, vezetésirányítási, szervezési kérdések vizsgálata
<http://www.vedelem.hu/letoltes/tanulmany/tan170.pdf>
[4] 234/2011. (11. 10.) kormányrendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes jogszabályok módosításáról szóló 2011. évi CXCVIII. törvény végrehajtásáról

ÁROP 2.2.21
Tudásalapú közszolgálati előmenetel

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujzechenyiterve.hu
04 40 438 438

MAGYARORSZÁG MEGJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Bányász Péter

Poszter címe: A terrorizmus jelenléte a közösségi médiában

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Okleveles politológus

Szerző kutatási területe: Védelemgazdaság és katonai logisztika

Szerző kutatási témája: A közösségi média térnyerése a védelmi szférában

Szerző elérhetőségei: banyasz.peter@uni-nke.hu banyasz.peter@gmail.com

+3620-562-4178 HM: 29-457

Szerző bemutatkozása:

Az ELTE Állam- és Jogtudományi karán szerezte diplomáját politológiából. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, a Magyar Hadtudományi Társaság Védelemgazdasági és Logisztikai Szakosztályának titkára, a Kritikus Infrastruktúra Védelmi Kutatások TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-0001 számú projekt, „Közlekedési kritikus infrastruktúra védelme” kiemelt kutatási terület kutatója, főbb kutatási területei: a közösségi média hadtudományokkal való kapcsolata, a kritikus információs infrastruktúrák védelme, illetve a szervezett bűnözés. Az MHTT Korponay János díjasa.

A TERRORIZMUS JELENLÉTE A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN

Bányász Péter
banyasz.peter@uni-nke.hu

2014-re az életünk megkerülhetetlen részévé vált a közösségi média. A kezdetben szórakoztatásra létrehozott oldalak az otthonok, munkahelyek állandó szereplőivé léptek elő, betörve a különböző társadalmi alrendszerbe.

Értelmezésem szerint a közösségi média olyan internetes oldalak és alkalmazások összessége, amelyeknél a szolgáltató csupán a keretet biztosítja, a tartalmat a felhasználók állítják elő. Ebből következik, hogy a közösségi média elsősorban a felhasználók interakciójából alakul ki, amely a többi felhasználó megosztásából, kiegészítéséből akár részben/teljesen új tartalom előállítását jelentheti. Elméletileg ez a tartalom folyamatosan változhat, kiegészülhet, új információk hatására bővíthet. Ez alapján a közösségi médiához sorolom a különböző okostelefonokra írt alkalmazásokat is, hiszen egyrészt ezek is a felhasználók közti interakcióra épülnek, másrészt integratív szerepet töltenek be a különböző közösségi eszközök közt. Az integráció legszebb formában a Google példája alapján jelentkezik, a kezdetben keresőszolgáltatónak működő cég mára egy személyben integrálja a különböző közösségi eszközöket (blogszolgáltató, fénykép- és videómegosztó, közösségi hálózat, okostelefon platform stb.), miközben a nyílt forrású hírszerzés széles spektrumát is magába foglalja. [1]

Használatuk a pozitív hatások mellett (kapcsolattartás, a modern gazdaság releváns ágazata, kríziskommunikáció stb.) azonban számos negatív következménnyel is járhat. A hadviselés természete a technológiai fejlődéssel párhuzamosan változik. Ennek megfelelően a közösségi média is számos olyan lehetőséget biztosít, amelyekkel nap mint nap élnek mind a nemzetbiztonsági, mind a hon- és rendvédelmi szolgálatok. De ahogy az állami szervek, úgy a szervezett bűnözői körök, terrorista csoportok is aktívak ezeken a felületeken.

Fogalmi meghatározás szempontjából nehezebb dolgunk adódik, ha a terrorizmus definícióját kívánjuk megadni, ugyanis történelmi kategóriaként is értelmezhető. [2] További nehézséget jelent annak megválaszolása, hogy kit tekintünk lázadónak/szabadságharcosnak és kit terroristának. A 2001. szeptember 11-ei események érthető módon felerősítették a terrorizmussal kapcsolatos kutatásokat, nem egy esetben a valós fenyegetettségénél nagyobb jelentőséget tulajdonítva számukra.

Napjainkban a kiberbűnözés egy rendkívül jövedelmező bűnelkövetési forma, a kiberhadviselést a konvencionális hadviselés mellett egyre több területen alkalmazzák. Szerencsére a kiberterrorizmus a terroristák megfelelő informatikai tudása hiányában még nem létező jelenség, azonban az internetet, ez által a közösségi médiát rendszeresen felhasználják céljaik elérése érdekében.

A közösségi média a nyílt forrású hírszerzés egy roppant hasznos eleme [3], amely a terroristák célpontválasztásakor előzetesen alkalmaznak (1. kép oldal alján). Ennek jelentőségét mi sem mutatja jobban Kovács László és Krasznay Csaba Digitális Mohács című tanulmányánál, amelyben a szerzők szigorúan nyílt forrású hírszerzést alkalmazva egy félelmetesen ijesztő képet festettek le Budapest kiberfenyegetettségét illetően. [5]

Nyílt forrású felderítés végzésével kideríthetővé válhat a célszemély az e-mail címe, a barátainak neve, érdeklődési köre – bármilyen információ, ami alapján a felhasználói szokásokat elemezve social engineering támadást indíthatnak. Minél több időt töltünk el az interneten, legyen szó munkáról, szabadidőről, az aktivitásunk naplózásra kerül nemcsak az internetszolgáltatónál, hanem a tartalomszolgáltatónál

egyaránt. Ha valaki képes összegyűjteni a különböző támadások kivitelezésére lehet használni. tevékenységeinket az egyes látogatott oldalaknál (milyen videókat, képeket néztünk, milyen kulcsszavakra kerestünk rá, kikkel váltunk szöveges üzeneteket, ezek tartalmát), rengeteg információhoz bár sokszor nem úgy tekintünk rá, mint potenciális hozzájárulhat, amivel esetleg zsarolni lehet a célszemélyt. Legyen egy rendszer bármilyen jól védett informatikailag, ha az irányításunk alá kerül egy felhasználó, hátsó kapukon keresztül hozzáférhetünk a számunkra fontos információhoz, vagy rajta keresztül támadást intézhetünk ellene.

A különböző közösségi oldalak a konspirált kapcsolattartás eszközeként is funkcionálhatnak, amennyiben kódolt üzeneteket rejtenek el pl. blogposztok szövegei között, illetve zárt csatszobákban vagy online játékokon keresztül kommunikálnak egy terroriszervezetek tagjai. Nem véletlen, hogy az NSA ügynökei olyan nagy számban épültek be az online játékokba, hogy külön osztályt kellett létrehozni az ügynökök koordinálására érdekében.

3. kép: Az ISIS propaganda videója [7]

Viszonylag korán, az első csecsen háborúban elkezdték alkalmazni a terrortámadásokról készült videók propaganda céllal történő felhasználását. Ibn al-Hattáb szaúdi gerillavezér volt az első dzsihádistá, aki 1996-ban e céllal rögzítette az általa végrehajtott támadásokat. Napjainkra a YouTube, Instagram világában mindezt professzionális eszközökkel végzik a terroristák új tagok toborzására (2. kép oldal tetején), sikerek, célok bemutatására, támogatók megnyerésére, pánikkeltésre. A 3. képen (oldal közepén) szereplő videó részlet jól illusztrálja, hogy az Irakban és Szíriában jelenlevő ISIS (Iraki és Nagy-Szíriai Iszlám Állam) megértette ezen eszközökben rejlő propaganda értéket, és azon a nyelven beszél, amit a mai fiatalok értenek: a közösségi médián.

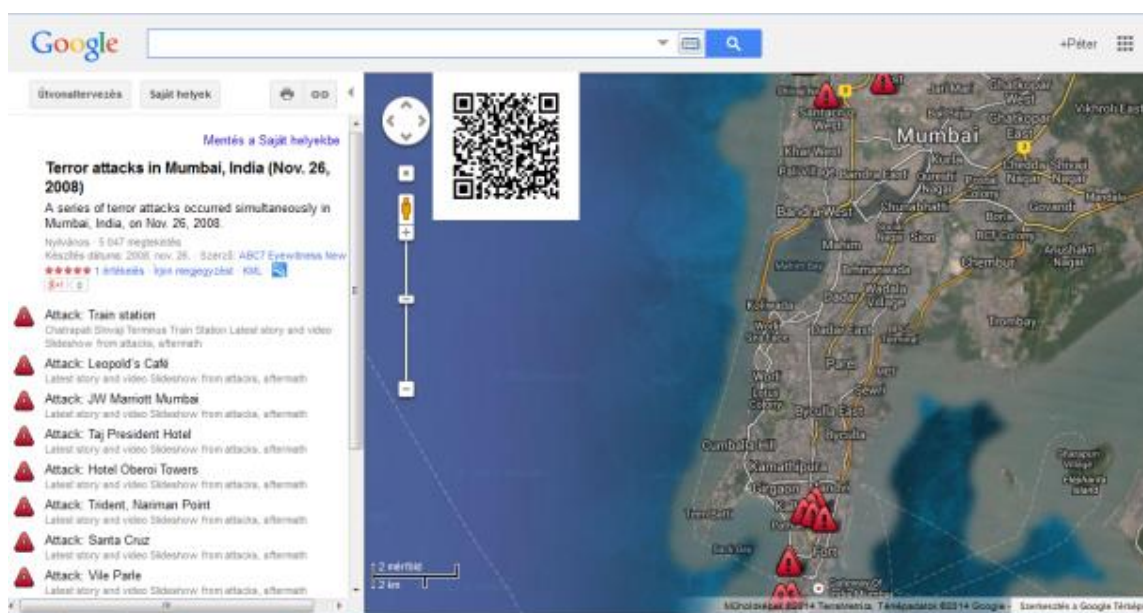
Reményeim szerint a poszter elérte kitűzött célját, nevezetesen sikerült igazolni, hogy ezek az eszközök bár sokszor nem úgy tekintünk rá, mint potenciális veszélyforrásra, de rosszindulatú kezekben rendkívül nagy károk okozására képesek.

2. kép: Propaganda videó az Al-Qaeda szíriai kiképző táborából [6]

Felhasznált irodalom

- [1] BÁNYÁSZ, Péter: A közösségi média használat biztonsági kérdései a védelmi iparban, In. Hadtudomány (Online), 24:1, pp.49-67., 2014.
- [2] HORVÁTH, L. Attila: A terrorizmus csapdájában, Budapest, Zrínyi Kiadó, 2014.
- [3] BÁNYÁSZ, Péter: A közösségi média szerepe a települések életében, kiemelten a rendkívüli események kezelésében, In. Településföldrajzi Tanulmányok 2:2, pp.132-145., 2013.
- [4] Terror attacks in Mumbai, In. Google Maps, <https://maps.google.com/maps/ms?msa=0&msid=100866907082629170478.00045c9e38432e998532d&g=fature> (2014. május 25.)
- [5] KOVÁCS, László- KRASZNAY, Csaba: Digitális Mohács- Egy kibertámadási forgatókönyv Magyarország ellen, In. Nemzet és Biztonság, pp. 44-56. 2010.
- [6] Syria Al Qaeda training camp for children in Deir ez Zor, In. YouTube, <http://www.youtube.com/watch?v=sU-Vddwcf2Y> (2014. május 25.).
- [7] al-Furqan Media, In. Jihadology, 2014. május 17., <http://jihadology.net/2014/05/17/al-furqan-media-presents-a-new-video-message-from-the-islamic-state-of-iraq-and-al-sham-clanging-of-the-swords-part-4/> (2014. május 25.).

1. kép: A mumbai terrortámadások helyszínei [4]

Jelenleg még nem rendelkeznek megfelelő informatikai képességgel a terroristák, hogy informatikai eszközökön hajtsanak végre támadást a kritikus infrastruktúrák ellen, de a közösségi média ennek elősegítésére is alkalmas, hiszen vírusok, trójai falovak elterjesztésére is használhatóak, amellyel zombihálózatokat lehet előállítani, amit akár DoS/DDoS

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Berki Gábor

Poszter címe: A kibervédelem hazai struktúrája

Szerző intézménye: NKE KDMI

Szerző végzettsége: Védelmi vezetéstechnikai rendszerszervező

Szerző kutatási területe: Védelmi elektronika

Szerző kutatási témája: A számítógép-hálózati műveleti képességek kialakításának lehetőségei a Magyar Honvédségben

Szerző elérhetőségei: berki.gabor@uni-nke.hu +36 30 250-9009

Szerző bemutatkozása:

A doktori tanulmányomat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskolájában 2012-ben kezdtem, állami ösztöndíjasként nappalin. A kutatási területem a számítógép-hálózati hadviselés, ennek a Magyar Honvédségben történő kialakításának lehetőségei. Első diplomámat a Gábor Dénes Főiskolán szereztem, mint informatikus mérnök, a másodikat a Rendőrtiszti Főiskolán, az átképzőn. A mesterszakot a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen végeztem 2010-ben. 1987-től kezdtem dolgozni a Belügyminisztériumban. Az itt töltött 23 év alatt különböző híradó és informatikai beosztásokban szolgáltam több szolgálati helyen. 1999-ben fegyveres békefenntartói misszióban vettem részt Egyiptomban, katonai rendőri feladatokat láttam el több, mint egy éven keresztül. 2010-ben rendőr századosként szolgálati nyugállományba vonultam.

2012-ben választották meg az NKE Doktorandusz Önkormányzat képviselőjének, ahol 2014 januárjáig aktívan dolgoztam. 2013-ban elnyertem a DOSZ Hadtudományi Osztályának elnöki székét, ezen feladatomat jelenleg is nagy kedvel és örömmel végzem. Tagja vagyok a Magyar Hadtudományi Társaságnak, az Elektronikai, Informatikai és Robotikai Szakosztályban. Önkéntesként részt veszek a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat „Biztonságosabb internet” programjában, ahol, iskolákban gyerekeknek, szülőknek és tanároknak tartunk előadásokat a biztonságosabb internethasználatról.

A kibervédelem hazai struktúrája

Berki Gábor berki.gabor@uni-nke.hu

Napjainkra a társadalom informatikai rendszerektől való függése olyan mértékben megnövekedett, hogy az ezeket a rendszereket érő esetleges támadások beláthatatlan következményekkel járnának. Ezért ezeknek védelme elsődrendű feladattá vált. Ez a felismerés azonban nem új keletű. A szakemberek már a kilencvenes évek elején felhívták a figyelmet a biztonsági kockázatokra, azonban ez akkoriban nem sokakat izgatott.

A fenyegetések a következők lehetnek:

- Hírszerzés,
- Ipari kémkedés,
- Hackerek,
- Szervezett bűnözés,
- Kiberműveletek,
- Kiberterrorizmus,
- Rosszindulatú, bosszúálló munkatársak,
- Felelőtlen munkatársak,
- Természeti csapások,
- Műszaki hibák.

Hazánkban már nagyon korán felismerték a szakemberek a információbiztonság fontosságát, így az első szabályzó már 1994-ben napvilágot látott. Ez volt a Mminiszterelnöki Hivatal Informatikai Tárcaközi Bizottságának 8. sz. ajánlása, egy informatikai biztonsági módszertani kézikönyv, amely egy tájékoztató volt az informatikai biztonság megteremtésének legfontosabb elemeiről. Célja volt felkészíteni a szervezetet az informatikai biztonsági koncepciójának kialakítására. Tartalmazott egy kockázatelemzési módszertant is, amelynek segítségével a szervezetek felmérhették sérülékenységüket.

1996-ban jelent meg a MeH ITB 12. sz. ajánlása, amely az informatikai rendszerek biztonsági követelményeit tartalmazta. Ezek nem csak logikai védelem előírásait jelentette, hanem részletes követelményeket és védelmi intézkedéseket is az informatikai biztonság adminisztratív és a fizikai védelem területeire, valamint a szervezeti, személyi és fizikai biztonság kérdéseire is. [1] Sajnos azonban ezeket az elveket – néhány kivételtől eltekintve – nem sikerült a gyakorlatban megvalósítani, ugyanis az ajánlásokat nem tették kötelezővé.

Ezen az állapoton változtatott a 2013. évi L. törvény, amely, állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szól. Ezzel hivatalosan is, törvénybe foglaltan kimondott:

„A nemzet érdekében kiemelten fontos – napjaink információs társadalmát érő fenyegetések miatt – a nemzeti vagyon részét képező nemzeti elektronikus adatvagyon, valamint az ezt kezelő információs rendszerek, illetve a létfontosságú információs rendszerek és rendszerelemek biztonsága. Társadalmi elvárás az állam és polgárai számára elengedhetetlen elektronikus információs rendszerekben kezelt adatok és információk bizalmosságának, sértetlenségének és rendelkezésre állásának, valamint ezek rendszerelemei sértetlenségének és rendelkezésre állásának zárt, teljes körű, folytonos és a kockázatokkal arányos védelmének biztosítása, ezáltal a kibertér védelme.” [2]

A törvény rendelkezik a szervezeteknél az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy kinevezéséről, aki felel a szervezetnél előforduló valamennyi, az elektronikus információs rendszerek védelméhez kapcsolódó feladat ellátásáért. A törvényi megfelelés 2014. július 1-jei határidővel a következő feladatokat róta az érintettekre:

- Elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása kockázatelemzés alapján
- Szervezet biztonsági szintbe sorolása
- További 90 napon belül elvégzendő feladat (2014. szeptember 30.):
- Cselekvési terv a biztonsági osztály által

megállapított megszüntetésére.

megállapított

hiányosságok

A követelményeket a 77/2013. (XII. 19.) NFM rendelet szabályozza.

A törvény szerint a szervezet vezetője köteles gondoskodni az elektronikus információs rendszerek védelmi feladatainak és felelősségi köreinek oktatásáról, saját maga és a szervezet munkatársai információbiztonsági ismereteinek szinten tartásáról. A szervezeteknek a fenti rendeletben előírt logikai, fizikai és adminisztratív védelmi intézkedéseket kell meghatározniuk, amelyek támogatják:

- a megelőzést és a korai figyelmeztetést,
- az észlelést,
- a reagálást,
- a biztonsági események kezelését.

A törvényhez kapcsolódva a 233/2013. (VI. 30.) Korm. rendelet rendelkezik az elektronikus információs rendszerek kormányzati eseménykezelő központjának, ágazati eseménykezelő központjainak, valamint a létfontosságú rendszerek és létesítmények eseménykezelő központja feladat- és hatásköréről.

Az eddig a Puskás Tivadar Közalapítvány által üzemeltetett CERT-Hungary feladatait a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat égisze alatt a Kormányzati Eseménykezelő Központ (gov-CERT) vette át. Feladatai a következők:

- Nonstop (0/24 óras) ügyeleti rendszer,
- Hálózatbiztonsági szolgáltatásokat nyújtása a támogatott közigazgatási és kritikus információs infrastruktúrákat üzemeltető szervek részére,
- Mint az országon belüli koordinációs szervezet végzi az internetet támadási csatornaként felhasználó incidensek kezelését és elhárítás koordinálását,
- Közzéteszi a felismert és publikált szoftver sérülékenységeket. A szoftver sérülékenységeket kockázatelemzés után, magyar nyelven, honlapján publikálja, illetve jelentések és hírlevelek formájában erről a partnereit értesíti,
- A Központ szolgáltatásait (preventív információ-megosztás és operatív incidens-kezelés) a kormányzati szervezetek és önkormányzatok részére nyújtja,
- A magyar társadalom felkészítése az internet minél tudatosabb és biztonságosabb használatára, amelynek keretében oktatási anyagokat dolgoz ki, tréningeket tart, felvilágosító, szemléletformáló kampányokat szervez. [3]

Megalakításra került a Létfontosságú Rendszerek és Létesítmények Informatikai Biztonsági Eseménykezelő Központja a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságán. Feladatai:

- Ellátja a nemzeti létfontosságú rendszerelemként azonosított informatikai rendszerek és hírközlő hálózatok felé irányuló, a globális kibertérből érkező beavatkozások elhárításának koordinálását,

- Rendszeres tájékoztatást ad a nemzeti létfontosságú rendszerelemként azonosított informatikai rendszerek és hírközlő hálózatok felé a felismert és publikált sérülékenységekről,
- Más hálózatbiztonsági szervezettől átvett információk és adatok alapján, a nemzeti létfontosságú rendszerelem érintő, a globális kibertérből érkező beavatkozást, és az internet-forgalomba való beavatkozásra utaló jeleket kiértékeli, és folyamatos ügyeleti rendszerén keresztül értesíti a létfontosságú rendszerelem üzemeltetőjét, valamint az érintett hálózatbiztonsági és létfontosságú elektronikus információs rendszer és létesítmény üzemeltetőjét,
- A megelőzés érdekében a szükséges technikai beavatkozásokat elvégzi, és a Belügyminisztérium és szervei érintett informatikai munkatársai részére képzéseket szervez, tart. [4]

A törvény alapján ágazati CERT-et hozhat létre:

- a honvédelemért felelős miniszter,
- a rendvédelmi szervezet irányító miniszter,
- a külpolitikáért felelős miniszter,
- az adópolitikáért felelős miniszter,
- a Kormányának polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős tagja,
- a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke.

Az eseménykezelő központok munkáját a Nemzeti elektronikus információbiztonsági Hatóság felügyeli.

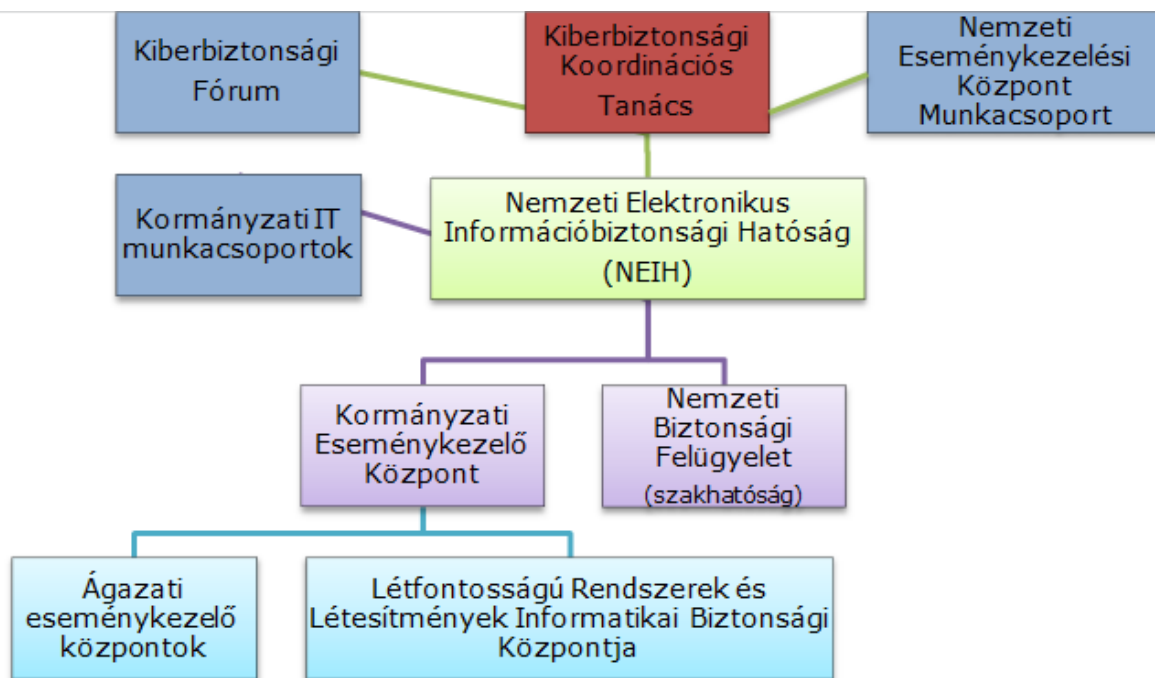
Létrejött a Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanács, mely a kormány javaslattevő, véleményező szerve és összehangolja a védelmi tevékenységeket. A Tanács munkáját az általa felkért gazdasági, tudományos és civil szféra felsővezetőiből álló Kiberbiztonsági Fórum segíti, amely a Tanács munkáját véleményező és javaslattevő szervként segíti.

A Tanács koordinációs tevékenységét, valamint döntéseinek végrehajtását ágazati és funkcionális kiberbiztonsági munkacsoportok segítik.

Ezzel a struktúrával Magyarország a kibervédelem tekintetében a világ élvonalába kerülhet, amennyiben a megvalósítás is a megfelelő ütemben és minőségben fog lezajlani.

Felhasznált irodalom:

- [1] Muha Lajos: Informatikai biztonság előadásvázlat
- [2] 2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=160206.254567 (Letöltés ideje: 2014. május 20.)
- [3] Kormányzati Eseménykezelő Központ honlapja <http://www.cert-hungary.hu/node/1>
- [4] BM OKF honlapja http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=Irl_ibek

1.sz. ábra: A kibervédelem hazai struktúrája (forrás: saját készítés)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Bogár Petra

Poszter címe: Az USA és Kína Afrikában

Szerző intézménye: Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudomány Kar

Szerző végzettsége: Okleveles politológus

Szerző kutatási területe: -

Szerző kutatási témája:-

Szerző elérhetőségei: petra.bogar@gmail.com 30 493 86 07

Szerző bemutatkozása:

Az ELTE Állam- és Jogtudományi karán szerezte diplomáját politológiából. A diplomamunkáját Szudán észak-dél konfliktusából írta, bár szervezett keretek között nem kutatja a témát, érdeklődése a mai napig megmaradt.

AZ USA ÉS KÍNA AFRIKÁBAN

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Bogár Petra

petra.bogar@gmail.com

Afrika kiaknázatlan ásványkincseire többen is igény tartanak, az itt élő nagyszámú lakosság pedig kihasználatlan piaca a külföldi árunak. A kontinent – Fekete-Afrikát – jellemző politikai instabilitás, fejletlenség azonban korlátozza mozgásterüket.

Alább két állam politikájának alapjait ismertetem: Kínáét és az Amerikai Egyesült Államokét.

A KÍNAI POLITIKA

Bár Kína jelentős változáson ment keresztül az elmúlt évtizedekben, ahhoz, hogy valódi versenytársa legyen az USA-nak, még sok területen fejlődnie kell. A piacgazdasághoz való igazodás és a külpolitikai nyitás azonban megfelelő kezdőlépések a nagyhatalmi státusz felé.

A 1970-es években a nyitás még nem jelentette a globális viszonyokba való bekapcsolódást, de Kína csatlakozása a Világkereskedelmi Szervezethez 2001-ben már valóban egy teljesen új politika létrejöttét jelzi. [1]

Kína céljai a kontinensen:

- az afrikai ásványkincsek megszerzése,
- az államok politikai támogatásának megnyerése saját céljaira,
- piac biztosítása a kínai termékeknek,
- Tajvan elszigetelése. [2]

Ezek mind olyan tervek, amelyek egyértelműen azt mutatják, nem a pillanatnyi taktikai megfontolások vezérik, hanem átgondolt lépései vannak.

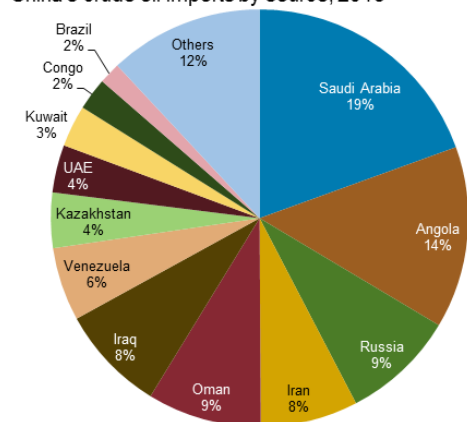
Kína a klasszikus diplomáciai kapcsolatok felvételén túl minden területen a lehető legszorosabb viszonyra törekszik. A legnagyobb politikai célokat szolgáló egyeztető fórum a Forum for China – Africa Cooperation (FOCAC), melynek keretében 2007-2009 között 73 bilaterális szerződés született. [3]

A formális állami szintű találkozókra háromévente kerül sor. Politikai célokra jól lehet használni, de ebben ki is merülnek a fórum lehetőségei.

Kína növekvő gazdasági terjeszkedése megnövekedett nyersanyagigénnyel jár, többek között jelentős olajimportra szorul.

Kína legnagyobb afrikai partnere Angola, a második pedig Szudán volt még 2009-ben, de az ország szétszakadása miatt Szudán lekerült a legfontosabb partnerek listájáról – legalábbis átmenetileg. [4]

China's crude oil imports by source, 2013

Source: FACTS Global Energy, Global Trade Information Services.

1. Kép: Kína nyersanyag importja [4]

A politikai céljai között prioritást élvez Tajvan elszigetelése, ennek az elméleti alapja az One China – koncepció. A formális diplomáciai viszonyon túl számos kínai tartománynak, városnak van testvérkapcsolata afrikai térségekkel. Kína jól látja, hogy a kulturális különbségeket leginkább csereprogramokkal, a felek közötti intenzív párbeszéddel lehet elfogadtatni.

Az oktatási programok képzik ennek egyik alapját, a keretszámokat Kína folyamatosan növeli.

A kínai kultúra, nyelv terjesztését világviszonylatban a Konfúcius Intézet segíti elő. Az afrikai kontinensen 30 államban nyitották meg. A Kínai Egészségügyi Minisztérium által létrehozott egészségügyi program keretében 31 országban közel ezer kínai orvos dolgozik. Külön csoportot képeznek a katonai együttműködésekről kötött megállapodások. Ezeknél azonban fontos hangsúlyozni, hogy nem katonai szövetségről van szó, nincs benne egységes biztonságpolitikai elképzelés, leginkább a kiképzések segítéséről beszélhetünk ennek kapcsán. [5]

AZ AMERIKAI POLITIKA

A hidegháború időszakról összefoglalva azt mondhatjuk, az amerikai Afrika-stratégia az volt, hogy nem volt stratégia. Ami kapcsolat mégis kialakult, az a hidegháborús logika szerint működött. Az 1980-as évek végén, 1990-es évek elején bekövetkező világpolitikai változások új hozzáállásra ösztönözték az USA-t. Azokkal az országokkal, amelyek nem követték az Amerika által kívánatosnak tartott irányvonalat megszakították kapcsolataikat (ilyen volt Szudán is), az új eszmékre fogékonyakkal viszont szorosabbra fűzték az együttműködést. Mozambikkal, Etiópiával, Dél-Afrikával baráti viszonyt alakítottak ki. Ebben a légkörben az Egyesült Államok megpróbálta Szomália helyzetét stabilizálni, és 1992-93-ban humanitárius intervenciót hajtott végre, a mogadishui akció következményei miatt, a közvélemény nyomására azonban ki kellett vonulnia.

Ez a vereség hosszú időre meghatározta az amerikai külpolitikát Afrika felé, még az ENSZ misszióban is limitált létszámmal, fegyverzetrel vett részt. Clinton második időszaka alatt azonban felismerte, hogy ha nem avatkoznak bele az afrikai ügyekbe, akkor indirekt, óvatos módszerekkel nem tudják érvényesíteni akaratukat. Az új elképzelések értelmében, az afrikai problémák afrikai megoldást igényelnek, amelyeket az USA természetesen támogat, de elsősorban külső erőként, az ENSZ-en, az Afrikai Unió keretében.

Alapvetően nem sok közös vonást fedezhetünk fel az amerikai és kínai gondolkodásmódban, ennek ellenére céljai a kontinensen mégis hasonlóak:

- hozzáférés az afrikai ásványkincsekhez,
- az országok politikai támogatásának megszerzése,
- piacot szerezni az amerikai áruknak,
- a terrorizmusellenes harc során szükségük van az együttműködésükre,
- a hadseregnek biztosítani a szabad áthaladást, adott esetben az állomásoztatást.

Láthatjuk, szinte egyazon célok vezérik a két országot, két specifikus területet leszámítva.

Az Obama-adminisztráció folytatta azt a politikát, amely még Clinton idejében alakult ki. Nevezetesen, hogy az afrikai problémákra afrikai megoldást kell találni. Ennek szellemében nem direkt módszerekkel indukál változásokat, hanem az afrikai szervezeteken keresztül. [6]

A terrorizmus elleni harc 2001 óta kiemelt helyet foglal el az amerikai külpolitika alakulásában.

Az afrikai államok vonatkozásában a leglényegesebb a stabilitás megteremtése. A zavaros politikai állapotok, polgárháborúk megfelelő környezet a bujkáláshoz, az ilyen területeken nincs működőképes központi hatalom, aki ellenőrizni tudná. Arról nem is beszélve, hogy a nem ellenőrzött területeken a rendőri, katonai erőkn kívül gyakran az élelem is hiányzik. Az információktól elzárt, kiszolgáltatott lakosságot így könnyebb szélsőséges eszmék szolgálatába állítani. Ezért a terrorizmus felszámolásával kapcsolatos teendők nem korlátozódnak a terrorista bázisok katonai eszközökkel történő felszámolására, a biztonság, fejlődés lehetőségeinek megteremtése, ezek elősegítése egyenlő arányban fontos.

Négy átfogó, az afrikai államok fejlődését elősegítő programot érdemes megemlíteni.

- 1) African Growth and Opportunity Act (AGOA)
- 2) Millennium Challenge Cooperation (MCC)
- 3) President's Emergency Plan for AIDS Relief (PEPFAR)
- 4) U.S. African Command (AFRICOM)

Az Egyesült Államok elsősorban nem kétoldalú politikai megállapodások útján épít kapcsolatokat az afrikai kontinenssel, hanem átfogó programok keretében igyekszik céljait megvalósítani. Ugyanakkor léteznek bilaterális megállapodások, valamint ezen intézmények keretében országspecifikus terveket készítenek.

Összefoglalás

Láthatjuk, Kína és az Amerikai Egyesült Államok céljai valóban hasonlóak egymáshoz, mindkét állam törekszik az afrikai országgal való minél közvetlenebb viszony kialakítására. Ennek módszerei azonban jelentősen eltérnek egymástól. Ez a különbség alapvetően a két ország fejlődése, politikai rendszere közötti kapcsolatra vezethető vissza. A Kínai Népköztársaság mozgásterét meghatározza a kommunista ideológia. Vállalatai állami irányítás alatt vannak. A lehetőségeik ugyan nőtték mióta a Kínai Kommunista Párt szakított a bezárkózás politikájával, de napi szinten mégsem dönthetnek egyedül. Az Egyesült Államokban ez nem létező kérdés: az olajvállalatok nem állami tulajdonban vannak. A kormányzatnak legfeljebb közvetett módszerei vannak arra, hogy befolyásolja működésüket. Ezt a két ország vizsgálatakor nem szabad figyelmen kívül hagyni: a kínai cégek cselekvései mindig összhangban állnak a hivatalos politikával, de az USA ezt nem tudja kikényszeríteni. A fenti, alapvető keretek megismerése után a kutatás fő iránya lehet az egyes országokkal való kapcsolatok kialakításának vizsgálata, kiemelten az, miként és mennyire hatékonyan próbálnak oktatási és kulturális együttműködések keresztül befolyást szerezni.

Felhasznált irodalom

[1] Vámos Péter: A kínai nagyhatalom születése, <http://www.historia.hu/archivum/2006/0601vamos.htm>

[2] Shinn, David: Comparing Engagement with Africa by China and the United States, China in Africa Symposium, African Studies Program, East Asian Studies Center and the Center for International Business Education and Research
Indiana University Bloomington, Indiana 6-7 March 2009

<http://davidshinn.blogspot.com> 2009. március 25. (2014. május 24.)

[3] Parenti, Jennifer L: China-Africa Relations in the 21st Century, <http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a515507.pdf>

[4] US Energy Information Administration, China, 2014. február 4. <http://www.eia.gov/countries/cab.cfm?fips=CH> (2014. május 24.)

[5] Confucius Institute Online, http://www.chinesecio.com/m/cio_wci/ 2014. (május 24.)

[6] Lawson, Leticia: U.S. Africa policy since the Cold War, www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA520352 (2014. május 24.)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Cser Orsolya

Poszter címe: Kiberbiztonság – pénzügyi biztonság a banki rendszerek területén

Szerző intézménye: Nemzetgazdasági Minisztérium

Szerző végzettsége: Okleveles közgazdász

Szerző kutatási területe: Védelemgazdaság

Szerző kutatási témája: A védelmi kiadásokra ható tényezők (euróra való átállás, kiberbiztonság)

Szerző elérhetőségei: cserorsi77@gmail.com

Szerző bemutatkozása:

A Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskolájának másodéves doktoranduszaként a pénzügyi folyamatok biztonságával kapcsolatosan végzem az kutatói tevékenységem, középpontban a védelmi kiadásokra ható tényezőkkel, mint például az elektronikus információbiztonsággal (kiberbiztonság).

A Nemzetgazdasági Minisztériumban a honvédelem költségvetésének tervezésével, védelmi tervezéssel és biztonságpolitikával foglalkozom 10 éve. Ezelőtt a K&H bankban központi területen dolgoztam, és 2003-ban az akkor még Közgazdaságtudományi Egyetemen védelemgazdasági szakirányon végeztem másoddiplomásként. Szakdolgozatom témája a Banki válságok, bankbiztonság és banküzemi szabályozás volt.

„Kiberbiztonság – pénzügyi biztonság a banki rendszerek területén”

Cser Orsolya

cserorsi77@gmail.com

A biztonság az egyik legalapvetőbb emberi szükséglet, amely sohasem önmagában, hanem mindig a veszélyhelyzetre történő reagálásként jelenik meg. Egy állam belső biztonságát jelenti a politikai, társadalmi, gazdasági rend megóvása, a veszélyek elhárítása, mint például a gazdasági terrorizmus eszköze, a kibertámadás.

A modern társadalmak nagymértékben függenek a technikai és virtuális infrastruktúra rendszerektől (energiaellátás, ivóvíz ellátás, informatikai hálózatok stb.), amelyek komplex rendszerét az egymástól való függőségek jellemzik. Az infrastruktúrák biztonságának [1] növelése ezért elsődrendű kérdéssé vált a fejlett országok biztonságpolitikájában. E rendszerek működési zavarai, illetve egyes elemeinek ideiglenes kiesése, vagy megsemmisülése jelentős kihatással vannak mindennapi életünkre, a gazdaság és a kormányzat hatékony működésére.

A létfontosságú infrastruktúrákat kár érheti, működésükben zavar keletkezhet vagy azok meg is semmisülhetnek terrorcselekmény, természeti katasztrófa, hanyagság, baleset, számítógépes hackertevékenység, bűncselekmény vagy rosszhiszemű magatartás következtében.

A kritikus infrastruktúra elemek terrorcselekményekkel, természeti katasztrófákkal és balesetekkel szembeni védelme érdekében fontos, hogy az infrastruktúrák működésének megzavarása vagy manipulálása megelőzhető, kivédhető, illetve lehetséges mértékben rövid, kivételes és kezelhető legyen. Az infrastruktúrák biztonságának növelése ezért elsődrendű kérdéssé vált a fejlett országok biztonságpolitikájában. A megoldást az új fenyegetettség és kockázatok fizikai, informatikai és pszichológiai szintű okainak felderítése, összefüggéseik megértése és kezelése jelenti.

A modern hadviselés egyik legfontosabb színtere a kibertér. Ennek támadása a pénzügyi/ banki rendszerek esetében fontossá tette azt, hogy az informatikai rendszerek a lehető leginkább biztonságos módon kerüljenek kialakításra, a hardver, szoftver és orgver eszközök összehangolt alkalmazásával.

A kibervédelem ennek alapján arra irányul, hogy fenntartsa a saját hálózatos információs rendszereinkben a hozzáférhetőséget az információkhoz, információalapú folyamatokhoz, és biztosítsa ezen rendszerek hatékony használatát békeidőben, válság vagy konfliktus idején egyaránt.

A kibernetika [2] az információs dimenzióban megvalósuló hálózati hadviselést jelenti. Leegyszerűsítve a kritikus információs infrastruktúrák bizalmasságának, sértetlenségének és rendelkezésre állásának befolyásolására irányuló tevékenység informatikai, fizikai és emberi eszközökkel.

A kibertámadás észlelésének igénye szoros együttműködést és összehangolt cselekvést kíván az információs rendszerek tervezői, gyártói, forgalmazói, adminisztrátorai, felhasználói, valamint a szolgáltatásokat biztosító, jogalkotó és hírszerző szervezetek között. Az információs rendszereket támadók műveleti sebessége meghaladhatja a humánmegoldásokat tartalmazó észlelési és válaszadási képességeket. A hatékony kibervédelem érdekében

elsődleges fontosságú automatizált módszerekkel felbecsülni az esemény súlyosságát (a rendszer sérülése, kompromittálódás, rosszindulatú program bejutása a rendszerbe) és csökkenteni azok negatív hatásait. A helyreállítás megkezdéséhez és a szükséges válaszlépések megtételéhez a támadások időbeni felderítése alapvető feltétel.

Általánosan elfogadott, hogy egy sikeres kibertámadás legrosszabb esetben is csupán kevés sérüléssel járna, de a létfontosságú infrastrukturális szolgáltatások szempontjából veszteséget eredményezhet. Például a banki hálózat elleni sikeres kibertámadás miatt az ügyfelek nélkülöznék a banki szolgáltatásokat mindaddig, míg a szakemberek elvégzik a hálózat helyreállítását és javítását.

A kibertér támadása – informatikai vagy más módon – a bankok esetében fontossá tette azt, hogy az informatikai rendszerek a lehető leginkább biztonságos módon kerüljenek kifejlesztésre a szervezeten kívül és belül. A pénzügyi rendszerek kiemelt szerepet töltenek be, hiszen ezek megfelelő működése nélkül a pénzügyi folyamatok egy része vagy egésze működésképtelenné, de legalábbis jelentősen akadályozottá válik.

A makrogazdasági körforgásnak folyamatosan kell működnie ahhoz, hogy a pénzellátás, és azáltal a reálfolyamatok (termelés) folytonossága biztosítva legyen. Fő fenyegetés a terrorizmus és kiberbiztonság, napjaink kiemelt biztonsági feladatai.

A pénzügyi rendszer biztonságát folyamatosan fenyegetések érik, mint például a katasztrófa és háborús helyzetek, valamint a csalók és rablók tevékenységei. Ez potenciális támadás a kritikus infrastruktúrák, ebben az esetben a bankszektor ellen, ahol biztosítani kell a megfelelően biztonságos környezetet, a biztonságot be kell építeni az információs rendszerekbe. Ezen problémák ellen kell felkészíteni a felsőszintű igazgatást (NATO CMX gyakorlatok) [3], és azután együttesen fellépni a fenyegetettség megszüntetése és a biztonságos körülmények visszaállítása céljából, ahol a magyar válságkezelési rendszer döntés-előkészítő és döntéshozatali folyamatait, valamint a NATO-központtal és a tagországokkal való együttműködést gyakorolják.

A pénzügyi szolgáltatási tevékenység csak a működési kockázatok csökkentését szolgáló információs és ellenőrzési rendszer, valamint a rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó terv megléte esetén kezdhető meg, illetve folytatható. Ennek érdekében vonatkozóan érdemes kidolgozni egy olyan gyakorlati szabályozást – a jut az elektronikus szolgáltatásoknak. Ezen többféle területen használt Legjobb Gyakorlatok (Best Practices) módszerével -, amely által a pénzügyi szektor (bankszektor) összehangoltan és azonnali reagálással képesek fellépni az őket ért támadások ellen. Emellett a rendkívüli események megelőzése, megakadályozása, a keletkezett hátrány mértékének csökkentése érdekében a helyi katonai és rendőri szervekkel szoros együttműködést kell kialakítani. Célszerű a bankrendszerek területén olyan szabályozások általi megoldások létrehozása, amelyek felhasználásával a banki szolgáltatások biztonsági szintje jelentősen növelhető, valamint a felmerülő pénzügyi, gazdasági, nemzetbiztonsági kockázatok nagymértékben csökkenthetők. A pénzügyi rendszer biztonságát folyamatosan fenyegetések érik, mint például a katasztrófa és háborús helyzetek, valamint a csalók és rablók tevékenységei. Ezen problémák ellen kell felkészíteni a felsőszintű igazgatást, és azután együttesen fellépni a fenyegetettség megszüntetése és a biztonságos körülmények visszaállítása céljából.

A kibertér ma Magyarországon a legtöbb fejlett infrastruktúrával rendelkező országhoz hasonlóan védtelennek tekinthető. Bár az informatikai rendszerek támadásával emberéletekben nem vagy csekély kár eshet (közvetett hatásként), de a gazdasági, és ennek következményeként a politikai károk felbecsülhetetlenek.

Észtország kritikus információs infrastruktúráit [4] 2007. április 27-én külső, elosztott túlterheléses (Distributed Denial of Service – DDoS) támadás érte, amelyet tömeges levélküldés (spammelés) és weboldalak megváltoztatása (deface) egészített ki. A főbb célpontok az észt parlament számítógépei, valamint a bankok, minisztériumok, napilapok és elektronikus hírközlő szervezetek voltak. A támadás mind Észtországot, mind pedig a NATO-t felkészületlenül érte, pedig kivitelezéséhez csekély erőforrásokra volt szükség.

Magyarország egyelőre nem került napvilágra olyan incidens, mely külső támadás eredménye lett volna, de 2009-ben több olyan informatikai hiba is bekövetkezett, amely az adott kritikus információs infrastruktúra működését megakasztotta. Ez emberek tíz- és százazreinek okozott nehézséget, a saját kiemelten foglalkozott velük és jelentős presztízvesztést jelentett az üzemeltető intézménynek.

Magyarországnak [5] is van tehát keserű tapasztalata az IT rendszerek leállításának következményeivel kapcsolatban, de a direkt, összehangolt támadások hatása egyelőre elképzelhetetlen. A bankügyi tranzakciók működésében hazánkban is egyre hangsúlyosabb szerep jut az elektronikus szolgáltatásoknak. Ezen szempontból kritikus kérdés, hiszen ezek nélkül az ország gazdasági és pénzügyi működése jelentős akadályokba ütközne.

Tökéletes védelmet nyújtani aránytalanul magas költséget jelentene, azonban az elvárható gondosság elve alapján szükséges a nyilvánosan elérhető szolgáltatásokat biztonságosan kifejleszteni. Ez azt jelenti, hogy a biztonsági gondolkodásnak már az új alkalmazások tervezésénél meg kell jelennie. A banki szolgáltatások biztonsági szintje jelentősen növelhető, és így a felmerült nemzetbiztonsági kockázatok nagymértékben csökkenthetők. A legjobb gyakorlatok (best practice, azaz széles körű tapasztalaton alapuló, több szervezetenél is sikeresen bevált gyakorlat) felhasználásával és továbbfejlesztésével, valamint az elektronikus banki ügyletek védelmi igényeihez történő hozzáigazításával lehet elérni.

Felhasznált irodalom:

- [1] A Kormány 1139/2013. (III.21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Kiberbiztonsági Stratégiájáról
- [2] Haig-Kovács-Ványa: Az elektronikai hadviselés, SIGINT és a Cyberhadviselés kapcsolata Felderítő Szemle X. évf. 1-2. sz. 2011. 183-209. o.
- [3] Cser Orsolya: Biztonságunk egyik záloga a hatékony civil-katonai együttműködés http://mht.eu/hadtudomany/Hadtudomany_2013_3-4_10.pdf
- [4] Dr. Haig Zsolt – Dr. Kovács László: Fenyegetések a cybertérből <http://www.nemzetesbiztonsag.hu/letoltes.php?letolt=57>
- [5] Dr. Kovács László – Dr. Krasznay Csaba: Digitális Mohács - kibertámadási forgatókönyv Magyarország ellen http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/kovacs_laszlo_krasznay_csaba-digitalis_mohacs_.pdf

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Csuzda Norbert

Poszter címe: Európa és az Európai Unió relatív geostratégiai pozícióvesztése a XXI. Században

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Szerző végzettsége: Hallgató

Szerző kutatási területe: NATO, EU védelempolitika

Szerző kutatási témája: Európai Unió geostratégiai pozícióvesztés

Szerző elérhetőségei: csuzda.norbi@gmail.com

Szerző bemutatkozása:

Csuzda Norbert vagyok, harmadéves biztonság-és védelempolitika szakos hallgató a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző karán. Tagja vagyok a Biztonságpolitikai Szakkollégiumnak, ahol a Diákbizottság elnöki pozícióját töltöm be. Kutatási területem az európai védelempolitika, valamint a NATO, mindezek mellett foglalkoztam még Líbia helyzetével 2011 után is.

Európa és az Európai Unió relatív geostratégiai pozícióvesztése a XXI. Században

Csuzda Norbert csuzda.norbi@gmail.com

A világban megfigyelhető az a tendencia, hogy a Nyugat [1] és ezen belül leginkább az Európai Unió dominanciája folyamatosan csökken. A hidegháború lezárását, valamint a Szovjetunió felbomlását [2] követően megvolt a lehetőség az Amerikai Egyesült Államok és politikailag motivált, gazdaságilag fejlődőképes, valamint katonai és politikai szempontból is számottevő partnere, az Európai Unió számára, hogy globális elsőbbségre törjenek. Ehhez már birtokukban volt a gazdasági, pénzügyi és politikai keret. Több mint két évtizeddel az események lezárása után azonban elmondható, hogy az európai országok nem válhatnak globálisan meghatározó államokká, mindemellett pedig az USA vezető szerepe is kezd egyre jobban megkérdőjeleződni. A probléma hátterében az állhat, hogy egyre inkább hiányzik a Nyugat egységes fellépése a kialakult problémákkal szemben (Szíria, Líbia).[3]

1.sz. ábra, Karikatúra az USA-EU kapcsolatáról Forrás: <http://euroasiasecurityforum.files.wordpress.com> [4]

A hidegháború után teljesen átalakult a politikai és gazdasági szféra, ez pedig – leginkább a 2007 végén kialakult gazdasági válság után – rávilágított arra, hogy a globális, ez esetben gazdasági kihívások kezelésére nem elegendő csupán az Amerikai Egyesült Államok, vagy a nyugati országokra támaszkodni. Figyelembe kell venni azokat az államokat, amelyek annak ellenére, hogy egyre nagyobb szerepet vállalnak a gazdasági életben, nem kapnak megfelelő figyelmet a döntések meghozatalánál. Ezt felismerve, az eddig leginkább nyugatiakból álló G-8 [5] mellett létrehozták a G-20-ak [6] csoportját, amelybe tagokat hívtak Ázsiából, Afrikából és Latin-Amerikából is, amely így globálisan sokkal reprezentatívabb lett, mivel minden gazdaságilag meghatározó állam képviselhető magát a világ előtt.[7] Az G-20-ak első ülésére 2008-ban került sor az Amerikai Egyesült Államokban, Washingtonban.[8]

További problémát jelent az is, hogy kritikákat fogalmaztak meg egyes Európai Unió tagországok, NATO európai tagállamai, illetve egyes európai országcsoportokkal szemben, azon okból kifolyólag, hogy nem járulnak hozzá megfelelő szinten a nemzetközi béke is biztonság megteremtéséhez, amely magában foglalná a katonai és védelmi képességek fenntartását, valamint fejlesztését is. [9] Az évek alatt bekövetkezett változások és az új, dinamikus változó biztonsági környezet következtében egy új geostratégiai irányvonal realizálódott: a globális hatalom és a gazdasági dinamizmus az Atlanti-térségből a Csendes-óceán térségére, Nyugatról Keletre tolódik el, így Európa geopolitikai súlya és stratégiai mozgásteret csökken. [10]

Az vitathatatlan, hogy az Amerikai Egyesült Államok a hagyományos hatalom minden dimenziójában [11] megelőzi a többi államot, de mellette megjelent globális szereplőként az Európai Unió is. Az EU gazdaságilag meghatározó szereplő, mindemellett pedig népességszámban és külkereskedelemben megelőzi az

USA-t. Európa az Egyesült Államokhoz való kapcsolatai (kulturális, ideológia, gazdasági) révén csupán alárendelt geopolitikai partner maradt. [12]

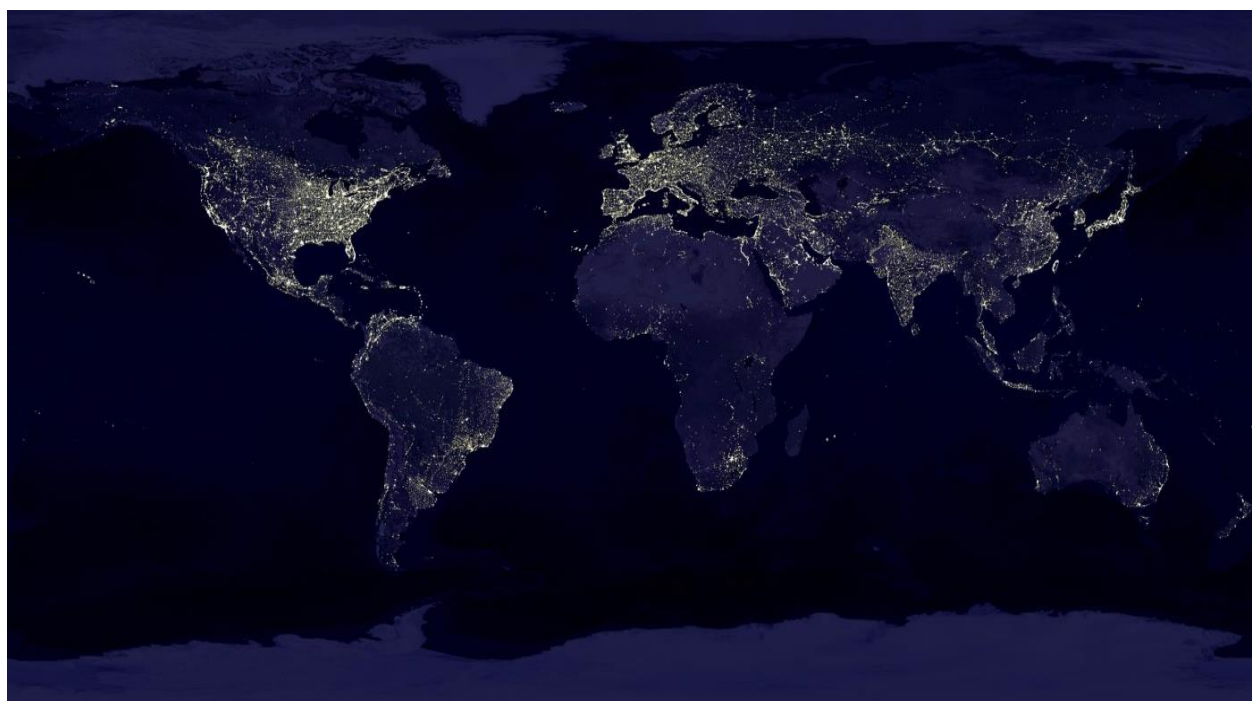
Az EU a kialakult helyzet következtében nem független nagyhatalomként jelenik meg a nemzetközi színtéren. Elmondható, hogy Nagy-Britannia, Franciaország és Németország a korábbi időkhez hasonló státusszal rendelkezik, azonban ezek az államok az EU minden jelenlegi kollektív gyengesége ellenére kizárólag egy nagyobb egység részeként tudnak globális hatalmat kiterjeszteni. [13] Nagy-Britannia szkeptikus az Uniót illetően, Franciaország elmondható, hogy keresi az útját, Németország pedig hatalmas exportja ellenére 2014-ig nem volt hajlandó katonai felelősséget vállalni Európán kívüli területeken. „Miután a geopolitikai Nyugat egyik fele távol tartja magát a globális geopolitikai stabilitás aktív alakításától egy olyan időszakban, amikor a világ új hatalmi konstellációjából hiányzik a koherencia és egy közösen vallott jövőkép, a globális instabilitás és a politikai szélsőségek megerősödése könnyen a Nyugat nem szándékolt örökségévé válhat.” [14]

Európa a világpolitikai események helyett legnagyobb arányban a belső problémákra koncentrált, ezekre keresi a választ. Nem szabad elfelejteni, hogy az Amerikai Egyesült Államok és egyes európai országok között képességszakadékok vannak, amelyek felett nem lehet elsiklani, mindemellett pedig az USA-nak sajátos átfogó érdekei, geostratégiai, földrajzi pozíciója, érdekeltségei, a katonai jelenlét széles diszlokációja, katonai arculata, képességei technikája, és doktrínái vannak, amelyek nem lehetnek azonosak az európai államokéval. [15] Ezek az állami sajátosságok vezetnek ahhoz, hogy a két vizsgált térség különböző módon próbálja érvényesíteni hatalmát, illetve kezelni a kialakult konfliktusokat.

Összességében elmondható, hogy az amerikai irányváltás ellenére nem lehet figyelmen kívül hagyni a transzatlanti kapcsolatokat, a transzatlanti gondolatot, illetve a filozófiát. Mindezek ellenére Európa számára a globális erőegyensúly hátrányosan változik, rá van kényszerülve, hogy érdekeit egyre távolabbi területeken érvényesítse, valamint a belső problémák mellett a külsőkre is nagyobb figyelmet fordítson, hogy geopolitikai súlya kevésbé csökkenjen.

Felhasznált irodalom:

- [1] Geopolitikailag az Amerikai Egyesült Államok és a hozzá kötődő egységesülő Európa
- [2] Zbigniew Brzezinski szerint a társadalom kifáradása, a politikai dilettantizmus, a marxizmus ideológiai és gazdasági kudarca, valamint katonai feltartóztatás és békés ideológiai fellazítás kombinációjából álló sikeres nyugati külpolitika okozott
- [3] Zbigniew Brzezinski: Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.24.
- [4] http://euroasiasecurityforum.files.wordpress.com/2011/12/ft-4-16-11-ingram-pinn-yanks-going-home_0.jpg Letöltés dátuma: 2014.06.01.
- [5] Tagállamok: Amerikai Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Franciaország, Japán, Kanada, Németország, Olaszország, Oroszország, Európai Unió
- [6] Tagállamok: Argentína, Ausztrália, Brazília, Kanada, Kína, Franciaország, Németország, India, Indonézia, Olaszország, Japán, Mexikó, Oroszország, Szaúd-Arábia, Dél-afrikai Köztársaság, Dél-Korea, Törökország, Egyesült Királyság, Amerikai Egyesült Államok, Európai Unió
- [7] Zbigniew Brzezinski : Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.32.
- [8] G-20: 2008 Washington, Elérhető: https://www.g20.org/about_g20/past_summits/2008_washington Letöltés dátuma: 2014. április 14.
- [9] Európa, mint biztonságfogyasztó - Válságban az európai védelempolitika? Elérhető: <http://www.biztonsagpolitika.hu/?id=16&aid=1365&titl=e=europa-mint-biztonsagfogyaszto-valsagban-az-europai-biztonsagpolitika>, Letöltés dátuma: 2014.05.26.
- [10] Zbigniew Brzezinski : Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.33.
- [11] Katonai, technológiai, gazdasági, pénzügyi
- [12] Zbigniew Brzezinski : Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.42.
- [13] Zbigniew Brzezinski : Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.43.
- [14] Zbigniew Brzezinski : Stratégiai vízió, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013, p.61
- [15] Deák Péter: Biztonságpolitika a hétköznapokban, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2009, p.25.
- [16] http://thepolicytensor.files.wordpress.com/2013/05/earth_night.jpg Letöltés dátuma: 2014.06.01.

2. sz. ábra A Föld éjjel Forrás: <http://thepolicytensor.files.wordpress.com> [16]

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Engler Ádám

Poszter címe: A közúti áru fuvarozás (veszélyes áru szállítás) és az állami szabályozás hatása az ellátási láncok biztonságára

Szerző intézménye: NKE KMDI

Szerző végzettsége: Közlekedésmérnök, logisztikai mérnök

Szerző kutatási területe: Katonai logisztika

Szerző kutatási témája: Közúti áruszállítás, ellátási láncok biztonsága

Szerző elérhetőségei: engler.adam@nkh.gov.hu, 061/4302770

Szerző bemutatkozása:

Tanulmányaimat a Széchenyi István egyetem közlekedésmérnöki szakán kezdtem Győrben, oklevelem megszerzését követően a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem logisztikai mérnök képzésén MsC szintű diplomát kaptam e mellett veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó is vagyok. Munkám is a közlekedési szakterülethez kötődik, az évek során különböző pozíciókban foglalkoztam a közúti áru fuvarozási szegmensekkel és a veszélyes áruk szállításával. A megszerzett tudás és gyakorlati tapasztalat további hasznosításával szeretnék a logisztikai területen kutatni és tudományos eredményeket elérni.

A közúti áru fuvarozás (veszélyes áru szállítás) és az állami szabályozás hatása az ellátási láncok biztonságára

Engler Ádám engler.adam@gmail.com

Kutatásom alapja az a megközelítés, mely szerint az ellátási lánc jelentése azon vállalatok csoportja, amelyek közt a termék és a szolgáltatás előállításának és értékesítésének során áramlik.

Ellátási lánc

Azok a szereplők tekinthetők az ellátási lánc tagjainak, akik a beszerzés, a termelés és az áru (termék vagy szolgáltatás) vevőhöz való eljuttatásának folyamatában együttműködnek [1]

A fenti meghatározásra figyelemmel az ellátási lánc áruszállítási szolgáltatóját és az ide vonatkozó állami szabályozás szerepét szeretném kiemelni és feldolgozni.

A közúti áruszállítás az egész ellátási lánc folyamatában komoly szerepet játszik, a beszerzéstől a felhasználóig való eljuttatásig bezárólag, ezért van különösen nagy jelentősége a megfelelő logisztikai szállítómányozó kiválasztásának és a szolgáltató piacon tanúsított magatartásának is.

Alaptézisem szerint a közúti áruszállítás minősége alapjaiban meghatározza az ellátási láncok biztonságát, valamint a közlekedésbiztonságot. Az állam által megalkotott, szektort érintő jogszabályokon túl, figyelemmel kell lenni a közúti áruszállítók magatartására és az általuk használt logisztikai szolgáltatásokra is.

Piaci szereplők magatartása

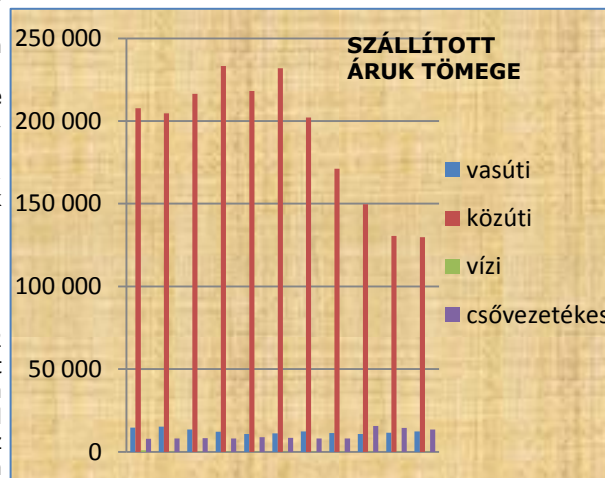
2012 IV. negyedévében a szállított áruk tömege – 62 millió tonna – az előző év azonos időszakához képest 7%-kal csökkent. Szállítási ágazatonkénti bontásban a vasúti 12, a közúti 7, a csővezetékes szállítás 11%-kal csökkent, míg a belvízi 38%-kal növekedett. Az árutömeg 66%-át közúton, 19%-át vasúton szállították; belföldi viszonylatban a közúti fuvarozás részesedése még nagyobb (82%), mivel a vasúti, a csővezetékes, a belvízi és a légi szállítás esetében a nemzetközi tevékenység jelentősebb.

Az árutonna-kilométerben mért teljesítmény – 12 milliárd árutonna-kilométer – 4%-kal kisebb, mint 2011 azonos időszakában. A nemzetközi áruszállítás volumene 5, az árutonna-kilométerben mért teljesítménye 3%-kal, a belföldi szállításé 9, illetve 4%-kal mérséklődött.

A belföldi közúti áruszállítás volumene 10%-kal csökkent, a nemzetközi 9%-kal nőtt a tárgyidőszakban. A belföldi áruszállítás teljesítménycsökkenését részben a járműállomány struktúrávaltozása okozza.

A megfigyelésbe bevont 3,5 tonna teherbírás feletti gépjárművek egyre inkább a nagyobb távolságú, nemzetközi áruszállításban vesznek részt. A belföldi fuvarok egy részét a 3,5 tonna teherbírás alatti járművekkel végzik, amelyek teljesítményét az európai gyakorlatnak megfelelően a statisztika nem méri.

A közúti áruszállítás árutonna-kilométerben mért teljesítménye 2%-kal lett kisebb. A teljesítményt a nemzetközi szállítás 3%-os növekedése és a belföldi szállítás jelentősebb, 13%-os visszaesése jellemzi. A kellő alapot nyújt a nem veszélyes áruk szállításához szükséges jogszabályok továbbfejlesztésére, hiszen nemzetközi és belföldi forgalom összességét tekintve kevesebb árut szállítottak nagyobb távolságra. 4%-kal kétévenkénti változásával, valamint több évtizedes múltjának köszönhetően sok biztonságra gyakorolt és megtett út aránya – feltehetően a jobb fuvarszervezésnek köszönhetően – 1 százalékponttal csökkent. A saját számlás szállítás teljesítménye jelentősen, 9%-kal, míg a fuvardíj ellenében végzett 2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. [2]

(pl.: 1.sz. ábra: Szállított áruk tömege, Forrás: www.ksh.hu)

A fenti ábra és elemzés jól mutatja, hogy mind a belföldi és nemzetközi szállításnál egyaránt komoly szerepet játszik a közúti szektor.

A statisztikai elemzés alapján elmondható, hogy a hazai áruszállító vállalkozások csekély mértékben használnak korszerű logisztikai szolgáltatásokat, mely megmutatkozik nemzetközi versenyképességük tekintetében is.

Állami szabályozás

Az áruszállító szegmens állami szabályozása mint a piacot gátló vagy fejlesztő elengedhetetlen tényező. A veszélyes áruszállítást szabályozó jogszabály (ADR) a kellő alapot nyújt a nem veszélyes áruk szállításához szükséges jogszabályok továbbfejlesztésére, hiszen két évenkénti változásával, valamint több évtizedes múltjának köszönhetően sok biztonságra gyakorolt és kellően kiforrott előírást tartalmaz.

Összefoglalás

A múlt és a jelen helyzet bemutatását, annak értékelését követően hasznos következtetések vonhatók le a fejlődés szükségességére és a súlyponti kérdések meghatározására is.

A logisztikai és jogszabályi elemzésen túl szeretnék kitérni a résztvevők képzésének szükségességére, színvonalának javítására és a veszélyes áru szállítómányozók kiválasztásának közbiztonságra gyakorolt jelentőségére is.

Kutatásom célja bebizonyítani, hogy a közúti áruszállítók által alkalmazott jogszabályok, logisztikai módszertanok fejlesztése nagymértékben hozzájárul a közlekedésbiztonság javításához és az ellátási láncok biztonságához. Véleményem szerint a veszélyes áru szállításnál alkalmazott szabályrendszer (közbiztonsági előírások stb), a közúti áruszállítás járműveinek ösztöne, az áruszállítás jogi környezete, a vezetési és pihenőidők szabályozása, és a jelenlegi képzési rendszer általam javasolt változtatása fogja bebizonyítani, hogy az ellátási láncok biztonságosabbá, a közúti áruszállítás kiszámíthatóbbá tehető.

Kutatásom alatt szeretnék statisztikai és összehasonlító elemzéseket végezni, valamint megfigyeléses és kérdezősees módszertant is alkalmazni.

Felhasznált irodalom:

- [1] Harland, 1996.
- [2] www.ksh.hu

(2. sz. ábra: Veszélyes áruszállítás baleset, Forrás: http://antalvali.com/files/images/tartalykocsi-gyortelek.jpg)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Gönczi Gergely

Poszter címe: Egy új interdiszciplináris tudományterület: A hadviselés ökológiája

Szerző intézménye: NKE HHK

Szerző végzettsége: Környezetgazdálkodási Agrármérnök Bsc/Msc

Szerző kutatási területe: Környezetbiztonság és Katasztrófavédelem

Szerző kutatási témája: Az ökológiai gondolkodás és szemléletmód fejlődése a hadviselésben

Szerző elérhetőségei: g.gergely87@gmail.com

Szerző bemutatkozása:

A nevem Gönczi Gergely, és a Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrumában végeztem, mint Környezetgazdálkodási Agrármérnök. Jelen tanulmányaimat a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen folytatom, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Műszaki Doktori Iskolájában, mint első éves doktorandusz hallgató.

EGY ÚJ INTERDISZCIPLINÁRIS TUDOMÁNYTERÜLET: A HADVISELÉS ÖKOLÓGIÁJA

Gönczi Gergely
g.gergely87@gmail.com

Bevezetés

Ha visszatekintünk a történelemben, megállapíthatjuk azt a tényt, hogy az emberi kultúra fejlődését mindig is végigkísérte az erőszak, a fegyverkezés és a háború. Ugy is lehet fogalmazni, hogy ez a kultúránk részévé vált. A technika fejlődésével azonban ez a terület is egy olyan szintre lépett, amely egyre nagyobb terhet jelent a természeti környezetünk számára.

Az ember évezredek óta formálja saját hasznára a környezetét, tevékenységeivel jelentős ökológiai változásokat okoz, melyeknek sokszor negatív hatásai is vannak. Többek között ide sorolható például a hadviselés komplex kérdésköre is, pedig ez egy olyan terület, mely általában nem szokott szerepelni abban a palettában, amikor ez a téma felmerül. Ha jobban megvizsgáljuk, könnyen bebizonyosodik, hogy pedig indokolt lenne foglalkozni ezzel is. E területtel kapcsolatos környezeti kutatások körvonalaztak egy új interdiszciplínaris tudományterület(ek) megalkotását, amely(ek)et több elnevezéssel is jelöl(nek) a szakirodalomban, annak függvényében, hogy honnan közelíti(k) meg a vizsgált területet.

Egyes közelítések szerint a „globális politikai ökológia” részének tekinti a „biztonság és védelem”, vagy másként fogalmazva a béke és a háború ökológiáját. Ez a politikai ökológiának, mint alkalmazott ökológia szerves részének (alrendszerének, szegmensének) tekinti ezt a területet.

Összességében az ilyen jellegű alkalmazott ökológiák olyan rendszertanokat biztosítanak, melyeken keresztül átlátható a hadviselés és a környezet kapcsolata, valamint egymásra gyakorolt hatásuk, illetve amelyek jól szemléltetik a folyamatok következményeit

A hadviselés ökológiája

Azok közé az emberi tevékenységek közé, melyek az előbb említett változásokat okozzák, mára már a hadviselés is beletartozik. Ezt egy olyan folyamatként is jellemezhetjük, amely során a bioszférát és annak alrendszerét, az előbb sorolt szféráit intenzív, nagy terhelés éri, amelynek következményei sokszor irreverzibilissé is válhatnak és hatásuk a környezetre és azzal a teljes társadalomra jelentősnek tekinthető.

A probléma nagyságrendjének érzékeltetésére: az elmúlt nagyjából 20 évben megközelítőleg 120–125 fegyveres konfliktus volt világszerte, és nagyjából 170–180 ország tart fent állandó jellegű (reguláris) fegyveres erőt. Ebből következik, hogy rendkívül nagy a fegyveres erőszak különböző formáinak az ún. „ökológiai lábnyoma”, vagyis ebben az esetben mondhatni, hogy „bakancsnyoma”.

A fenti problémák elemzésére, ok-okozati összefüggéseinek feltárására, a területtel kapcsolatos környezeti kutatások folytatására „kitermelődött” egy új interdiszciplínaris tudomány, amit legkifejezettebben a „hadviselés ökológiájának” nevezhetünk.

A hadviselés ökológiája egy olyan rendszertant biztosít, melyen keresztül átlátható a hadviselés és a környezet kapcsolata, leírható az egymásra gyakorolt hatások, illetve jól szemlélteti a folyamatok következményeit, amelyből kidolgozhatóak azok a cselekvési programok, amelyek segítségével kezelhetővé válhat a problémák jelentős része.

A fiatal tudományterületet az eltérő „szakterületekről érkező” képviselők más és más módon közelítik meg a hadviselés és az ökológia kapcsolatrendszerét.

A hadtörténeteszek, hadművelési tervezők általában úgy kezelik a környezetet, mint egy független, vagy közbenső változót, amely determinálja a katonai stratégiát és taktikát, végül közvetve a hadműveletek eredményességét. [1]

Az ökológusok rendszerint a háborúval kapcsolatos tevékenységek környezeti következményeire fókuszálnak, úgymint a nukleáris kísérletek, hadművelési felkészítési események, gyakorlatok, a különböző harcéri szennyeződések és a háború utáni migrációs jelenségekkel kapcsolatos hatások. [2]

Politikai kutatók, politológusok az ún. „erőforrás konfliktusok” szempontjából közelítik a problémát, azzal érvelnek, hogy történelmi áttekintésben az olaj (édesvíz, termőföld, élelmiszer ellátás, stb.) utáni harc

egyre növekvő problémái lesznek a modern államközi hadviselésnek. [3]

Számos katonai tervező és egyes szakértők szerint ehhez a területhez tartozónak tekinti az éghajlatváltozást, mint veszélyforrást, amely érinti a nemzetbiztonságot, és fontosnak tartják a háború utáni rehabilitációs ökoszisztéma szolgáltatásokat, amely kritikus pontként jelentkezik a háború utáni béke helyreállításában.

Mások szerint egyszerűen a Park és Burgess, az ún. „chicagói iskola” alapítói, által az 1920-as években kitalált „humánökológia” része. Parkék szerint az egyes szaktudományok (szociológia, pszichológia, antropológia, közgazdaságtan stb.) a növényökológiából átvett fogalmakkal kísérelték meg leírni, értelmezni az emberi lét bizonyos összefüggéseit. A humánökológia a természet és az ember kölcsönös kapcsolatával foglalkozó tudomány. Mint fiatal tudományterület, interdiszciplínaris jelleggel a természettudomány és a társadalomtudomány határán helyezkedik el. Keresték azokat a társadalmi egységeket, amelyek elemzésében az ökológiai szemlélet érvényesíthető. A humánökológia a globális problémák létrejöttének közvetlen és közvetett okait vizsgálja, középpontba állítja a természet és az emberi lét szupraindividuális és individuális szintjén megnyilvánuló totális interakcióját.

A háború (fegyveres küzdelem) és a bioszféra kapcsolatrendszer

Az egyes kártetelekre jellemző, hogy az vagy csak helyi léptékű, vagy egy adott régióra vonatkoztathatók el, vagy olyan mértékű változás következik be, hogy az már globálisan is érzékelhető problémát okoz.

A NATO Advanced Research Workshop keretében készült és a BioScience folyóiratban leközölt tanulmány szerint célszerű a problémakört három időszak szerint elkülönítve vizsgálni. [4]

A tanulmány elemzése kiterjed a hadviselés alábbi három időben egymást követő szintjére:

- a háborús előkészületek ideje;
- a háború, a fegyveres küzdelem időszaka;
- a háború utáni helyreállítás, a békebe való átmenet időszak.

Ezeket keresztül mutatja be az ökológiával való komplex kapcsolatát.

A modern háborús előkészületek során jelentős az erőforrások felhasználása, a fogyasztás, a stratégiai anyagok felhalmozása, fegyvertesztesztelés, aktív kiképzés, és ezekhez kapcsolódó berendezések és létesítmények igénye. Ezek környezetkárosító hatásai a következőképpen alakulhatnak.

A kiképzés során jelentős a fel nem robbant lőszeres szikma. Az éles lövészetek gyakorlata gyakran vezet a szennyező anyagok felhalmozódásához, ilyen például a fehér foszfor. Tulajdonságait tekintve egy közönséges világító anyag, amely a tűzvédelmi lövedékek becsapódási területén található meg.

A fehér foszfor összefüggésbe hozható a halálózással és a csökkenő termékenységgel a vízfolyásokban, illetve a ragadozók másodlagos mérgezésével. [5]

Tanulmányokat végeztek Puerto Rico Vieques szigetén ahol hat évtizeden keresztül folytattak gyakorló bombázásokat. A dokumentációból kiderült, hogy a fegyverekkel kapcsolatba hozható mérgezőanyagok a talajvízben, a növényvilágban, és a partközeli tengeri élővilágban is megtalálhatóak. Ezen kívül ténynek mondható, hogy a magas higanyszennyezés és a megnőtt rákos betegek aránya között kapcsolat van. [6]

Adott területnek az addig ismert tájkép arculata is megváltozhat. A katonai táborok kiépítése, a gyakorlóterek és egyéb teszttüzemek létesítése, a szárazföldi és légi hadgyakorlatok kivitelezése, vagy esetleges nukleáris tesztesztelés is ehhez vezethetnek és a tapasztalatok szerint vezetnek is.

Ha a növénytakaró eltűnik, az talajerózióhoz vezethet. Ez olyan talajpusztulási folyamat, amikor a talaj bizonyos hányadát víz, vagy szél egyik helyről egy másik helyre szállítja, mindkét területen károkat okozva, a talajerózió világproblémának tekinthető.

A nagy tömegű katonai teherautók, harcjárművek és a nehéz páncélos technikákkal végrehajtott gyakorlatok során nagyobb a talaj tömörödésének az esélye. A talajtömörödés a talaj térfogatomegének növekedése, „összporozitásának” csökkenése és kedvezőtlen pórusméret átrendeződése. Ezáltal a víz nehezebben jut be a talajba, elfolyás léphet fel és a talaj levegőzöttségében is zavar léphet fel.

A katonai hadgyakorlatok hatással vannak a vadvilágra is. A bálnák tömeges partra vetődése és a haditengerészeti gyakorlatok kapcsoltára irányuló vizsgálatokból a Bahamákon és a Kanári-szigeteken azt a következtetést vonták le, hogy a magas intenzitású hang lokátorok (szonár) felelősek a változó viselkedésért, ezen kívül a belső szövetei károsodást,

és halálozást is okozhatnak a cetféléknél.

A regionális és globális léptékű katonai jellegű kutatások közé tartozik a nukleáris fegyverek tesztelése és gyártása is. A hosszú távú monitoring a Hanford Nuclear Reservation-nél kimutatta, hogy a radionuklidok 250 km távolságban is kimutathatóak a növényekben és állatokban. Radioaktív részecskék a Columbia folyó kagylóiból is kimutathatóak 650 km-re a lefolyás vonalában. [8]

Az ilyen jellegű alacsony szintű radioaktivitás kétértelmű, de az expozíció egyértelműen globális léptékű, a nukleáris eredetű esők, amik az 1950-es fegyvertesztekből származtak, kimutathatóak az antarktisi jég magjaiból, a trópusi fák égvyrűiből, és az óceáni üledékekből is egyaránt.

Befejezés

Szinte minden harctéri tevékenység hatással van, még ha kis mértékben is a környezetre. Ezek a hatások lehetnek közvetlenek és közvetettek, illetve károkozásuk direkt vagy indirekt módon történhet. A hadviselés lépcsőzetes hatásai összetettek. Egyik folyamatból következik a másik. A fegyvertesztesztelés energia felszabaduláshoz vezethetnek a háború előtti időszakban, melyek radikálisan átalakíthatják az ökoszisztémát, háborús időben a városok elpusztítása ösztönözheti a városok újjáépítését a háború utáni időszakban és ez később a népesség növekedéséhez is vezethet.

Bár manapság környezetünk védelmére jó néhány egyezmény született az évek során, és törekvések is vannak az ökológiai „bakancsnyom” csökkentésére, sajnos a hadviselés még mindig egy olyan terület melyben a prioritás elsődlegesen más javakra korlátozódik.

A hadviselés ökológiájának vizsgálata különböző elméleteket és módszereket igényel, melyekkel hatékonyan tudják dokumentálni, elemezni és modellezni ezeket a már említett lépcsőzetes hatásokat.

Felhasznált irodalom:

- [1] KEEGAN, J. A History of Warfare, New York Vintage, 1993. és TOWNSHEND, C. (ed.) The Oxford History of Modern War, New York Oxford University Press, 2005.
- [2] HOMER-DIXON, T. F. Environment, Scarcity, and Violence Princeton (NJ) Princeton University Press, 2001.
- [3] United Nations Environment Programme, Sudan: Post-conflict Environmental Assessment Nairobi (UNEP), 2007.; WESTING, A. H. Global Resources and International Conflict New York Oxford University Press, 1986.
- [4] KLARE, M. T. Resource Wars: The New Landscape of Global Conflict New York Henry Holt, 2001.
- [5] MACHLIS, GARY E., HANSON, THOR Warfare Ecology, BioScience, Volume 58, Issue/8, pp. 729–736. (online is) url: <http://bioscience.oxfordjournals.org/content/58/8/729.full>, (2014. 03. 16.)
- [6] SPARLING, D. W., FEDEROFF N. E. Secondary poisoning of kestrels by white phosphorus. Ecotoxicology 6:239–247. 1997.
- [7] ORTIZ-ROQUE, C., Y. LÓPEZ-RIVERA Mercury contamination in reproductive age women in a Caribbean island: Vieques. Journal of Epidemiology and Community Health 58:756–757. 2004.
- [8] GERBER, M. S. On the Home Front: The Cold War Legacy of the Hanford Nuclear Site Lincoln University of Nebraska Press. 1992.
- [9] MACHLIS, GARY E., HANSON, THOR, SPIRIC, ZDRAVKO, MCKENDRY, JEAN E. Warfare Ecology, New Synthesis for Peace and Security, Springer, 2011.
- [10] <http://warnewsupdates.blogspot.hu/2014/02/interactive-map-reveals-craters-blasted.html> (2014. 03. 16.)

1.sz. kép: Kráterek a nevadai sivatagban a nukleáris tesztek után (Forrás: <http://warnewsupdates.blogspot.hu/2014/02/interactive-map-reveals-craters-blasted.html>, 2014. 03. 16.)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Hegedüs Zsuzsanna

Poszter címe: "Natural security" az Amerikai Egyesült Államokban

Szerző intézménye: NKE HDI

Szerző végzettsége: Egyetemi végzettség

Szerző kutatási területe: Biztonságpolitika

Szerző kutatási témája: Amerikai Egyesült Államok

Szerző elérhetőségei: hegedus.zsuzsanna88@gmail.com

Szerző bemutatkozása:

Hegedüs Zsuzsanna a Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi Karán végezte nemzetközi gazdálkodás szakon az alapképzést, illetve nemzetközi tanulmányok szakon a mesterképzést. Jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán a Hadtudományi Doktori Iskola első éves PhD hallgatója. Kutatási területe az Amerikai Egyesült Államok dilemmái az új biztonsági kihívásokkal szemben.

„Natural security” az Amerikai Egyesült Államokban

Hegedüs Zsuzsanna
hegedus.zsuzsanna88@gmail.com

Az Amerikai Egyesült Államokban 2009-ben új Amerikai Egyesült Államokban a Védelmi Logisztikai biztonsági ágazat bevezetését javasolták. A „natural security”, amely magyarul a természeti kincsek biztonságának felel meg, magába foglalja az energiabiztonságot (energy security) és a környezeti biztonságot (environmental security). [1] A fenti javaslatot tartalmazó tanulmány megközelítésében a természeti kincsek védelmét két szempontból vizsgálja: a fogyasztás és annak következményei aspektusából. [1] A biodiverzitás csökkenése, a klíma változása „csak” a természeti erőforrások fogyasztásának.

Az Amerikai Egyesült Államokban az évszázados technológiai fejlődés során megváltozott az energiafogyasztás szerkezete, illetve a különböző iparágak fejlődésével újabb és újabb erőforrásokat kellett bevonni. Ez tovább növelte a világ vezető hatalmának nyersanyagfüggőségét.

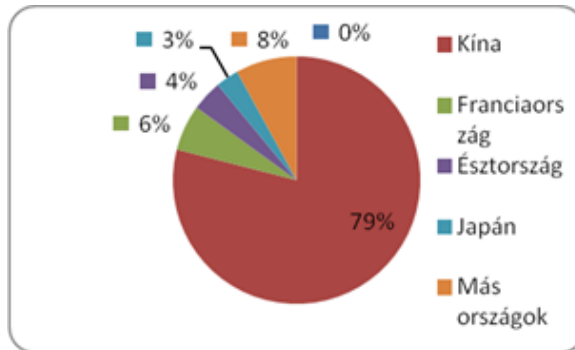
Mint ahogy az 1. ábrán jól látszik, az USA 1776-ban fával is ki tudta elégíteni az energiaszükségletét, amely még a 19. század folyamán diverszifikálódott, mivel az 1850-es években elkezdtek alkalmazni a szén, majd 1860-as években a kőolajat, az 1880-as években a földgáz használatát kezdődött meg és az 1890-es években a vízenergia kihasználása is elkezdődött. Az 1900-as évek második felében a megújuló, illetve a nukleáris energia megjelenése bővítette ki az amerikai energiaellátási igényt.

Az 1950-es évek végére a kőolaj és a földgáz átvette a vezető energiaforrás szerepét a széntől, és mindez 2012-re sem változott meg. A kőolaj és a földgáz fogyasztása csupán az olajválság után csökkent kisebb mértékben, de a gazdasági fellendülés miatt ismét növekedni kezdett. 2012-re az USA a legnagyobb mértékben a kőolajat használja energiaszükséglete kielégítésére, amit a földgáz, a szén, a nukleáris energia, a megújuló energiaforrások, majd a vízenergia és a fából kinyert energia követ. Ezek közül a kőolaj és a földgáz importja meghatározó az USA

energiaszükségleteinek kielégítésére, mivel a kőolaj 66%-át, míg a földgáz igény 12%-át importálják. [2]

Az Amerikai Egyesült Államoknak azonban szüksége van olyan nyersanyagokra is, amelyek elengedhetetlenek a védelmi ipar szempontjából. Az Ügynökség adatai szerint a védelmi ipar zavartalan működéséhez 77 különböző nyersanyagfajtát kell beszerezni, amelyből 16 ritka fém. [3] Emellett az amerikai gazdaság működése 11 ásványi anyagtól függ, ebből 5 kritikus [1, 13. oldal] Az 5 kritikus ásványt (indium, magnézium, niobium és platium és a ritka fémek) 100%-ban importálja az Amerikai Egyesült Államok. A 2. ábra adatai szerint Kínából érkezik ezen nyersanyagok 79%-a, 10%-a Európából és 3%-a Japánból. Az indium esetében is hasonló a helyzet, mivel 31%-a érkezik Kínából, 25%-a Kanadából, 16%-a Japánból, 9%-a Belgiumból és 19%-a egyéb országból. A magnézium import 57%-a Gabonból érkezik, 15%-a Ausztráliából, 12%-a Dél-Afrikából, 4%-a Brazíliából és 12%-a más országokból.

A niobium esetében Brazília a legnagyobb importpartnere az Amerikai Egyesült Államoknak, mivel 85%-át az ásványi anyag igénynek onnan fedezi. Kanada 10%-kal, Németország 2%-kal, Oroszország 1%-kal járul hozzá az amerikai importhoz. A platium esetében Németország és a Dél-Afrikai Köztársaság 17%-kal a legnagyobb exportőrök, őket 9%-kal az Egyesült Királyság és 5%-kal Kanada követi.

2. ábra Az Amerikai Egyesült Államok ritka fémek behozatala 2011-ben országok szerint Forrás: Mineral Commodity Summaries 2012, <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/2012/mcs2012.pdf>, 128. oldal Letöltés: 2014.05.24.

Következtetések:

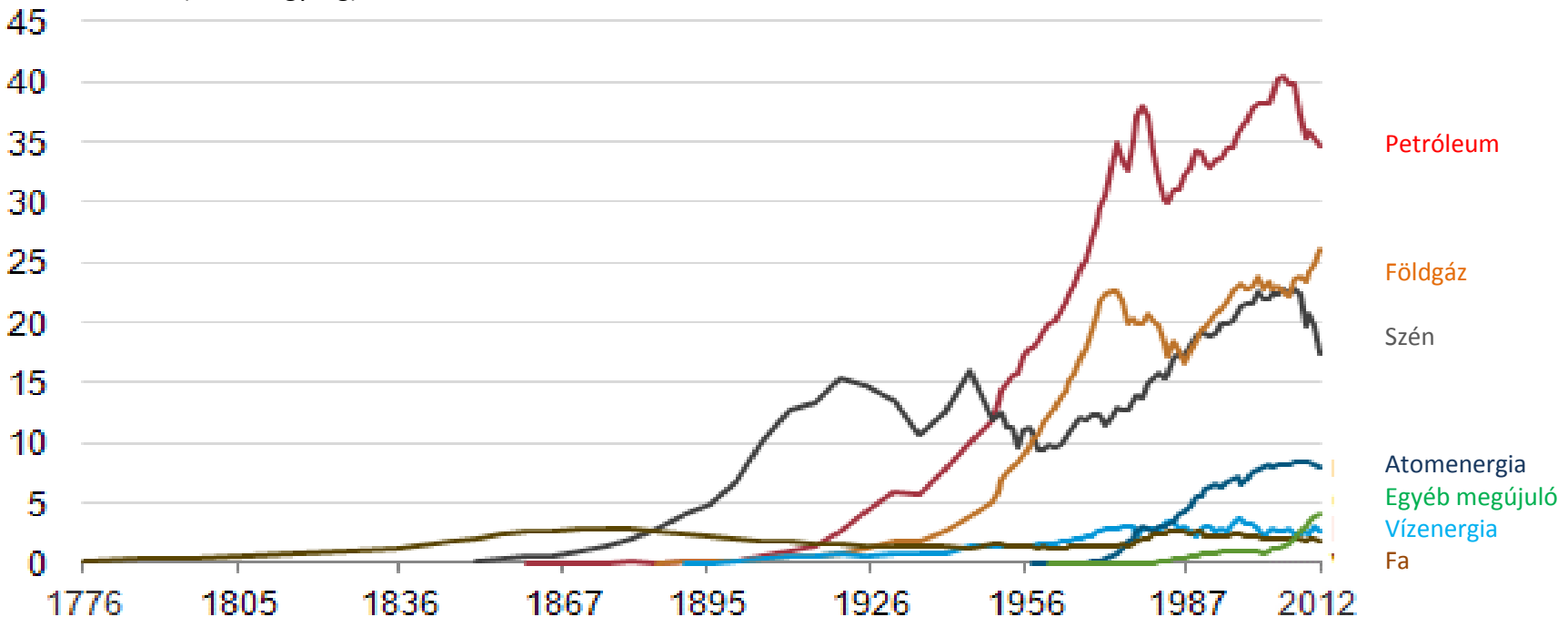
Az Amerikai Egyesült Államok nagy mértékben kitétt a nyersanyagimportnak. Ez biztonsági kockázatot jelent az amerikai gazdaság egészére nézve. Ezt a biztonsági kockázatot tovább növeli, hogy az amerikai hadiipar 100%-ban függ a külföldi ásványi anyag importtól. Ennek ellenére az Amerikai Egyesült Államoknak nincsen teljes körű stratégiája, hogyan kezelje ezeket a szegmenseket. Van energia stratégiája, környezeti stratégiája, de az ásványi anyag, illetve nyersanyag szükséglettel csak a Védelmi Logisztikai Ügynökség által kiadott éves anyagigény terv foglalkozik. [4] Ezt a hiányosságot pótolná a átfogó „Natural security” stratégia, amely természeti kincsek megközelítésében próbálná meg csökkenteni az USA sebezhetőségét hosszú távon.

Irodalomjegyzék:

- [1] Center for New American Security: <http://www.cnas.org/publications/working-papers/natural-security#.U33uxPmqm1Q> Letöltve: 2014.05.15.
- [2] Egyéni számítások az alábbi adatok alapján: US Energy Information Administration, http://www.eia.gov/totalenergy/data/monthly/pdf/sec1_10.pdf, Letöltés: 2014.05.20.
- [3] Defense Logistic Agency: <http://www.strategicmaterials.dla.mil/Materials/Pages/default.aspx> Letöltve: 2014.05.16.
- [4] Védelmi Logisztikai Ügynökség éves jelentése: <http://www.strategicmaterials.dla.mil/Reports/Pages/default.aspx>, Letöltés: 2014.05.21.

Az energiafogyasztás története az Egyesült Államokban (1776-2012)

Kvadrillió Btu (Brit hőegység)

1. ábra Az Amerikai Egyesült Államok energiafogyasztásának változása 1776-2012 között (Forrás: US Energy Information Administration, <http://www.eia.gov/todayinenergy/detail.cfm?id=11951&src=Total-b2> Letöltés: 2014.05.16.)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Károly Krisztián

Poszter címe: Felderítő csoportok adatkommunikációs igényeinek kielégítési lehetőségei harcászati rádióeszközökkel

Szerző intézménye: Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Okleveles biztonságtechnikai mérnök, villamosmérnök

Szerző kutatási területe: Védelmi elektronika, informatika és kommunikáció

Szerző kutatási témája: Korszerű rádiófrekvenciás eszközök, rendszerek, valamint eljárások katonai célú, illetve veszélyhelyzeti alkalmazása

Szerző elérhetőségei: krisztian.karoly@mil.hu

Szerző bemutatkozása:

A szerző jelenleg az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóaljnál szolgál informatikai tisztként. Korábban az afganisztáni hadszíntéren szerzett missziós tapasztalatokat a katonai hírközlés területén.

Felderítő csoportok adatkommunikációs igényeinek kielégítési lehetőségei harcászati rádióeszközökkel

Károly Krisztián főhadnagy
krisztian.karoly@mil.hu

A harctér előkészítés, angolszász szakterminológiával a harctér felderítő előkészítése (Intelligence Preparation of Battlefield - IPB) a katonai döntéshozatali rendszer (Military Decision Making Process - MDMP) része. A parancsnokok és törzsek részére nélkülözhetetlen a pontos felderítési információk biztosítása, annak érdekében, hogy a harccsapatok a lehető legkorábban adhatják meg a szükséges információkat.

Már az egyes számú előzetes harcintézkedés kiadását követően, kikövetkeztetett feladatként, a felderítő részlegnek meg kell kezdenie az adatok gyűjtését a művelet sikeres végrehajtása érdekében. A katonai döntéshozatali rendszer második részének (feladat tisztázás) jelentős hányadát az IPB tervek adják. A tervnek része a felderítési szinkronizációs mátrix, melynek lényege, hogy a célterületet legalább két különböző típusú felderítéssel vizsgálják (pl.: képi és jelfelderítés, vagy emberi és technikai) [1].

Általában zászlóalj-dandár, vagy magasabb szinten jelennek meg a felderítő képességek. A Magyar Honvédségben a felderítés komoly hányadát az emberi erővel végrehajtott felderítés adja. Elkülöníthetünk mélységi-, csapat felderítőket illetve HUMINT (Human Intelligence) képességet. Ezen alegységek számára nélkülözhetetlen a vezeték nélküli összeköttetés, mivel feladataikat általában ellenséges területeken hajtják végre. Korábban felderítési információkat rövidhullámú vagy ultrarövid hullámú rádióösszeköttetések formájában analóg (Nemzetközi Távközlési Szabvány - ITU- szerinti: A3A, J3E, A1A, F3E) modulációs módokkal [2], zárt, esetleg nyílt csatornákon továbbították.

A felderítő csoportoknál, mesterlövész pároknál igényként merült fel a hang alapú összeköttetésen túl, az adatátviteli képességek biztosítása. A csoportok műveleteik során készíthetnek fényképet, rajzokat, melyek eljuttatása az előjáró részére korábban csak futár útján, vagy a járó bejövetele után valósulhatott volna meg.

Kutatásom során a gyorsreagálású lövész zászlóalj felderítő szerveinek távközlési lehetőségeit vizsgáltam, a korszerű harcászati rádiókon megvalósítható adatkommunikációs képességek tükrében.

Korunk korszerű harcászati rádiórendszerei rövid- (3-30MHz), illetve ultrarövid hullámú (30-300MHz), esetleg mikrohullámú frekvenciatartományban (0,3-3GHz) üzemelnek, az általuk lefedhető frekvenciatartomány: 1,6-512MHz. Mivel a 200-512MHz tartományban működő harcászati műholdas kommunikációs lehetőségek nem állnak a Magyar Honvédség rendelkezésére, ezért a nagytávolságú összeköttetés a rövidhullámú tartományra szűkülnek. Ezen harcászati rádiókkal (teljesítmény, antenna, települési hely, rádiófrekvenciás viszonyok függvényében) több száz kilométeres távolság áthidalható. [3].

A korszerű harcászati rádiórendszerek által biztosított adatkommunikációs üzemmódokból a Harris HF ALE (High Frequency Automatic Link Establishment) funkció által elérhető szolgáltatásokat vizsgáltam. Alapvetően megkülönböztetünk második [4] és harmadik generációs ALE-t [5], melyeket a következő képen jelölünk: 2. generáció = ALE, 3. generáció 3G, és létezik egy továbbfejlesztett változat, amely a második és harmadik generáció között nyújt áthidalást ez a 3G+.

Az ALE üzemmód 1,6MHz-29,9999MHz között, a rövidhullámú tartományon üzemel. A digitális üzemmód (8 állapotú FSK - ITU szabvány: F2DE) révén képes hang alapú kommunikáció, rövid szöveges üzenetek (Automatic Message Display - AMD), valamint számítógépen Tactical Chat (TACHAT) programon keresztül pont-pont, és pont-multipont összeköttetések biztosítására. Működését tekintve a rádióállomások mindegyike önálló címmel rendelkezik. Az eszköz ALE üzemmódban 1 csatornán legfeljebb 100 különböző rövidhullámú frekvenciát képes szkennelni, összesen 50 csatorna csoportban. A rádió minden egyes csatornához egy minőségi mutatót rendel (Link Quality Analysis - LQA). A hívás felépülése pont-pont között úgy történik, hogy a rádiók külön-külön szkennelik a spektrumot, és elkészítik saját LQA táblázatukat. A hívó fél felveszi a kapcsolatot az ellenállomással, megosztják egymással LQA adataikat, majd a számukra legjobb értékkel rendelkezőn kiépítik a kapcsolatot. A kezelő ezt úgy érzékeli, hogy a hívott fél „kicsöng”, majd nyugtázza a hívást, és létrejön a beszédcsatorna. Pont-multipont esetén egy simplex irányú adatot küld az állomások részére, majd az adatmátrixból a legkedvezőbb frekvencián épül fel a csatorna. Az összeköttetés

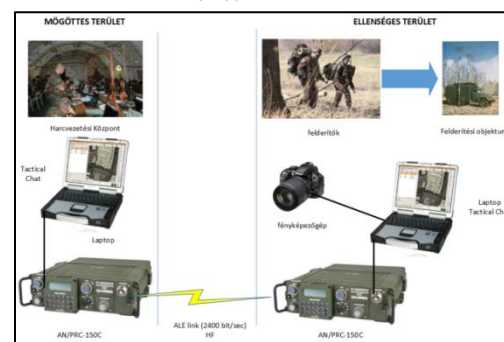
védelme érdekében lehetőség van minősített csatornák kiépítésére NATO TYPE-1, Citadell, és AES (Advanced Encryption System) titkosítási módok használatával [6] [7].

Az üzemmód által biztosított szolgáltatásokat mérési sorozatnak vetettük alá, annak érdekében, hogy a az információk főlény [10] kivívását. Mérés adatok legmegfelelőbb tulajdonságok kiválasztásával alapján ALE üzemmódban az általam vázolt optimalizáljuk az elérhető kommunikációs paraméterekkel a gyakorlatban is alkalmazható lehetőségeket. Kiemelten kezeltük az AMD adatok optimalizálásával, az adattovábbítás folyamata egyszerűsíthető. Eredményként megállapítható, hogy a felderítési információk adatkommunikációs vonalakon történő eljuttatása hozzájárul a harc helyzet ismeret (Situational Awareness - SA) kialakításához [9], mely jelentősen javítja a csapatok döntéshozatali ciklusát, ezzel segítve az információk főlény [10] kivívását. Mérés adatok legmegfelelőbb tulajdonságok kiválasztásával alapján ALE üzemmódban az általam vázolt optimalizáljuk az elérhető kommunikációs paraméterekkel a gyakorlatban is alkalmazható lehetőségeket. Kiemelten kezeltük az AMD adatok optimalizálásával, az adattovábbítás folyamata egyszerűsíthető. Eredményként megállapítható, hogy a felderítési információk adatkommunikációs vonalakon történő eljuttatása hozzájárul a harc helyzet ismeret (Situational Awareness - SA) kialakításához [9], mely jelentősen javítja a csapatok döntéshozatali ciklusát, ezzel segítve az információk főlény [10] kivívását. Mérés adatok legmegfelelőbb tulajdonságok kiválasztásával alapján ALE üzemmódban az általam vázolt optimalizáljuk az elérhető kommunikációs paraméterekkel a gyakorlatban is alkalmazható lehetőségeket. Kiemelten kezeltük az AMD adatok optimalizálásával, az adattovábbítás folyamata egyszerűsíthető. Eredményként megállapítható, hogy a felderítési információk adatkommunikációs vonalakon történő eljuttatása hozzájárul a harc helyzet ismeret (Situational Awareness - SA) kialakításához [9], mely jelentősen javítja a csapatok döntéshozatali ciklusát, ezzel segítve az információk főlény [10] kivívását.

Összegzésként megállapítható, hogy a felderítési információk adatkommunikációs vonalakon történő eljuttatása hozzájárul a harc helyzet ismeret (Situational Awareness - SA) kialakításához [9], mely jelentősen javítja a csapatok döntéshozatali ciklusát, ezzel segítve az információk főlény [10] kivívását. Mérés adatok legmegfelelőbb tulajdonságok kiválasztásával alapján ALE üzemmódban az általam vázolt optimalizáljuk az elérhető kommunikációs paraméterekkel a gyakorlatban is alkalmazható lehetőségeket. Kiemelten kezeltük az AMD adatok optimalizálásával, az adattovábbítás folyamata egyszerűsíthető. Eredményként megállapítható, hogy a felderítési információk adatkommunikációs vonalakon történő eljuttatása hozzájárul a harc helyzet ismeret (Situational Awareness - SA) kialakításához [9], mely jelentősen javítja a csapatok döntéshozatali ciklusát, ezzel segítve az információk főlény [10] kivívását.

1.sz. ábra: AN/PRC-150C rádió TACHAT szoftvert futtató laptoptal, Forrás: szerző

2.sz. ábra: Adatátvitel terepen korszerű harcászati rádiókon, Forrás: szerző

Irodalomjegyzék:

- [1] FM 34-130 Intelligence Preparation of the Battlefield, HQ, Dep. of the ARMY 1994.
- [2] International Telecommunication Union: Radio Regulations, Appendices 2006 pp. 3-17.
- [3] Károly Krisztián: Improvizált antennák alkalmazási lehetőségei a Magyar Honvédségben, Társadalom és Honvédelem, 2014. ISSN 1417-7293, megjelenés alatt
- [4] MIL-STD-188-141B
- [5] STANAG 4538
- [6] AN/PRC-150(C) Advanced Tactical HF Radio, operation manual, Rochester USA 2013. Publ. Nr. 10515-0103-4100, pp. 143-202.
- [7] Radio Communication in the Digital Age, Vol 1, HF Technology, Edition 2, USA 2005. USA Kongresszusi Könyvtári Katalógusszám: 96-94476 pp. 48-77.
- [8] NEMETH András: MRR rádiók adathálózati képességeinek kiaknázása, Kommunikáció 2008. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország 2008.10.07. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2008. pp. 174-178. ISBN 978-963-7060-57-1
- [9] Károly Krisztián: Szövetséges erők követése az afganisztáni hadszíntéren, Honvédségi Szemle 141. évf. 2013/3. szám p. 18-21. HU ISSN 2060-1506
- [10] HAIG Zsolt: Információs műveletek, SIGINT és EW kapcsolatrendszere. Felderítő Szemle, Budapest, Magyar Köztársaság Felderítő Hivatala. VI. évf. Különszám, 2007. február. ISSN 1588-242X pp. 27-48.

fájl típusa/ mérete	2,6MB word dokumentum	2,6MB word dokumentum	29kB txt	3MB jpg kép	300kB jpg kép
adatátviteli sebesség	9200bit/sec	2400bit/sec	2400bit/sec	2400bit/sec	2400bit/sec
használt frekvencia	1,6-17MHz	1,6-17MHz	1,6-17MHz	1,6-17MHz	1,6-17MHz
stop bit	0	0	0	0	0
siker/sikertelen kísérletek száma	0 sikeres / 3 sikertelen	0 sikeres / 2 sikertelen	3 sikeres / 0 sikertelen	0 sikeres / 2 sikertelen	1 sikeres / 1 sikertelen
adatátvitel időtartama	20 perc után link eldobás	35 perc után link eldobás	6 perc	16 perc után link eldobás	40 perc
titkosítás típusa	nyílt	nyílt	nyílt	nyílt	nyílt

3.sz. ábra: Harris HF ALE üzemmód mérési eredményei, Forrás: szerző

ÁROP 2.2.21
Tudásalapú közszolgálati
előmenetel

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Kiss Dávid

Poszter címe: A védelemgazdaság mechanizmusában szereplő vállalatok hálózatának strukturális alapjai

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: okleveles közgazdász

Szerző kutatási területe: Védelemgazdaság és katonai logisztika

Szerző kutatási témája: Az infokommunikációs technológiák gazdaságbiztonságra gyakorolt hatásának vizsgálata a hálózatelemzés módszerével

Szerző elérhetőségei: kiss.david@uni-nke.hu, +36 30 528 0625

Szerző bemutatkozása:

A Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi karán szerezte diplomáját pénzügy szakirányon, közgazdaságtanból. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Doktorandusz Önkormányzatának elnöke, a Kritikus Infrastruktúra Védelmi Kutatások TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-0001 számú projekt, „Közlekedési kritikus infrastruktúra védelme” kiemelt kutatási terület kutatója, főbb kutatási területei: a védelemgazdaságtan, a gazdasági struktúra felépítése, hálózatelemzés, gazdasági-matematikai modellek.

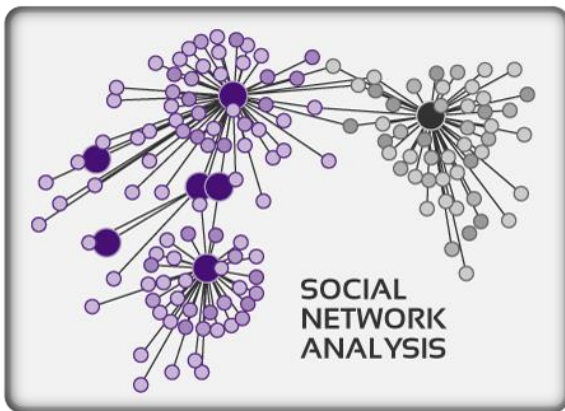
A VÉDELEMGAZDASÁG MECHANIZMUSÁBAN SZEREPLŐ VÁLLALATOK HÁLÓZATÁNAK STRUKTURÁLIS ALAPJAI

Kiss Dávid kiss.david@uni-nke.hu

Különleges jogrend idején egy olyan hatalomgyakorlási mechanizmus lép életbe, amely célja az, hogy a Magyarország Alaptörvényében lefektetett speciális körülmények[1] (a társadalmi életét, az állam működését, az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát fenyegető természeti, vagy társadalmi eredetű veszélyek) elhárítását elősegítse, illetve kezelje azt. Az Alaptörvény egy olyan normál időszaktól eltérő jogalkalmazást fogalmaz meg, amely biztosítja a végrehajtó hatalom számára az adott körülményekhez igazodó működést, szuverenitást és lakosainak biztonságát. Ennek a működésnek viszont nem csak közigazgatási és politikai aspektusai vannak, hanem fontos foglalkozni a gazdasággal, a vállalatokkal is. Ilyen körülmények esetében (mint külső-, belső fegyveres fenyegetettség vagy az országra jelentős mértékben kiterjedő természeti katasztrófa) a gazdaság alapvető működésének fenntartása csak egy részét képezi az elvégzendő műveleteknek. Tekintettel arra, hogy a gazdaság alapvető működésének fenntartása csak egy részét képezi az elvégzendő műveleteknek. Legalább annyira fontos foglalkozni az esetien szükségesnek tekinthető hadigazdaságra való áttéréssel, vagy a társadalom számára létfontosságú javak termelésének biztosításával egy katasztrófa vagy hadiállapot körülményei között is.

A magyar gazdasági szereplők profiljukat tekintve jelentős mértékben eltérnek azoktól a kritériumoktól, amelyek segítségével biztosítani tudnák a hadigazdaság önálló működését akár békeidőben, akár különleges jogrend idején. Hadiipari (ezalatt a fogalom alatt mindazon gazdasági szervezet értjük, amik valamilyen módon részt vesznek a gazdaság változott igényeinek kielégítésében) vállalati rendszerről ma nem beszélhetünk. A vállalatok képességei, termelő kapacitása, humán erőforrásai a békeidőbeni világgazdasági követelményeknek megfelelően alakulnak ki, így az egyetlen vizsgálható kérdés ebben az esetben a vegyes termelő képesség opciója. Ez egy olyan védelemgazdaságilag is fontos termelő képessége egy vállalatnak, gyárnak vagy szervezetnek, ami a békeidőbeni igényeknek megfelelő gyártósorok átállítását teszi lehetővé egy esetleges gyors és hatékony hadigazdasági működésre (vagy más védelmi szempontból fontos termék előállítására). Emiatt indokolt egy előzetes vizsgálat, felmérés és egy olyan használható gyakorlati modell megalkotása, ami képes a vállalatokat rendszerbe szervezni úgy, hogy szükség esetén ki tudják elégíteni az ország védelemgazdasági igényeit.[2]

A gazdaság működésének hatékonyságát a szervezetek és a vállalatok együttműködési képessége adja. Ebben a vállalati kapcsolati rendszerben hálózatos struktúrát fedezhetünk fel. Több, egymástól eltérő kutatásban is megfigyelhetőek ezek a hálózatos szerkezetek és ennek következtében az utóbbi évtizedek egy kiemelt kutatási területévé vált a hálózatelemzés.

1.sz. ábra: Szemléltetés a hálózatelemzéshez.[3]

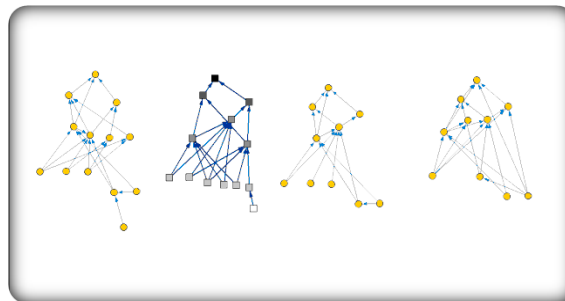
A központi kérdése a tanulmánynak az, hogy ez a hálózat milyen struktúrát mutat, illetve milyen elméleti korlátozások szükségesek ahhoz, hogy a gyakorlatban is használható hálózatot alakítsunk ki a vállalatok és szervezetek kapcsolatrendszeréből, a maximális hatékonyság és a gazdasági szervek hatékony együttműködése érdekében.

A hálózatok alapvető strukturális meghatározásánál figyelembe kell vennünk a pontok kapcsolódási mechanizmusát, vagyis esetünkben a vállalatok rendszerét. A hálózatok felépítésében kimutatott hasonlóságok alapján két típust emelhetünk ki. Ezekben a pontok kapcsolódási szisztémája, illetve az új szereplők belépésének viselkedése amiben jelentős különbségek mutatkoznak. Az Erdős-Rényi[4] modell szerint a véletlen gráfok sajátosságát az adja, hogy a hálózatban lévő szereplők közötti kapcsolat aképpen jön létre, hogy a kapcsolatok kialakulásának valószínűsége egyenlő, ami szintén igaz egy új szereplő belépése esetén is. Ez az elmélet

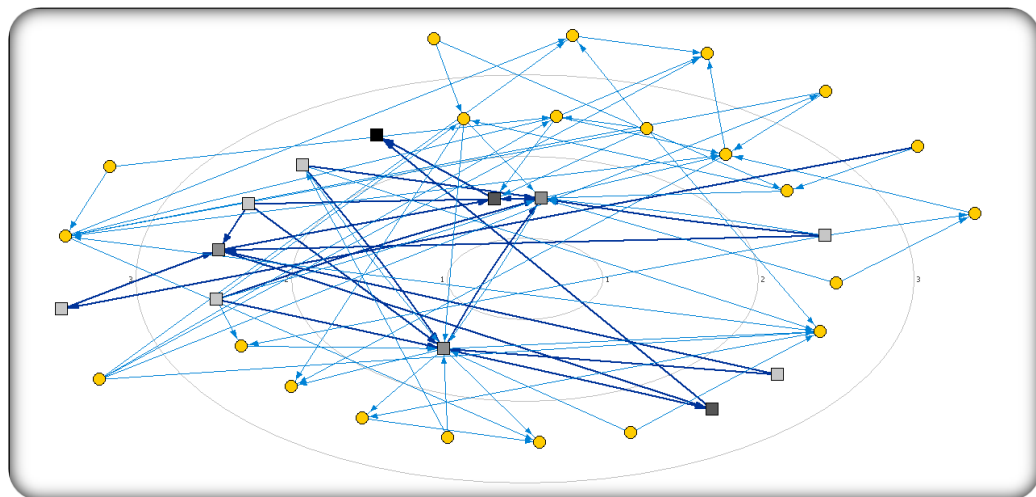
gyakorlatban megdőlt, hiszen egy lemodellezett valós adatokon alapuló hálózatban ez az egyenlő mértékű valószínűség és véletlenszerűség nem igazolódik. A gyakorlat azt bizonyította, hogy egy másik jellegű felépítés sokkal inkább jellemzi a természetben megjelenő és más, mesterséges hálózatokat, amihez szorosan kapcsolódik a skálafüggetlenség fogalma. Az ilyen skálafüggetlen hálózatok esetében, a pontokhoz tartozó kapcsolatok kialakulásának valószínűsége annál nagyobb, minél több kapcsolattal rendelkezik az adott szereplő a hálózatban. Új szereplők belépésénél ez kiemelten fontos tényező, hiszen a háló alapját tekintve akár véletlenszerűen (ahogy az korábban leírásra került) akár tudatos módon (mesterséges rendszerek, háló) központi elemek alakulnak ki, amihez a további pontok már a skálafüggetlenség elve alapján kapcsolódnak. A véletlen leírásra került és a skálafüggetlen gráfok közti különbség matematikailag is könnyen kimutatható a fokszámok (egy pontba futó élek száma) eloszlásfüggvényével. Ezt ábrázolta és bizonyította Barabási Albert László szerzőtársaival egy Nature-ban megjelent cikkében [5].

Esetünkben a vizsgált védelemgazdaságban létrehozandó vállalati háló a fent említett tulajdonságok egyikével se rendelkezik tisztán, így azok kombinációjával lehetne azt csak jellemezni. A véletlenség és a kapcsolatok létrejöttének azonos valószínűsége egyértelműen kizárható, hiszen egy tudatos, mesterséges kapcsolatrendszer kialakításáról van szó. Viszont azt se állíthatjuk, hogy központi elemek alakulhatnak ki a hálóban, ahogy az egy elméleti skálafüggetlen háló esetében megtörténik. Mindemellett ha létezik is ilyen több fokszámmal rendelkező elem, egy új belépő esetén a kapcsolódás valószínűsége nem nagyobb mint más pontok esetében. Sőt, ki kell emelnünk azt, hogy a hálóban új szereplőként megjelenő vállalat csak a profilja függvényében kapcsolódhat be a rendszerbe. (Például: egy csavarokat gyártó céget nem tudunk gazdaságilag kapcsolatba hozni egy péküzemmel.)

Ha részleteiben megvizsgáljuk az elméleti felépítését egy ilyen hálóban, valószínűsíthető egy olyan kapcsolatrendszer, ahol az ellátási láncok „többdimenziójú” változatával találkozunk. (2. és 3. ábra) Ennek oka a vállalatok beszállítói struktúráján alapul. A mai piaci környezetben működő gazdálkodó szervezetek legfőbb célja a profitmaximalizálás, amelynek egyik eszköze a just in time logisztikai mechanizmusa. A vállalatok sok beszállító alkalmazásával és a készleteik minimális szinten tartásával igyekeznek a feleslegesen lekötött tőke elkerülésére[6]. Ennek eredménye, hogy az üzemek csak speciális műveletek és tevékenységek elvégzésére alkalmasak, ahol a gyártósorok a beszállítók által érkező félkész termékek vagy alapanyagok összeszerelésével és felhasználásával állítják elő a késztermékeket. Ez a berendezkedés egy olyan kapcsolódási rendszert indukál a védelemgazdasági hálóban, ahol a beszállítók szerepe jelentős mértékben megnő. Minél nagyobb termelő igényt kielégítő beszállítóról van szó, annál nagyobb fokszámmal fog rendelkezni a hálóban. (A korábbi példát tovább gondolva: a csavart gyártó cég a gazdaságban nagyobb prioritást fog kapni, mint egy péküzem, hiszen a csavart több más gazdasági szereplő felhasználja a terméke előállításához, amíg a péküzem a lakosság részére állít elő élelmiszert, ami ún. végtermékek tekinthető.)

2.sz. ábra: Az ellátási láncok végtermék szerinti egy dimenziós ábrája (Forrás: saját szerkesztés, elméleti, fiktív adatok alapján)

3.sz. ábra: A védelemgazdaság elméleti hálója, a 2. sz. ábra ellátási láncainak kombinációjaképp kialakuló „több dimenziós” ellátási lánc (Forrás: saját szerkesztés, elméleti, fiktív adatok alapján)

A hálózati struktúrának fontos részeként aposztrófálható a pontok és kapcsolatok vizsgálata. A hálózat elemei egyértelműen a védelemgazdasági folyamatban résztvevő vállalatok/szervezetek, viszont meg kell néznünk azt, hogy miképpen válhatnak ezek elemeivé a hálóban. Sajnos a tanulmány keretien belül ez csak statisztikai adatokon alapuló kritériumok felállítására nincs lehetőség, de elméleti szempontból a következő következtetéseket tudjuk levonni. A vállalatok és beszállítói rendszerében meg kell határozniuk először azt az optimumot, amely képes kielégíteni a különleges jogrend idején fellépő gazdasági igényeket. A rendszert gyengíti a beszállítói bázis nem optimális létszáma, ha a gyártó folyamat során hiány lép fel adott félkész termékből, vagy alapanyagból akkor az gátolja a további termelő folyamatokat. A nagyobb beszállítói kapacitás csak annak a lehetőségét foglalja magában, hogy a végtermék előállítási mennyiségét növelni tudjuk, viszont ez a megfelelő raktár és termelő kapacitás hiányában szintén csak felesleges eszközöket és anyagi javakat köt le. Ezért az optimális termelői lánc és beszállítói létszám meghatározása elengedhetetlen. Egy ország gazdaságában viszont figyelembe kell vennünk a termelő és humán kapacitások mellett a földrajzi elhelyezkedést és az ezzel szoros kapcsolatba álló logisztikai műveleteket is. A Magyar Védelmiipari Szövetség tagjainak vizsgálatával könnyen kimutatható a Budapest központúság és ennek függvényében az ipar jelenlegi sebezhető mivolta. (4. ábra)

4.sz. ábra: A Magyar Védelmiipari Szövetség tagjainak telephely eloszlása Magyarországon. (Forrás: saját szerkesztés, A Magyar Védelmiipari Szövetség adatai alapján[7])

Ebben az esetben a legelső cél meghatározni azokat az attribútumokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy egy vállalat részét képezhesse a védelemgazdasági hálóban, ezt követően olyan rendszerbe kell rendeznünk ezeket a szereplőket, hogy egymást optimális módon kiszolgálva a leghatékonyabban tudják ellátni azokat az igényeket, amiket különleges jogrend idején a védelemgazdaság támasztott feljűk.

Felhasznált irodalom:

- [1] Magyarország Alaptörvénye, 2011. április 25., 48., 51-53. cikk.
- [2] Király L. - Medveczky M.: Védelemgazdasági ismeretek, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Egyetemi kiadvány, 2009 Budapest
- [3] KnowledgeBrief - <http://www.kbmanage.com/concept/social-network-analysis>
- [4] Erdős P. - Rényi, A.: „On The Evolution of a Random Graphs”. - Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézet Közönlöny 5, 1960 pp. 17-61
- [5] Jeong H. - Tombor B. - Albert R. - Oltvai Z. N. - Barabási A. L.: „The large-scale organization of metabolic networks”. - Nature 407, 2000 pp. 651-654
- [6] Kiss D.: Az ellátási lánc szállítási szegmensének vizsgálata mikro és makroszinten illetve annak kritikusságának elemzése a hálózatelemzés módszerével különleges jogrend idején
- [7] Magyar Védelmiipari Szövetség katalógusa - http://www.vedelmiipar.hu/files/hungarian_defence_industry_catalog_2012.pdf

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Lain Tamás

Poszter címe: Az ellátási láncok közlekedési alágazat - specifikus biztonsági kérdései

Szerző intézménye: Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Felügyelősége

Szerző végzettsége: Okleveles közlekedésmérnök, ellátási lánc menedzser

Szerző kutatási területe: Katonai logisztika és védelemgazdaság

Szerző kutatási témája: Az ellátási láncok biztonsági elemzése, különös tekintettel a közlekedési alágazatokra

Szerző elérhetőségei: lain.tamas@gmail.com

Szerző bemutatkozása:

2009-ben végeztem a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közlekedésmérnöki Karán, mint okleveles közlekedésmérnök. Akkori vizsgálataim tárgyát a közúti közlekedésbiztonság, illetve az ahhoz kapcsolódó forgalomirányítási rendszerek kapcsolata tette ki. Ez a biztonság központú szemlélet a mai napig kiemelt tényező akár a munkámhoz kapcsolódó szakmai, akár a kutatási tevékenységeim során. Ismereteim kiegészítéseként 2014-ben szereztem második diplomámat a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Karán logisztika és ellátási lánc témakörben, amelynek témája a közúti infrastruktúrához kapcsolódó ellátási lánc elemzése volt.

Jelenlegi kutatási tevékenységem is e két terület metszetébe tartozó szervezési folyamatok vizsgálatához kapcsolódik. Úgy gondolom a közlekedés és a biztonság folyamatosan vizsgálható és vizsgálandó terület az emberi élet megóvása érdekében.

Az ellátási láncok közlekedési alágazat - specifikus biztonsági kérdései

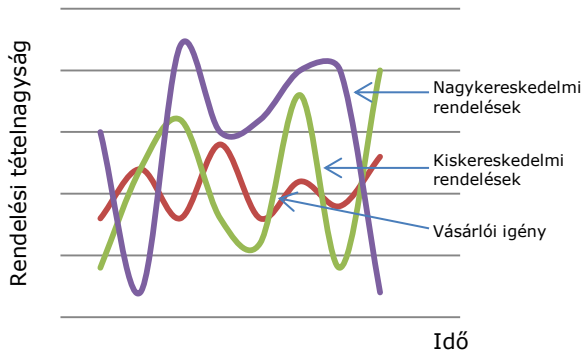
Lain Tamás lain.tamas@gmail.com

Érték a rendelkezésre állás

Az ellátási folyamatok alapvető mozgatórugója a termékek és szolgáltatások megfelelő helyen, megfelelő időben, megfelelő mennyiségben történő rendelkezésre bocsajtása[1].

Amennyiben ezt az egzakt és triviálisnak tűnő megállapítást részleteiben elemezzük, akkor igen hamar olyan komplex és nehezen modellezhető folyamatokkal találkozunk, melyeknek értelmezése, valamint biztonsági szempontú vizsgálata kiemelt fontosságú lehet. Az áru eljuttatását az ellátási lánc kiemelt folyamatként kezeljük, melyekben a közúti közlekedési mód is jelentős szerepet kap. Az ehhez köthető fontos kérdés a szállított áru mennyiségére vonatkozó előrejelzés megbízhatósága, mely a szállított volumen ingadozását okozhatja.

Ez a szállítási volumenváltozás az elosztási csatornában keletkező bizonytalanságból ered. Ez az ostorcsapás hatás. Lényege, hogy az ellátási csatornában jelentkező kereslet ingadozása a csatornába visszafelé haladva egyre nagyobb kilengéseket mutat. Ez a jelenség csökkenti az ellátási lánc hatékonyságát, növelve ezzel a szállításhoz lekötött erőforrások számát. Megoldást jelenthet a problémára a megfelelő informatikai rendszer alkalmazása, amely a gyors információ áramlás biztosításával kiküszöböli az ilyen jellegű problémákat. A tömegtermelés és az egyedi rendelésre gyártás helyett alkalmazandó tömeges testre szabás is csökkentheti a kilengések amplitúdóját.

(1.sz. ábra :Ostorcsapás-hatás szematikus ábrája,forrás: saját szerkesztés)

A probléma hatása a közúti közlekedési területre

A késztermékek, áruk fogyasztási pontokhoz történő eljuttatását megvalósító alrendszere szintén az ellátási lánc részét képezi. A termékek a fogyasztó számára akkor képeznek értéket, akárcsak mennyiben az rendelkezésre áll. Ennek elengedhetetlen része a termékek helyváltoztatása, azaz a szállítás.

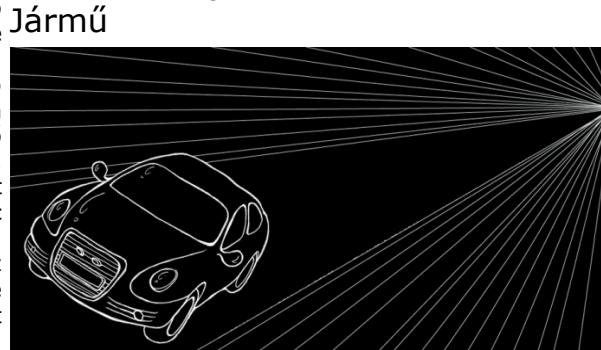
A vevők kiszolgálásához kapcsolódó mutatószámok vizsgálatakor egyértelműen növekvő tendenciát figyelhetünk meg a „door to door” típusú, tehát az ajtótól ajtóig történő szállítást illetően. Ezeknek a folyamatoknak a sajátja, hogy minden esetben a közúti közlekedési eszközök igénybevételevel valósulnak meg. A közúti közlekedési volumen a felmérések szerint folyamatosan növekszik, ami a közúti alágazat további tényreését prognosztizálja. Az Európai Unió elvárás, miszerint a közúti közlekedés terheltségét csökkenteni kell, valamint a kombinált közlekedés segítségét támogatni szükséges kiemelt feladatként kezelendő.

A közúti alágazat összetétele, biztonsága

A közúti áruszállítási szegmens a készletek, illetve a termelési folyamatok meghatározó, kritikus területei, akár a teljes út során, akár csak részben valósul meg közúton a közlekedés. Ha megfigyeljük például azokat a rendszereket, ahol a készletek csökkentése elvárt (Just In Time rendszerek), akkor látjuk, hogy a megfelelő időben történő kiszolgálás (On Time Delivery) alapvető. A biztonsági megfontolások indoka az úton lévő készletek volumenének növekedése és a már említett

változása. A gazdasági folyamatokban igen jelentős központú elemzésekben az, hogy a legtöbb baleset forgóeszköz leköttést jelent a szállítás alatt lévő okozója az ember. Az ilyen jellegű balesetek vizsgálata és az abból levonható következtetések hatékonyan tudnak beépülni a közlekedők hétköznapijaiba. Az vizsgálat arra irányul, hogy a közlekedési rendszer áruszállító járművek vezetőit a műszaki élet alapját adó jármű-pálya-ember jellemzői az említett paraméterei mellett a jogszabályi háttér is arra tényezőkre milyen hatással bírnak, mennyire tudják ösztönözi, hogy a mások és a saját életük megóvásának befolyásolni a vizsgált paraméterek alakulását és így irányába lépjenek fel.

Ha a járművezetőkhez kapcsolódó vezetési és pihenőidők szabályait vizsgáljuk meg, akkor két alapvető jogszabályt tudunk megemlíteni, a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 561/2006/EK RENDELETÉT, illetve a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló A TANÁCS 3821/85/EGK RENDELETÉT. Az ilyen jellegű szabályozások egyértelműen javítják a közlekedés, és így az ellátási láncok biztonságát, kiemelt jelentőségűvé téve ezzel a jogi szabályozó eszközök fontosságát. A szállítási teljesítmény növelésének az említett szabályzás az egyik leghatékonyabb biztonság javító tényezője.

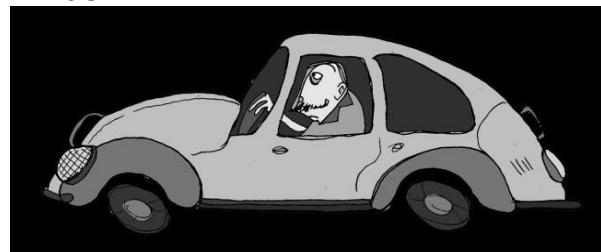

(2.sz. ábra: A jármű -pálya kapcsolat. Készítette: Rödönyi Csilla)

Hazai járműállomány

A legfrissebb statisztikai adatok szerint a belföldi közúti áruszállítás a szállított tömeget tekintve 129847 ezer tonnát tesz ki, ami 9044 millió árutonna-kilométer jelent[2]. Ezt a szállítási teljesítményt lebonyolító gépjárműpark elsődleges biztonsági paraméterei a műszaki állapot, amelynek követelményrendszerét a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990 KöHÉM rendelet, illetve a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990 KöHÉM rendelet szabályozza. Ezek az jogszabályok képezik alapját a járművek biztonságos közlekedésének, amely szállítási volumen növekedés kiszolgálásának alapvető eleme

Ember

(3.sz. ábra: A ember, mint a közlekedési rendszer „eleme” Készítette: Rödönyi Csilla)

Az ismert statisztikai adatok szerint a közúti balesetek jelentős többsége az emberi hibákra vezethető vissza. Ezért kell, hogy kiemelt figyelmet kapjon a biztonság

További vizsgálat szükséges az előírások betartását rögzítő menetíró berendezéseket, illetve az ehhez kapcsolódó hálózati kommunikáció kihasználtságának lehetőségeit illetően. Ez összességében szintén javító hatással lehet az ellátási láncok biztonságára.

További vizsgálat szükséges az előírások betartását rögzítő menetíró berendezéseket, illetve az ehhez kapcsolódó hálózati kommunikáció kihasználtságának lehetőségeit illetően. Ez összességében szintén javító hatással lehet az ellátási láncok biztonságára.

Pálya

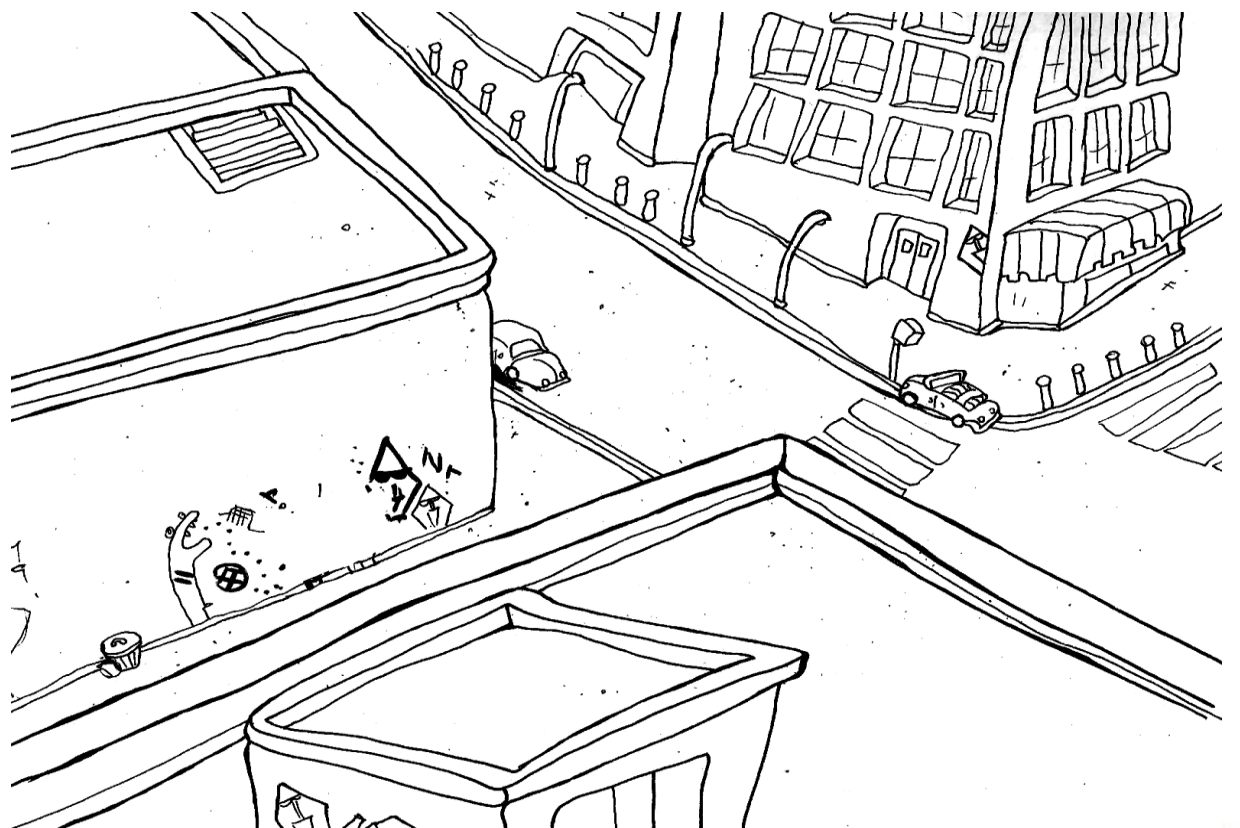
A műszaki paraméterek, illetve az emberi tényező találkozásának „színtere” a közlekedési infrastruktúra mely a növekvő és változó volumenhez alkalmazkodva a megfelelő átbocsajtó képességgel kell, hogy rendelkezzen, melyet a megfelelő alépítmények kialakításával lehet elérni.

Összegzés

Összegezve a leírtakat elmondható, hogy egységes stratégiai szemléletmód által tudjuk meghatározni a jármű- pálya- ember kapcsolatrendszer változó igények és szállított volumenek miatt bekövetkezett változásainak biztonsági kérdéseit. A felvetett problémakörök jelentős számú és súlyú megfontolásra adnak lehetőséget, de a legfontosabb az ellátási lánc működésének motorja, maga az ember és annak biztonsága.

Felhasznált irodalom:

- [1] Demeter Krisztina-Gellei Andrea- Jenei István-Nagy Judit (2009): Tevékenységmenedzsment. Aula Kiadó, Budapest
- [2] http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_odmv003.html (Letöltés ideje: 2014. május 26.)

(4.sz. ábra: A jármű-ember kapcsolódásának színtere: a pálya. Készítette: Rödönyi Csilla)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Mátyás Dániel

Poszter címe: A drónok felhasználási lehetőségei a rendvédelemben

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Had- és biztonságtechnikai mérnök, Technika szakos tanár

Szerző kutatási területe: Biztonságtechnika

Szerző kutatási témája: A nem halálos fegyverek újszerű alkalmazásának és fejlesztésének lehetőségei a hazai rendvédelemben

Szerző elérhetőségei: matyasdani@gmail.com +3670-930-9309

Szerző bemutatkozása:

Az ELTE Természettudományi Karán szerezte első diplomáját, mint Technika szakos tanár. Másoddiplomáját az Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karán szerezte, mint Had- és biztonságtechnikai mérnök. Több tudományos versenyen vett részt, többek között TDK, illetve OTDK versenyeken, ahol második, valamint első helyezést sikerült elérnie. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, tagja a Magyar Hadtudományi Társaságnak, a Magyar Rendészettudományi Társaságnak, a Rendészeti Doktoranduszok Országos Egyesületének, főbb kutatási területei: a nem halálos fegyverek alkalmazhatóságának vizsgálata, műszaki fejlesztésének lehetőségei a fegyveres testületeknél és a civil biztonságtechnika területén.

A DRÓNOK FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI A RENDVÉDELEMBEN

Mátyás Dániel
matyasdani@gmail.com

Míg korábban csak a science fiction filmekben találkozhattunk különböző robotokkal és elképzelhetetlenek tűnt jelenlétük a mindennapjainkban, mára egyre nagyobb teret hódítanak. „Megjelenésüket három hullámra oszthatjuk:

1. hullám (2000-2010): Főleg prototípusfejlesztés jellemzi, a robothadviselés szakharcászatának kidolgozása, szervezeti kereteinek megteremtése. Robotok fejlesztése szárazföldi, vízi és légi alkalmazásra egyaránt:
 - UAV (Unmanned Aerial Vehicle - Pilóta nélküli légi jármű),
 - UGV (Unmanned Ground Vehicle -Vezető nélküli szárazföldi jármű),
 - USV (Unmanned Surface Vehicle - Vezető nélküli vízi jármű).
2. hullám (2010-2030): Harci alkalmazás első fázisa. A digitális harcmezőn megjelennek az első generációs robotok, 2010 a szervezett robothadviselés kezdete. Megjelenik az együttműködés a humán és a robotalakulatok között.
3. hullám (2030-2050): Harci alkalmazás második fázisa. A hálózatos harcvezetési környezetben megjelennek a második generációs harci robotok és robotalakulatok. Kialakul a hibrid haderő. Önálló robothadműveletek végrehajtására kerül sor. Megjelennek a mikro- és nanoméretű harci robotok.” [1]

Az egyik rendkívül innovatív területe a robotiparnak a drónok, azaz a pilóta nélküli repülőgépek fejlesztése. Számos vitatható előnyrel és hátránnyal rendelkező, felhasználási lehetőségük széles körű. Egyre elterjedtebbek, jelenlétük a játék ipartól egészen a katonai felhasználásig terjed.

De mik is a drónok valójában? A drónok pilóta nélküli repülőeszközök, melyek többször felhasználhatóak, működhetnek önállóan, vagy távirányítással. A drón tehát pilóta nélküli légi jármű (UAV-Unmanned Aerial Vehicle), illetve lehet távolról irányított légi jármű (RPAV-Remotely Piloted Aerial Vehicle). Megkülönböztethetjük őket

- felhasználási terület alapján (civil, katonai, rendvédelmi, katasztrófavédelmi, környezetvédelmi, stb.),
- méret,
- hatótávolság:
 - harcászati (mikro, mini, kis hatótávolság);
 - hadműveleti (közepes hatótávolság);
 - hadászati (nagy hatótávolság);
- felhasználási magasság (kis, közepes, nagy);
- szárnytípus alapján (forgószárnyas, merev szárnyas).

Alkalmazhatóak felderítésre, tájékoztatásra, megfigyelésre, célmegjelölésre, rádiótechnikai átvadászásra, rádióelektronikai zavarásra, kísérleti repülésre, zavaró repülésre, földi célok elleni csapásmérésre.

Természetesen ezeknek az eszközöknek is vannak előnyei és hátrányai, melyeket az 1. számú táblázat foglal össze.

Előnyök	Hátrányok
nehezen megközelíthető, vagy túl veszélyes területek megközelíthetősége	speciálisan képzett személyzetet igényel
alacsonyabb fenntartási költség, mint a hagyományos repülőgépeknél	sérülékenységgel
egyszerűbb szállíthatóság és tárolási lehetőségek	magas beruházási költség (típustól függ)
kis létszámú kezelő személyzet	alacsonyabb teherbírás, mint hagyományos repülőgépeknél
különböző berendezések, eszközök, fegyverek felszerelhetősége	ártó szándékú személyek számára is könnyen beszerezhető és működtethető

1. számú táblázat: a drónok alkalmazásának előnyei és hátrányai (szerző saját szerkesztése)

A nem civil felhasználás számos lehetőséget rejt magában, melyek közül az egyik legjelentősebb a megfigyelés. Ezek az eszközök ugyanis mérettől függetlenül különböző műszaki eszközökkel felszerelhetők. A fizika és aerodinamikai egyéb törvényei itt is érvényben vannak, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy pontosan meg kell határozni a gép célját. Nem mindegy, hogy a drónt városban akarjuk-e bevetni, vagy városon kívül, nem mindegy mekkora távolságot kell megtenni és milyen magasságban, továbbá az is kérdés, hogy milyen céllal küldjük az adott helyszínre. Megfigyelni szeretnénk valakit, vagy valamit, tájékoztatást szeretnénk nyújtani, esetleg valamilyen csapást mérni. Az adott célnak megfelelő felszerelés meghatározhatja a drón típusát. Természetesen minél nagyobb méretű és tömegű felszereléssel próbáljuk terhelni a drónt, annál nagyobb teherbírású szerkezetre van szükség, ami miatt elkerülhetetlen a méret növekedés. Ehhez hozzá kell igazítani továbbá a működtetéshez szükséges energia ellátását (üzemanyag, vagy akkumulátor), tehát nagyon fontos a megfelelő cél meghatározása, valamint annak tisztázása, hogy mik a szükséges eszközök a cél megvalósításához.

A rendvédelmi alkalmazhatóság alapvetően városi körülmények között képzelhető el és a leghangszúlyosabb részét a megfigyelés képezi. A rendőrség, a nemzetbiztonsági és terrorelhárítási szervezetek támogatása fontos szerep lehet a jövőben a drónok számára. Akár titkos megfigyelésről, felderítésről, tájékoztatásról, mentésről, tömegosztatásról vagy elfogásról van szó, a drónok képességei folyamatosan változtathatóak a felszerelések széles tárházának felhasználásával. Felszerelhetők különböző megfigyelő és mérő eszközökkel, nem halálos fegyverekkel, stb. Egyéni, vagy a jövőben akár csoportosan (drón rajokban) végrehajtott feladatok végrehajtására is alkalmazhatók lehetnek. Ennek lehetőségét az Eötvös Loránd Tudományegyetemen is kutatják a Collmot projekt keretén belül. [2]

2. kép: Az ELTE-n kifejlesztett drón raj
<http://www.origo.hu/techbazis/20140227-madarrajkent-repkednek-a-magyar-dronok.html>
 Forrás: [3]

Külföldön már komoly fejlesztések vannak folyamatban a drónok rendvédelmi felhasználhatóságát illetően. A Desert Wolf nevű amerikai cég Skunk Riot Control Copter nevű terméke már fel van szerelve különböző kényszerítő és egyéb eszközökkel.

2. kép: Kiállított Skunk Riot Control Copter
<http://www.desert-wolf.com/dw/products/unmanned-aerial-systems/skunk-riot-control-copter.html>
 Forrás: [4]

Látható tehát a terület fejlődési trendje, hogy a még kiaknázatlan lehetőségek feltárása nagy erővel zajlik.

Felhasznált irodalom:

- [1] Prof. dr. Haig Zsolt mk. ezredes: Védelmi Elektronika előadás, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2012. 08.;
- [2] Collmot project: Collective Motion of Flying Robots (Drones), <https://hal.elte.hu/flocking/wiki/public/en/projects/CollmotiveMotionOfFlyingRobots>;
- [3] Origo: Madarrajként repkednek a magyar drónok, 2014. 02. 27. 12:29. <http://www.origo.hu/techbazis/20140227-madarrajkent-repkednek-a-magyar-dronok.html>;
- [4] Desert Wolf: Skunk Riot Control Copter, <http://www.desert-wolf.com/dw/products/unmanned-aerial-systems/skunk-riot-control-copter.html>;

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Dr. Németh József Lajos

Poszter címe: A magyar biztonságpolitikai gondolkodás swot analízise irányított interjúk alapján (1989-1999)

Szerző intézménye: NKE HHK, KÜI, Híradó Tanszék

Szerző végzettsége: Okl. biztonság- és védelempolitikai szakértő

Szerző kutatási területe: Hadtudomány, biztonságpolitika

Szerző kutatási témája: Hazai biztonságpolitikai gondolkodás jellemzői

Szerző elérhetőségei: HM 29-194, nemeth.jozsef@uni-nke.hu

Szerző bemutatkozása:

1976-ban született Szombathelyen, 1998-ban szerzett diplomát a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, majd PhD fokozatot a transzatlanti kapcsolatok vitás kérdései témakörében. 2005/2006-ban vendégoktató és vendégkutató volt a Virginiai Katonai Intézetben. 2003-tól a Biztonságpolitikai Szakkollégium alapító – jelenleg – tiszteletbeli elnöke, valamint 2004-től a www.biztonsagpolitika.hu on-line szakportál alapító, felelős szerkesztője. Az MHTT Korponay János díjasa, az MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíjasa a 2011-2014 időszakra.

A MAGYAR BIZTONSÁGPOLITIKAI GONDOLKODÁS SWOT ANALÍZISE IRÁNYÍTOTT INTERJÚK ALAPJÁN (1989-1999)

Az MTA Bolyai János Kutató Ösztöndíj kutatási részeredményei

Németh József Lajos Nemeth.Jozsef@uni-nke.hu

Bevezetés

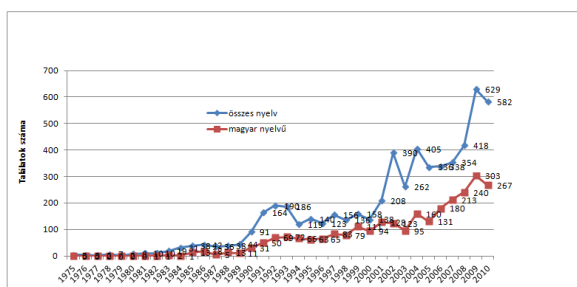
Csaknem negyed századdal a rendszerváltoz(tat)ást követően elmondható, hogy a hazánkban a biztonságpolitika immár szerves részét képezi külpolitikai cselekvéseinknek, egyúttal keretet biztosít a védelempolitikai erőfeszítéseknek is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy mára már kialakultak és megszilárdultak azok az elméleti és gyakorlati alapok, amelyek szükségessé és lehetővé teszik a hazánkat érintő (érő) biztonságpolitikai kockázatok, kihívások, veszélyek és fenyegetések értékelését és a megfelelőnek vélt válaszadást. Ezekben pedig kiemelt figyelmet kapnak a honvédelemmel kapcsolatos erőfeszítések és vonatkozó külső és belső érdekérvényesítés formális és informális eszközei és módszerei.

A 2011-ben, három évre elnyert MTA Bolyai János Kutatói Ösztöndíj segítségével megvalósult kutatás egyik célkitűzése olyan irányított interjúk elkészítése és kiértékelése volt, amelyek segítségével kimutathatóvá válnak a hazai biztonságpolitikai gondolkodás jellemző vonásai az 1989-1999 közötti időszakban különös tekintettel a Magyar Honvédség átalakítását célzó erőfeszítésekre. [1]

A hazai biztonságpolitikai gondolkodás trendjei számokban

A kutatási eredmények – irattári és más nyomtatott források alapján – azt mutatják, hogy a magyar biztonságpolitikai gondolkodás gyökerei a '70-es évek végéig visszanyúlnak, bár ez eltölpül a '80-as évek végéig meghatározó szerepet játszó katonapolitikai megközelítés mellett.

Bár a trendeket nehéz számszerűsíteni, mégis a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Központi Könyvtárának elektronikus katalógusát felhasználva értékes adatok nyerhetők ki. A „biztonságpolitika” kulcsszóra (ilyen esetben az adott dokumentum egészére vonatkozik a keresés) történő rákérdezés során 1975-2010 között évenkénti bontásban, valamint a használt nyelvre vonatkozó szűkítéssel kinyert információkkal az alábbi adatsort nyerjük (lásd 1. számú táblázat):

1.sz. ábra: Magyar és angol nyelvű találatok száma évenkénti megoszlásban „biztonságpolitika” kulcsszóra való kereséskor, (forrás: NKE EKK elektronikus katalógus, szerkesztette: Dr. Németh József Lajos)

A fenti adatsorból érzékelhető, hogy

- hazai biztonságpolitikai publikációk – bár csekély számban – már 1989 is léteztek,
- a rendszerváltoz(tat)ás után években 1995-ig jelentős növekedés következett be a vonatkozó publikációk számában,
- 1995-1999 között stagnálás érzékelhető,
- míg 2000-tól – kisebb visszaesésekkel tarkítva – ismét növekvő trendet figyelhetünk meg.

Hozzá kell tennünk azonban, hogy a fenti adatsor nem átlagosnak mondható ebben az időszakban, aktivitása mutatja meg azt az eloszlást, amelyből – azaz a vezetők közötti kommunikáció – azonban kikövetkeztethető lennének a magyar biztonságpolitikai eltérőnek mutatkozó az adott bel-, kül- és gondolkodás adott korszakra vonatkozó legfontosabb biztonságpolitikai helyzet okán.

Az irányított interjúk jellemzői

A 2012 nyarától 2014 tavaszáig terjedő időszakban 22 interjú valósult meg hangrögzítéssel, majd az elhangzottak legépelésével és korrektúrázásával. Ezekből eddig egy jelent meg nyomtatásban. [2] A 17 kérdést tartalmazó irányított interjú három fő elemből áll: a biztonságpolitikai folyamatokban és gondolkodásban betöltött szerep értékeléséből; a biztonságpolitikai gondolkodás erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek értelmezéséből (SWOT analízis); valamint a Magyar Honvédség átalakítását célzó erőfeszítések jellemzőinek feltárásából.

A SWOT analízis egy olyan stratégia-értékelő és alkotó módszer, amelynek segítségével egy rendszer, egy szervezet, de akár egy folyamat jellemzői is bemutathatók, értékelhetők. Ennek segítségével a külső és a belső jellemzők, körülmények csakúgy meghatározhatók, mint a fejlődés vagy fejlesztés lépései.[3]

A SWOT analízis főbb eredményei

Az elemzés eredményei az alábbi táblázatban foglalhatók össze:

ERŐSSÉGEK

- a folyamatok békében zajlanak,
- kiváló katonai szakembergárda,
- megfontolt döntéshozatal,
- az integráció (NATO, EU) szükségességének felismerése,
- a nemzeti jelleg erősödése,
- kezdetben pro-aktív,
- a formális és informális kommunikációs csatornák hatékony felhasználása

LEHETŐSÉGEK

- a környezeti biztonság egyes területei,
- a korábbi Varsói Szerződés kapcsolatok kiaknázása,
- a regionális együttműködés fontossága (KEK, V4),
- a nemzetközi missziókban való részvétel,
- a civil társadalom szereplőivel való együttműködés

GYENGESÉGEK

- maradiság,
- nyelvi képességek hiánya,
- bizalomhiány,
- a haderő alacsony társadalmi elfogadottsága,
- forráshiány,
- a tartalékok felélése,
- a politikai vezetés tudás- és tapasztalathiánya,
- állandó leterheltség,
- a szakmai-tudományos eredmények alig jutnak el a politikai és katonai csúcvezetéshez

VESZÉLYEK

- a biztonsági vákuum félreértelmezése,
- a dél-szláv háborúk,
- a stratégiai kultúrák közötti különbségek,
- a környező országokkal való viszony,
- a politikai üzenetek félre értelmezése,
- a biztonságpolitikai kihívások, veszélyek és fenyegetések komplexebbé és gyorsabbá válása

2.sz. ábra: A magyar biztonságpolitikai gondolkodás SWOT analízise irányított interjúk alapján az 1989-1999-es időszakban, (szerkesztette: Dr. Németh József Lajos)

Néhány konklúzió

A SWOT analízis alapján és a tárgyidőszak eredményeinek figyelembevételével megállapítható, hogy a magyar biztonságpolitikai gondolkodás legmarkánsabb részének az 1989-1999 közötti időszak tekinthető. Ebben egy sajátos fejlődési folyamat jelenik meg, amelyben az adaptivitás csakúgy megjelenik, mint az esetlegesség. Ez előbbi alatt az integrációs (különösen a NATO felé történő) törekvéseket, míg az utóbbiak alatt a tárgyidőszakban felmerült markáns kihívásokat és problémákat (különösen a dél-szláv háborúk) érthetjük.

A hazai biztonságpolitikai gondolkodás fejlődésének jellege lineáris, azonban ez nem mentes az esetenkénti negatív vagy pozitív irányú eltérésektől. A katonai és politikai elit közötti viszony minősége

Felhasznált irodalom:

- [1] Dr. Németh József Lajos: A 2011-2014-es időszakra benyújtott MTA Bolyai János Kutató pályázat anyaga
- [2] Irányított interjúk Boross Péterrel, Borsits Lászlóval, Botz Lászlóval, Deák Péterrel, Deák Jánossal, Gáspár Tiborral, Gazdag Ferencel, Gyarmati Istvánnal, Kárpáti Ferencel, Keleti Györggyel, Kőszegvári Tiborral, Lőrincz Kálmánnal, Makk Lászlóval, Matus Jánossal, Mécs Imrével, M. Szabó Miklóssal, Nagy Lászlóval, Nógrádi Györggyel, Szenes Zoltánnal, Sztternák Györggyel, Tömösváry Zsigmonddal, Végh Ferencel.
- [3] Fodor Tamás: A SWOT analízis elkészítése, in: <http://tfodor.hu/>, a letöltés dátuma: 2014. május 21.
- [3] Németh József Lajos: A biztonságpolitikai gondolkodás evolúciója a '90-es években, in: Hadtudomány, 2014./1-2. szám, p. 130-132., konferencia összefoglaló

ÁROP 2.2.21
Tudásalapú közszolgálati
előmenetel

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujzechenyterv.gov.hu
04 40 438 438

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Orbók Ákos

Poszter címe: Ki irányítja az okos várost?

Szerző intézménye: NKE KMDI

Szerző végzettsége: Okleveles politológus

Szerző kutatási területe: Kritikus infrastruktúra védelem

Szerző kutatási témája: A kibertér, mint kockázat szerepe a közlekedési kritikus infrastruktúra védelemben.

Szerző elérhetőségei: orbok.akos@uni.nke.hu

Szerző bemutatkozása:

Politológusként végeztem az ELTE jogi karán 2011-ben. Jelenleg a Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Katonai Műszaki Doktori Iskolájának nappali tagozatos doktorandusza vagyok.

Ki irányítja az okos várost?

Orbók Ákos

orbok.akos@uni-nke.hu

Az okos város koncepciója több részben technológiai előfeltételen alapul, amelyek közül hálózati társadalom kialakulása a legfontosabb. Manuel Castell spanyol szociológus a következőképpen határozta meg a hálózati társadalom fogalmát: „...olyan társadalmi berendezkedés, amelynek működését a mikroelektronikára épülő információs és kommunikációs technológiák biztosítják. A hálózati társadalomban ugyanis számítógépes hálózatok segítségével állítanak elő, dolgoznak fel és továbbítanak információkat, a hálózati csomópontjaiban felgyülemlett tudásra építve.” [1]

Ahogy az 1. ábra szemlélteti az okos város működés előfeltételeinek másik fontos csoportja a technológia (érzékelők, hálózatok, és mobil eszközök). Ezeknek az eszközöknek együttes működése lehetővé teszi a valós idejű információ áramlást, valamint a város egyes funkcióinak távoli irányítását, felügyeletét.

„Az irányító rendszerek feladata dinamikus, azaz időfüggő viselkedéssel bíró rendszerek meghatározott célú működtetése. Ennek eléréséhez a rendszer input és output jeleinek ismeretében olyan input megtervezése a feladat, amely az előre meghatározott irányítási célt kielégíti.” [2]

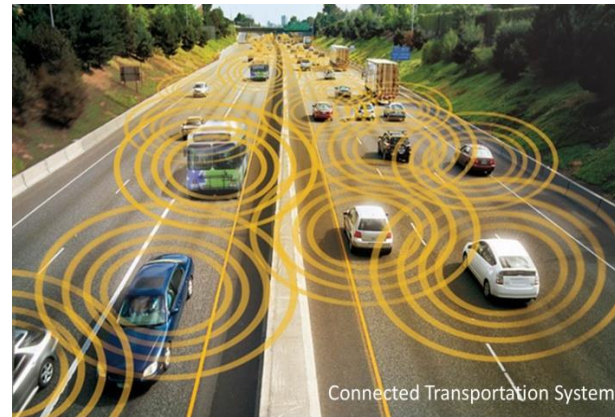
Az érzékelők és irányító rendszerek hálózata az egész város működésére kihat és alapvetően változtatja meg azt, hatékonyabbá teszi. Ehhez kapcsolódnak a mobil készülékek és hálózatok amelyekkel az egyes városlakók mozgását szokásait lehet követni. Ezt a tulajdonságot használta az IBM törökországi okos város programjának City in Motion projektben a városlakók mozgását követve az anonim mobil információk alapján hiteles képet adtak a város forgalmának dinamikájáról ezzel javíthaták a közlekedésen. Az ilyen, névtelen nyomkövetéssel megszerzett adatok alkalmasak a tömegközlekedés optimalizálására is. Ha például látszik, egy bizonyos buszról azonos rendszeren jóval többen szállnak át, mint ahányan fennmaradnak, ésszerű lehet a busz útvonalának módosítása, hogy a városlakók hatékonyabban juthassanak el céljukhoz. Egy másik IBM projekt célja, hogy a parkolóhelyekhez telepített szenzorok adataiból az autók látják, hogy merre találnak szabad parkolóhelyet, a parkolás árát, és az applikáció távozaskor visszavezeti a parkoló autóhoz. A parkolási adatok elemzése során feltárható egyes szektorok óránkénti telítettsége, a területek szerinti kihasználtság, a parkolás jellemző időtartama. Az elemzés eredményeként összehangolhatók a parkolási igények és a kínálat. [3]

A közlekedés szervezés hatékonyabbá tétele mellett ezek és a hasonló kutatások a céljuk mellett egy másik nagyon fontos tényre is felhívják a figyelmet. A város működését segítő berendezések és maguk a városlakók is folyamatosan információkat szolgáltatnak mozgásukról helyzetükről, esetleg állapotukról. Ezek az információk nem kizárólag azokhoz jutnak el akiknek címezték vagy jogosultak ezeket kezelni azokat. A rosszindulatú kibertevékenységek egyik alapja a nyílt forrású hírszerzés. „Annak érdekében, hogy a támadók sikerrel tudják végrehajtani az egyes kritikus infrastruktúra elemeket blokkolását, megfelelő információkkal kell rendelkezzenek a kiválasztott célpont felépítéséről, sebezhetőségéről, képes kell legyen a támadás megindításakor ezen rendszerek képességeinek optimális esetben teljes körű szüneteltetésére, adott esetben csökkentett funkciójú üzemelésének elérésére, miközben a saját számítógépes rendszerének működését biztosítja. Céljuk eléréséért ún. számítógép-hálózati műveleteket alkalmaznak.” [4]

De a kibertűnözésnek csak egy részét teszi ki az információk lopása és rosszindulatú felhasználása. A veszélyesebb ha ezekkel az információkkal a birtokukban a kibertéren keresztül vagy a hagyományos módon támadást szerveznek és hajtanak végre az információs hálózat vagy a város ellen a bűnözők vagy a terroristák.

1. Ábra Az okos város anatómiája Forrás: <http://postscapes.com/anatomy-of-a-smart-city> (2014. máj. 30.)

2. Ábra A környezetükkel kommunikáló járművek Forrás: <http://netlabteknologi.com/solution/smart-city/> (2014. május 21.)

3. Ábra Forrás: <http://m.cdn.blog.hu/ne/network/file/airlines.jpg> (2014. május 10.)

A társadalom és a technológia fejlődésével olyan új kihívásokkal szembesülünk amelyekre még nem feltétlenül tudunk hatékonyan felkészülni és válaszolni. Ezért létfontosságú, hogy a veszélyeket minél jobban megismerjük és tudatosan felkészítsük a társadalmat egyes tagjaitól a szervezetekig, a védekezésre és a megelőzésre.

Következtetések

Összefoglalva az okos városok létrejöttével a városok működése jóval hatékonyabbá és környezetbarátabbá válik. Azonban a városi funkciók technológiákra alapozott működtetése kiteszi a várost a kibertérből érkező támadásoknak, amellyel nem csak a városok lakossága kerül veszélybe de az egész ország vagy földrész infrastruktúrája. Az olyan technológiák, mint a 2. ábrán látható járművek közötti kommunikáció vagy ennek a továbbfejlesztése az önműködő közúti járművek lehetővé teszik a külső beavatkozást az irányításba és ezzel együtt a rosszindulatú hozzáféréseknek is helyet adnak. Tehát a még csak kezdeti szakaszban lévő fejlesztések és a már használt technológiák felhasználóinak tudatosan kell kezelniük a technológia adta lehetőségeket, hogy azzal ne, vagy csak korlátozottan lehessen visszaélni.

Felhasznált irodalom:

- [1] Castells, Manuel (2006): The Network Society: from Knowledge to Policy The Johns Hopkins University Press, Center for Transatlantic Research Relations, Washington, DC fordítás: Molnár Szilárd – Kollányi Bence – Székely Levente <http://mek.oszk.hu/05400/05433/05433.pdf> (2014. jan. 21.)
- [2] Lakner Rozália – Hangos Katalin – Gerzson Miklós: Intelligens Irányító Rendszerek, Egyetemi tananyag, Pannon Egyetem, 2011, 9. o. http://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/58/37/dd/1/Lakner_Hangos_Gerzson_Intell_ir_rendsz.pdf (Letöltés ideje: 2014. feb. 10.)
- [3] Balog Csaba: A Big Data arra jó, hogy holnaptól másfele járjon a busz (Tóth Bálint a Bevezetés a mobilkommunikációba) HVG.hu http://hvg.hu/tudomany/20131014_ibm_smarter_cities_kozlekedes (letöltés ideje: 2014.jan.10.)
- [4] Bányász Péter–Orbók Ákos: A NATO kibervédelmi politikája és kritikus infrastruktúra védelme a közösségi média tükrében, Hadtudomány Elektronikus szám, 2013 p. 194.o. http://mhtt.eu/hadtudomany/2013_e_Banyasz_Peter_Orbok_Akos.pdf (Letöltés ideje: 2014 feb. 2.)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Prohászka Petra

Poszter címe: A védelmi igazgatás ágazatában bekövetkezett változások sarokpontjainak ismertetése

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Védelmi igazgatási vezető

Szerző kutatási területe: Védelmi igazgatás

Szerző kutatási témája: A védelem komplex rendszerében megvalósuló feladatok és a végrehajtás elméleti és gyakorlati kérdései napjainkban

Szerző elérhetőségei: petra.prohaszka@gmail.com, +36/70 623-65-49

Szerző bemutatkozása:

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, majd a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen szerzett védelmi igazgatási szervező, majd védelmi igazgatási vezető diplomát. Tanulmányai során többek között elismerést kapott a HM államtitkárától, a védelmi igazgatási ágazatban végzett kiemelkedő (tanulmányi) munkássága miatt. Jelenleg a Hadtudományi Doktori Iskola másod éves ösztöndíjas hallgatója.

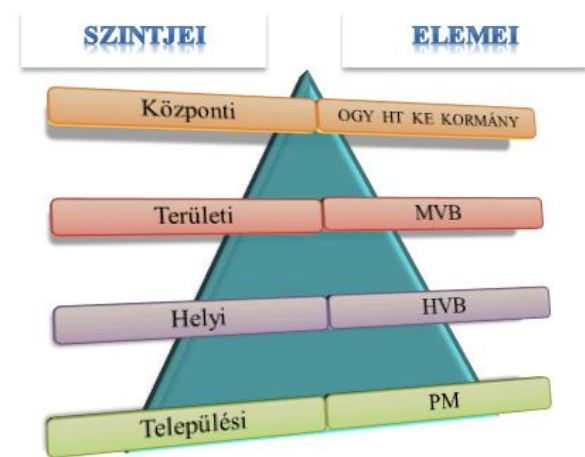

A védelmi igazgatás ágazatában bekövetkezett változások sarokpontjainak ismertetése

Prohászka Petra
prohaszka.petra@uni-nke.hu

Védelmi Bizottságok és a HIKOM

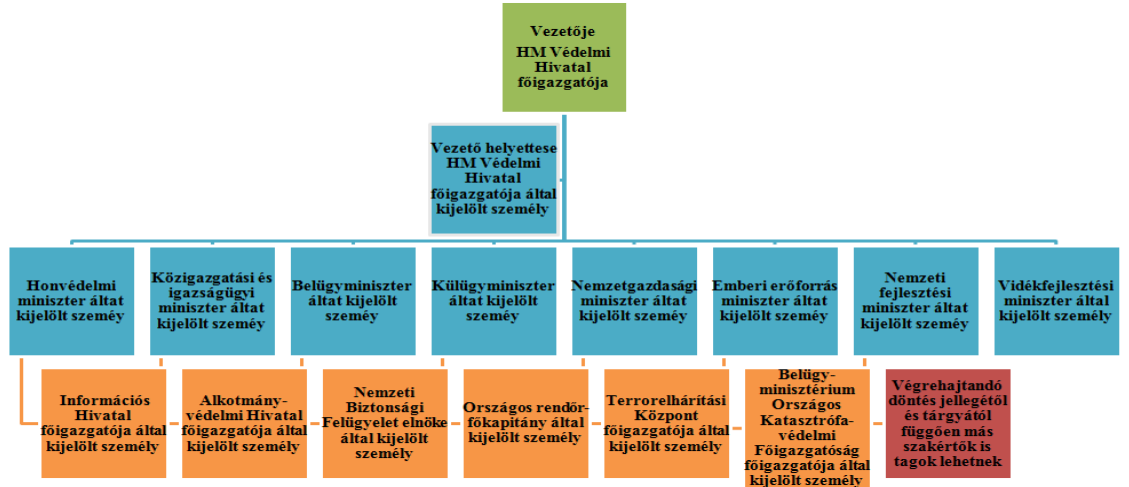
A következőkben a 2013-tól bekövetkezett változások ismertetésére teszünk kísérletet. Az időrendiség elvét követve, térjünk ki a 2013-mas év egyik legfontosabb változására, amely a honvédelmi igazgatás általános hatáskörű szervei közül érintette területi, a helyi és a települési szintjeit is.

1. sz. ábra: A védelmi igazgatás szintjei és elemei (Forrás: http://hkk.uni-nke.hu/downloads/kiadvanyok/mkk.uni-nke.hu/PDF2013elso/16%20Prohaszka%20vedig_final.pdf)

A honvédelmi törvényben meghatározott alapelvek szerint, a Megyei- illetve a Fővárosi Védelmi Bizottság elnöki teendőit az illetékes kormány megbízott látja el, a továbbiakban ez a feladat már nem a Megyei Közgyűlés elnökének a hatáskörébe tartozik. További változás, hogy a szakmai csoport is szerephez jut a védelmi bizottságok tekintetében, hiszen megjelenik egy új pozíció, megalakultak a helyettesi státuszok. Két helyettes határoz meg, a honvédelmi feladatok és a katasztrófavédelmi feladatok ellátására. A honvédelmi feladatok ellátását a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatalának főigazgatója, vagy az általa kijelölt személy látja el, a katasztrófa elleni védekezés tekintetében pedig a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet területi szervezetének vezetője az illetékes. A honvédelmi elnökhelyettesnek az üléseken a törvény szavazati jogot biztosít, és az elsősorban „katonai válságok” (rendkívüli állapot, megelőző védelmi helyzet, váratlan támadás) és szükségállapot esetén a bizottság jogkörét az elnök és a helyettese együttesen gyakorolják. Az MVB-k esetén az illetékes kormányhivatalnak közreműködési kötelezettsége van, amelyet a törvény szabályoz, ezért létrehozták a MVB titkárságát, amely egyfajta munkaszervezatként funkcionál, és önálló jogállású osztályként működik. Az irányítási jogkörök az MVB esetében a Kormány, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium hatáskörébe tartoznak. Az irányítási jogkörök esetében elmondhatjuk, hogy az MVB is rendelkezik ilyen jogosítvánnyal, hiszen a Helyi Védelmi Bizottságok tekintetében ő gyakorolja az említett jogosultságot. Tavaly január elsejétől átszervezték a HVB-ket a járások szerint, és az MVB-hez hasonlóan az elnöki pozíció tekintetében változás prognosztizálható a helyi illetékességű szervezeteknél is. A tisztséget nem az illetékes polgármester, hanem a járási, valamint a fővárosi kerületi kormányhivatal vezetője látja el. Azonban tisztázni kell, hogy a polgármester továbbra is a (hon)védelmi igazgatás része maradt, feladatait a honvédelmi és a katasztrófavédelmi törvény szabályozza. [1]

Új feladatként jelentkezett a 1525/2013. (VIII. 12.) Kormány határozat, a Honvédelmi Igazgatási Koordinációs Tárcaközi Munkacsoport létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról szóló szabályzó. Ez a honvédelmi igazgatás új szervezetrendszerként jelenik meg. „A Kormány a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 30. § (1) bekezdése alapján, a Kormány javaslattevő, véleményező, tanácsadói tevékenységet végző szerveként létrehozza a Honvédelmi Igazgatási Koordinációs Tárcaközi Munkacsoportot (a továbbiakban: HIKOM).” [2] A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság (KKB) több éve létező szervezet, katasztrófavészély és veszélyhelyzet bekövetkezésekor látja el feladatát, belügyminiszter vezetésével, az ágazati miniszterek által kijelölt vezetővel. [3] Azonban eddig az esetleges honvédelmi feladatok ellátására még nem létezett a KKB-hoz hasonló szervezet, ezt pótolja a 1525/2013. (VIII. 12.) Kormány határozat. A HIKOM munkacsoportjában az összes minisztérium képviselőjét delegálták, azon túl a határozat kijelöli azokat a szervezeteket is, amelyeknek vezetői adott esetben részt vehetnek a HIKOM munkájában. A munkacsoport összetétele a 2. ábrán látható.

2. ábra: HIKOM összetétele 2013-tól (Készítette: szerző. Forrás [2])

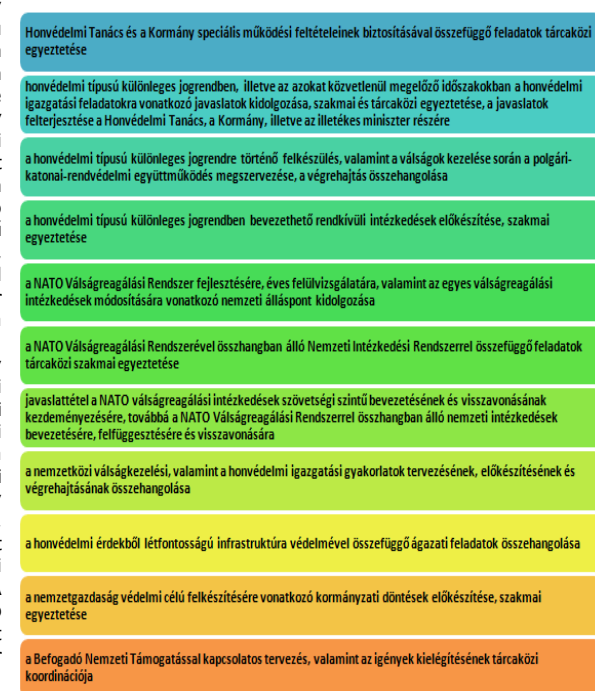
Az ábrán látható, hogy a vezető szerepét a HM VH főigazgatója látja el, a tagok a különböző vezetők által megbízott személyek lehetnek. Emellett a határozat rendelkezik arról is, hogy felkéri a különböző autonóm államigazgatási szervezetek vezetőit, hogy adott megkeresés esetén biztosítsák a szakterületük vonatkozásában a munkacsoportban történő részvételüket. A rendeletben megnevezett szervezetek a 3. ábrán láthatóak.

honvédelmi igazgatás központi szakmai szervezete végzi. [2] A bemutatott munkacsoport feladatrendszerének teljes körű kialakítása a védelmi igazgatás legidősebb megoldandó kérdéskörébe tartozik.

„Gyakorlati” változások

Pozitív előjellel értékelhető a komplex szakmai gyakorlatok számának növekedése. Az elmúlt és az idei évben is megrendezték a közös közszolgálati gyakorlatot, tavaly „VADVIZ 2013”, idén pedig „VEGVAR 2014” elnevezéssel. Tavaly a különleges jogrend időszakai közül egy veszélyhelyzeti gyakorlatot hajtottak végre a résztvevők, idén pedig esetleges váratlan támadás idején végbemenő folyamatok kapcsán szerezhettek tapasztalatot az egyetem hallgatói. A „VADVIZ” fókuszában az árvízkor történő szervezési-, irányítási- és vezetési műveleteket modellezték közszolgálati-, honvédelmi-, és rendvédelmi pályára készülő. A két napos gyakorlaton esetleges katasztrófa során felmerülő problémák komplex kezelési megoldásait, az operatív törzsekben történő feladatkezelést, és a törzsmunkát gyakorolták a résztvevők. Hasonló megközelítéssel, csak más feladatkörrel és eszközkészlettel zajlott az idei esemény. A „VEGVAR” már négy helyszínen valósult meg, a Hungaria körúti- és a Farkasvölgyi úti campuson elméleti gyakorlat, míg Ócsán és Csobánkán különféle feladatokat hajtottak végre a hallgatók. A megkezdett diákok és szervezők összességében hasznosnak tartották mind a két rendezvényt. Fontos, hogy érzékeljék közszolgálati-, honvédelmi-, és rendvédelmi pályát választók, hogy az elmélet gyakorlatba történő integrálása közben milyen folyamatok mennek végbe, mik a nehézségek, és azokat hogyan lehet „éles” helyzetekben áthidalni. A védelmi igazgatás egyik legfontosabb feladata, hogy ezt elősegítse és, hogy minél nagyobb teret biztosítson a hasonló gyakorlatok megszervezéséhez. [4]

3. ábra: HIKOM munkájában megkeresésre résztvevők köre. (Készítette: szerző. Forrás [2])
A HIKOM feladatai széleskörű palettán mozognak, amelyet a 4. ábra szemléltet.

4. ábra: A HIKOM feladatrendszere (Készítette: szerző, Forrás [2])

Az összetétele és a feladatrendszere után érdemes megemlíteni az ügyrendjét. A határozat kiemeli, hogy az adminisztratív feladatok felölése a HIKOM elnöke. Az üléseken emlékeztető készül, amelyet 8 napon belül meg kell küldeni a munkacsoport résztvevőinek. Továbbá működésének részletes szabályait a csoport saját ügyrendjében állapítja meg, amelyet a honvédelmi miniszter hagy jóvá. A munkacsoport a Kormány irányába javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenységet lát el. Ha szükséges, a HIKOM döntés-előkészítő feladatot lát el, a megfogalmazott javaslattevőt a honvédelmi miniszter nyújtja be. Az előterjesztések alapján a Kormány döntéseit, és annak

ÁROP 2.2.21
Tudásalapú közszolgálati
előmenetel

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ugyezhelytereng.hu
06 40 638 438

MAGYARORSZÁG MEGÜJÜL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Dr. Schweickhardt Gotthilf

Poszter címe: Emberi jogok korlátozásának egyes kérdései

Szerző intézménye: Nemzeti Közszerológati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet

Szerző végzettsége: Egyetem

Szerző kutatási területe: Környezetbiztonság és Katasztrófavédelem

Szerző kutatási témája: A katasztrófavédelmi igazgatás rendszere, továbbfejlesztési lehetőségeinek vizsgálata

Szerző elérhetőségei: schweickhardt.gotthilf@uni-nke.hu 29-305

Szerző bemutatkozása:

Jogi és tűzvédelmi végzettséggel rendelkezik. Közel 20 éves gyakorlattal rendelkezik a katasztrófavédelem területén. A Nemzeti Közszerológati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskolájának másodéves hallgatója. Munkahelye NKE Katasztrófavédelmi Intézet Katasztrófavédelmi Műveleti Tanszék. Szakterülete a jog, igazgatás.

Emberi jogok korlátozásának egyes kérdései

Schweickhardt Gotthilf

Schweickhardt.Gotthilf@uni-nke.hu

1.) Bevezetés

Az emberi jogok kialakulása és fejlődése igen hosszadalmas folyamat eredménye, melyek védelme az államok, a nemzetközi szervezetek feladatai közé tartozik. A védelem mértéke és terjedelme több tényezőtől függ. Általános elvárás és követelmény, hogy az alapvető emberi jogok nem korlátozhatók. Ez az általános elvárás azonban nem biztosítja minden helyzetben, állapotban az emberi jogok érvényesülését. Egyik ilyen helyzet az, amikor egy adott közösséget, társadalmat, államot ér támadás, illetve egyes térségekben normális állapottól eltérő helyzet alakul ki, mely az ott élő összes ember létét valamilyen módon sérti, veszélyezteti. Ilyen helyzetekben mind az egyes ember, mind a kollektíva számára megadott jogok saját illetve az egész térség érdekében korlátozhatók. Az egyéni és/vagy a kollektív jogok kerülnek időlegesen korlátozásra az állam, vagy az általa meghatalmazott, korlátozásra felhatalmazott szervezet által. Jelen dolgozatban annak terjedelménél fogva csak meghatározott témakörrel foglalkozom, nem térek ki bővebben az emberi jogokkal kapcsolatos általános kérdésekre, hanem szigorúan csak az érintett témára vonatkozó részeket, azok egyes elemeit emelem ki. A háborús és katasztrófavédelmi jogszabályok a XX. század egyes időszakában hazánkban is párhuzamosan fejlődtek, változtak, melyek az emberi jogokra igen komoly hatással voltak. A hadi és katasztrófavédelmi jogrendszerek emberi jogok hazai korlátozásáról adok rövid áttekintést.

2.) Emberi jogok korlátozásának összehasonlítása honvédelmi, katasztrófavédelmi szempontból

A honvédelemhez kötődő korlátozás magától érthető, hiszen a normálistól eltérő helyzetben eltérő megoldásokat kell alkalmazni, a demokratikus intézmények alapjaiban megmaradnak, de a védelem többek között megköveteli az egységes, „egyszemélyi” irányítást, a kapott feladatok maradéktalan végrehajtását, az önfeláldozást, a köz érdekében „önmérséklet tanúsítását”. A köz érdeke az egyén érdeke elé helyeződik, mely az egyik alapja a korlátozásnak. A honvédelem érdeke az egész társadalom érdeke, az ország teljes egészét érinti beleértve az anyagi szolgáltatást, az egyéni feladat végrehajtást, s az állam minden egyes tagjától megköveteli a hozzájárulást, a lemondást. A katasztrófavédelemhez kapcsolódó korlátozás inkább az adott térségben élők közösségi érdekeinek alapulnak, hiszen ez a csapás jobban köthető egy adott térséghez, mint az ország nagyobb részeihez vagy az egész területéhez.

Természetesen a korlátozás időben nem végtelen,

hanem meghatározott időtartamra vonatkozik. Vonatkozik egy akkor is, amikor csak az esemény befejeztéhez köthető a megszüntetés. Katasztrófavédelmi okok esetén rövidebb korlátozási időtartam várható. A jogalkotó is ennek megfelelően szabályozza a korlátozás időbeli terjedelmét.

Az emberi jogok korlátozása mind honvédelmi, mind katasztrófavédelmi okból elfogadhatóbbnak tűnik a lakosság számára, mivel közös cél érdekében kerül kihirdetésre.

3.) Törvényi szabályozás

1912-ben került szabályozásra a háború idejére vonatkozó kivételes hatalom. Ebben a gazdasági jellegű kérdések mellett több egyéni és kollektív jog korlátozására került sor, melyek az alábbiak:

Szabad helyváltoztatás korlátozása - Útlevelhez való jutás központosítása, Szabad tulajdonlathoz való jog korlátozása - közbiztonságra veszélyes eszközök. Lőfegyverek, stb.- birtoklása.

Egyesületi jog korlátozása - egyesületek alakításának megtiltása, gyűlések tartásának tilalma, stb.-

További korlátozások voltak a levél, postai küldemények, csomagok, táviratok esetében - azok átvizsgálhatóká váltak - A sajtótermékek kiadásában - előzetes engedély a köteles példányok segítségével, kiadási időpontok meghatározása -. A törvény az első világháború alatt több alkalommal módosításra került. A kivételes hatalom további tételes szabályozását átugorva a 2011-es év hozott jelentős változást. Az alaptörvényünkbe bekerült a honvédelmi célú korlátozás mellett a veszélyhelyzetek korlátozási lehetőség. Az alaptörvény különleges jogrendként definiálja a rendkívüli állapotot, szükségállapotot, a megelőző védelmi helyzetet, melyek a honvédelmi feladatok körében jelentkeznek, s a veszélyhelyzetet, mely a katasztrófavédelmi feladatrendszerbe tartozik. A különleges jogrendben alkalmazható részletes szabályok sarkalatos törvényben kerültek meghatározásra. Az emberi jogok korlátozására az alaptörvény rendelkezése ad felhatalmazást, s egyben meghatározza azon kört, mely nem korlátozható. Ezzel a honvédelmi szabályozás mellett a katasztrófavédelmi célú korlátozás is lehetővé vált. Az alaptörvény mindkét esetben a kormány számára is adott lehetőséget a korlátozásra.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény IX. fejezete szabályozza a megelőző védelmi helyzet, rendkívüli állapot, szükségállapot és váratlan támadás idején alkalmazható szabályok körét. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény V. fejezete fogalmazza meg a veszélyhelyzet tartamát és a megteendő intézkedéseket. A honvédelmi törvény és a katasztrófavédelmi törvény emberi jogokat korlátozó részeit tartalmukat tekintve hasonlóak, azzal a különbséggel, hogy a honvédelmi szabályozás több különleges jogrendi esetet szabályoz.

Felhasznált irodalom:

Magyarország alaptörvénye

A Magyar Népköztársaság alkotmánya

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény,

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény,

a honvédelemről szóló a1993. évi CX. törvény,

a honvédelemről szóló 1976. évi I. törvény,

1935. évi XII. törvénycikk a légvédelemről,

1915. évi XIII. törvénycikk a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények kiegészítéséről,

1912. évi LXIII. törvénycikk a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről,

Sári János: Alapjogok, Osiris, 2008.

dr Grád András: A strasbourgi emberi jogi bírászkodás kézikönyve,2005. Strasbourg Bt.

Thomas Buergenthal: Nemzetközi emberi jogok, Helikon, 2001.

Emberi Jogok Szerkesztette Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila Osiris tankönyvkiadó2008

1912. évi LXIII. törvénycikk háború esetére szóló kivételes intézkedésekről

Magyarország alaptörvénye 48. cikk – 54. cikk.

Magyarország alaptörvénye 54. cikk (1) bekezdés.

Korlátozások	Honvédelmi szabályozás	Katasztrófavédelmi szabályozás
Szabad helyváltoztatás	X	X
Gyülekezési jog	X	X
Lakóhely szabad megválasztása	X	X
Sajtótermék kiadás előzetes ellenőrzése	X	-----
Postai szolgáltatások korlátozása, szüneteltetése	X	-----
Külföldre utazás, külföldiek beutazásának korlátozása, tiltása	X	-----
Fegyver, lőszer tartásának, használatának, tilalma, összegyűjtése	X	-----
Nem honvédelmi, rendvédelmi célú robbanóanyagok gyártásának, forgalmának, használatának, korlátozása, tilalma	X	-----

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Szabó Albert

Poszter címe: Az Egyesült Államok és a „sequestration” folyamat stratégiai és költségvetési áttekintése

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudomány és Honvédtisztképző kar, biztonság és védelempolitika szak

Szerző végzettsége: Biztonságpolitikai szakreferens

Szerző kutatási területe: Védelmi költségvetés, stratégiai környezet, védelmi képességek

Szerző kutatási témája: Az Egyesült Államok védelempolitikája, stratégia alkotása.

Szerző elérhetősége: monakoi.albert@gmail.com +36 20 342 3536

Szerző bemutatkozása:

2014-ben végeztem a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző karán biztonság- és védelempolitika szakon továbbá egyetemi éveim alatt szintén lelkes valamint aktív tagja lehettem a BSZK-nak (biztonságpolitikai szakkollégiumnak). Jelenleg a Fiatal Atlanti Tanács tagjaként a NATO és a transzatlanti kapcsolatok jelentik fő kutatási területemet. Azonban ezen kívül számos más kutatási témában megjelent már több publikációm. A jelenlegi írásművem az Egyesült Államok fiskális kényszerei által okozott bizonytalanságot kutatja, ahol azt vizsgáltam, hogy az amerikai államadósság problémaköre hogyan hat az amerikai fegyveres erők rövid és hosszú távú költségvetésére, mennyiben érinti a haderő fejlesztési terveit. A téma tágabb és részletesebb megismeréséhez ajánlom minden kedves olvasónak a „The analysis of the U.S. financial year (FY) 2014 defense budget” címen elérhető angol nyelvű elemzésem, amely a 2014-es AARMS folyóirat 1. számában olvasható. Valamint magyar nyelven írt másik támad elemzésemet megtalálhatják a Szakmai Szemle 2014-es 1. számában „Az intézményi érdekek változásai és az Egyesült Államok költségvetési vitájának összefüggései” címen.

Védelmi költségvetés, stratégiai környezet, költségvetési megszorítások, védelmi képességek Szabó Albert monakoi.albert@gmail.com

Az Egyesült Államok és a „sequestration” folyamat stratégiai és költségvetési áttekintése

Az Egyesült Államok védelmi költségvetésének legfrappánsabb magyarázata Bernard Brodie gondolatával írható le leginkább, ami így szól: „Nincs és valószínűleg soha nem lesz elegendő pénzükhöz ahhoz, hogy mindent megvegyünk, amit tényleg fel tudnánk használni a védelmünk érdekében. A döntések, melyeket meg kell hoznunk, akkor is nehezek és fájdalmasak lennének, ha katonai költségvetésünk a valamelyest több mozgásteret hagytak a légierőnek, jelenlegi kétszerese lenne.” [1] Kutatásomban azt az aktuális helyzetet vizsgáltam, amely Brodie gondolatával éppen ellentétes: a 2011-et követő költségvetési megszorítások időszakát, ennek jellemzőit és hatásait.

Az Egyesült Államok védelmi költségvetése a 2001-et követő egy évtizednyi folyamatos és lendületes bővülést követően reálértéken gyakorlatilag nagyobbra nőtt, mint a történelem során valaha is. Ezt a folyamatot akasztották meg a biztonsági környezet reálpolitikai és percepcionális változásai, Obama elnök hatalomra kerülése és az elmúlt évtizedek kétségtelenül leg súlyosabb gazdasági válsága. Kutatásomban az Egyesült Államok védelmi költségvetési tervezési vitáit vizsgáltam ebben az egyszerre átalakuló külső és belső kontextusban. Az értékelés során a 2013-ban életbe léptetett költségvetési korlátok, automatikus forrásmegvonások és zárolások, illetve az elfogadott 2014-es védelmi költségvetés közt feszülő belső ellentmondásokra, azok következményeire hívtam fel a figyelmet.

Kutatásom első részében áttekintettem az elmúlt évtized védelempolitikai hangsúlyváltozásait az amerikai stratégiai dokumentumok – a 2006-os és 2010-es Nemzeti Biztonsági Stratégiák, illetve a 2004-es és 2011-es Nemzeti Katonai Stratégiák –, valamint a 2012 januárjában elfogadott Védelmi Stratégiai Irányelvek alapján. A vizsgált időszak alatt a legfontosabb különbséget az jelentette, hogy az amerikai „nagy stratégia” az unilateralizmusról a multilateralizmus felé mozdult el, aminek gyakorlati megvalósításában felértékelődtek a partnerkapcsolatok, az eszközök tekintetében pedig előtérbe került az átfogó megközelítés, miközben csökkent a katonai erő szerepe. Végül, de nem utolsó sorban a globális stratégiai folyamatokra reagálva 2012-től vált hogy a védelmi szervezetek megfelelő lobbierőjének egyértelművé az Egyesült Államok Ázsia felé fordulása, köszönhetően kisebb megszorításra került sor, illetve ami sok tekintetben más haderő-koncepciót és egyes tételreket „későbbre toltak a tíz éves hosszú távú képességeket (a haditengerészet, légiere és költségvetési tervekben. Másrészt pedig Obama elnök sikeresen védte meg a politikailag érzékeny tengerészgyalogság megerősítését) tesz szükségessé, kiadási tételreket, így például a személyi kiadásokat fegyveres erők a stabilizációs műveletek során igyekezett kialakítani (a szárazföldi erők nagyarányú fejlesztése).

A védelempolitikai keretdokumentumok legutóbbi generációjának elemzése alapján az várható, hogy az Egyesült Államok globális külpolitikájában – a 2001. szeptember 11-et követő évtizedet lezárva, az iraki és afganisztáni háborúk tapasztalatait és következtetéseit levonva – a következő években várhatóan csökkenni fog a „demokrácia terjesztésére” irányuló szándék, véget érnek a nagy tengerentúli stabilizációs műveletek (Afganisztán) és háttérbe szorul az intervencionizmus. Ehelyett a világ vezető katonai hatalmának is szembe kell néznie a gazdaságát sújtó válságjelenségekkel és a helyre kell állítania költségvetési egyensúlyát. A 2012-ben elfogadott Védelmi Stratégiai Irányelvek már ezeket a változásokat jelezték előre.

A védelempolitikai célkitűzések hangsúlyváltozása együtt jár a végrehajtás eszközeinek átalakulásával is. A katonai erő alkalmazási szándékának relatív csökkenése természetesen nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok nemzeti érdekei védelme érdekében ne lenne hajlandó vagy képes katonai erőt alkalmazni, „értékeléseket”. A végrehajtott és előre jelezhető azonban egyre nagyobb mértékben törekszik arra, hogy csökkentése 2014-ben még nem érintik az Egyesült azt más – politikai, gazdasági, diplomáciai – Államok globális erőkivetítési képességének folyamatok határozzák meg a védelmi tervezés – a kapacitásveszteségeket az Egyesült Államok fegyveres erők stratégiai időtávra szóló erejében. képességfejlesztési terveinek – kialakítását is, amelyet az utóbbi három év mélyebben vizsgált időszakában egy meghatározó belső tényező, a költségvetési

forrásszűkösség nehezített meg. Mivel az amerikai fiskális politika évtizedes hagyományaképpen folyamatos költségvetési hiány mellett az adóssághalmozás volt a jellemző, 2011-re, a gazdasági válság által súlyosított környezetben jutott el az Egyesült Államok a fizetési képesség közelébe. Az elfogadott válságkezelő szabályozás – a Költségvetési-felügyeleti Törvény, az állam hitelfelvető képességét és ezáltal az államháztartás fizetőképességét célzó törekvések, majd az automatikus zárolások („sequestration”) – drasztikus megszorító intézkedéseket eredményeztek, amelyek jelentős mértékben a védelmi költségvetést érintették.

A 2011-es Költségvetés-felülvizsgálati Törvény és az automatikus zárolások eredményeként elrendelt megszorítások a haderőnemek közül legnagyobb mértékben a szárazföldi erőket sújtották és – összhangban a stratégiai hangsúlyeltolódással – valamelyest több mozgásteret hagytak a légierőnek, haditengerészetnek és tengerészgyalogságnak. [2] Várhatóan a haditechnikai modernizációs programok, illetve azok csökkentése is követi ezt a mintát a következő években. Hovatovább, a 2013-as és 2014-es években elfogadott költségvetések a vártnál – és a médiában megjelenőnél – jelentősen kisebb forráselvonást tartalmaznak ezen a téren is. [3]

2013 decemberében – azaz nagyjából 9 hónappal a zárolások életbe lépése után – máris enyhítették az elvonásokra vonatkozó 2011-es kvótákat: a 2014-es és 2015-ös évekre vonatkozóan közel az eredeti megvonások felével. A 2012 és 2021 közötti költségvetési megvonások a 2011-es Költségvetés-felügyeleti Törvényben még 977,38 milliárd dollárt tettek ki, a 2014-es költségvetési törvényhez kapcsolódó tíz éves hosszú távú pénzügyi terv azonban már csak 577,22 milliárd dollár megvonást tartalmaz. [4]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Teljes költségvetés 2012 és 2021 között	Az FY 2012 tervezetétől való eltérés
Az FY 2012 tervezete	553.03	570.73	586.35	598.17	610.58	621.57	632.76	644.15	655.74	667.54	6.140.61	–
A RICA* költségvetési korlátai	530.36	495.20	475.07	487.95	498.12	509.97	522.36	534.74	548.07	561.41	5.163.23	977.38
Az FY 2013 tervezete	530.55	525.43	533.55	545.93	555.91	567.34	579.29	592.396	605.43	617.91	5.653.39	486.88
Az FY 2014 tervezete	530.42	525.43	526.62	540.84	551.37	559.97	568.57	577.15	586.73	596.30	5.563.39	577.22

1. táblázat Egyesült Államok haderejére fordított források trendjei [5]

Az elmúlt két év tapasztalata azt mutatja, hogy a megszorítások részeként elrendelt költségcsökkentéssel a védelmi kiadások ugyan csökkentek – de a csökkenés arányaiban kisebb volt, mint az előirányzott, és egyenlőtlenül oszlott meg a védelmi szektor költségvetési tételei között. Ennek oka egyrészt az, hogy a védelmi szervezetek megfelelő lobbierőjének köszönhetően kisebb megszorításra került sor, illetve egyes tételreket „későbbre toltak a tíz éves hosszú távú költségvetési tervekben. Másrészt pedig Obama elnök sikeresen védte meg a politikailag érzékeny kiadási tételreket, így például a személyi kiadásokat terhelő haderő-létszámot és a veteránoknak biztosított forrásokat.

A 2013-as és 2014-es pénzügyi évekre vonatkozó rendelkezések vizsgálatából azonban kiderül, hogy az egyes területek – a politikailag érzékeny veteránügyek és személyi vonatkozású ügyek – Obama elnök közvetlen ráhatására kivételt képeztek a fűnyíró-elv alapján végrehajtható forráselvonás alól. Ez jelentős mértékben felborította az eredeti pénzügyi tervezést és aránytalanságokat idézett elő a megszorításokban. [6]

A végrehajtott forráselvonás legfontosabb következményeképpen csökkent az erők készenléte, a kiképzés intenzitása, a rotációk száma; és akadózhat a napi rutinfeladatok végrehajtása. Várhatóan a haderő létszámát is csökkenteni kell, ugyanis a jelenlegi 510.000 fős létszámot nem szükséges és pénzügyileg nem is lehetséges fenntartani – a csökkentés mértéke azonban még kérdéses. Hasonlóképpen, csökkentéseket láthatunk a haditechnikai modernizáció szinte minden területén, ezek azonban nem igazolják a médiában és közbeszédben megjelenő vészjósló csökkentések 2014-ben még nem érintik az Egyesült Államok globális erőkivetítési képességének fenntartását, és eddig nem is okoztak komolyabb kapacitásveszteségeket az Egyesült Államok fegyveres erők stratégiai időtávra szóló erejében.

Reményeim szerint a poszter elérte kitűzött célját, nevezetesen sikerült igazolni, hogy a gazdasági válság

által indukált forrásmegvonást övező költségvetési viták legnagyobb kockázatát jelenleg nem a – mértékben még az enyhítéssel is jelentős – forráselvonás jelenti a védelmi szféra és a fegyveres erők számára, hanem az a tervezési bizonytalanság, ami jelenleg az egész folyamatot jellemzi.

Védelmi kiadások:	A 2014-es pénzügyi év keretei milliárd dollárban kifejezve.
A Védelmi Minisztérium (DoD) alapköltségvetésének diszkrecionális keretei:	\$526.6
A (DoD) alapköltségvetésének kötelező felhasználási kerete:	\$6.5
A (OCO) tengerentúli katonai műveletek keretei:	\$79.4
A Védelmi Minisztérium összes forrása (051):	\$612.5
Energiaügyi Minisztérium forrásai:	\$17.8
Munkaügyi Hivatal forrásai:	\$1.3
Egyéb hivatalok forrásai:	\$0.2
Az atomenergia felhasználásának teljes pénzügyi kerete (054):	\$19.3
Igazságügyi Minisztérium forrásai:	\$5.0
Belbiztonsági Minisztérium forrásai:	\$1.6
Egyéb hivatalok forrásai:	\$1.4
A belbiztonságot érintő összes pénzügyi keret (054):	\$8.0
A veteránok ügyéért felelős minisztérium kiadásai:	\$149.6
Egyéb hivatalok kiadásai:	\$0.4
A veteránok ellátásának teljes pénzügyi forrása (700):	\$150.0
A Katonai nyugdíjpénztár forrásai:	\$85.4
A teljes védelmi szféra forrásai:	\$875.2

Felhasznált irodalom

[1] BALOGH ISTVÁN: Az Egyesült Államok hadereje és az amerikai költségvetési megszorítások, NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont Elemzések – 2014/7 11-12. oldal
[2] CSBA, Todd Harrison, Analysis of the FY 2013 Defense Budget and Sequestration In. <http://www.csbaonline.org/publications/2012/08/analysis-of-the-fy2013-defense-budget-and-sequestration/> (2014. május 29.)
[3] CSBA, Todd Harrison, Chaos and Uncertainty: The FY 2014 Defense Budget and Beyond In. <http://www.csbaonline.org/publications/2013/10/chaos-and-uncertainty-the-fy-14-defense-budget-and-beyond/> (2014. május 29.)
[4] Fiscal Year 2014, Budget of the U.S. Government, Office of the U.S. Management, Budget.gov. In. <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2014/assets/budget.pdf> (2014. május. 29.)
[5] PAT TOWELL, AMY BELASCO, Defense: FY 2014 Authorization and Appropriations, CRS, 17. oldal, In. <http://www.fas.org/sgp/crs/natsec/R43323.pdf> (2014. május. 29.)
[6] SZABÓ ALBERT: The Analysis of the U.S. Financial Year (FY) 2014 Defense Budget, AARMS Volume 13, Issue 1, 2014, 221-227 p.
[7] CSBA, Todd Harrison, The FY 2015 Defense Budget Balancing Strategy and Resources, Central Strategic and Budgetary Assessments In. <http://www.csbaonline.org/publications/2014/03/the-fy2015-defense-budget-balancing-strategy-and-resources/> (2014. május 29.)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Szabó András

Poszter címe: Adat-, és információ kompressziós eljárások alkalmazása a harcászati rádiórendszerek zavarállóságának növelése, és kis valószínűségű felderíthetősége érdekében

Szerző intézménye: NKE HHK

Szerző végzettsége: Msc

Szerző kutatási területe: Védelmi elektronika

Szerző kutatási témája: A Magyar Honvédség korszerű rádiófrekvenciás híradó és informatikai eszközeinek, valamint rendszereinek vizsgálata az elektronikai zavarás, pusztítás tükrében

Szerző elérhetőségei: szabo.andras@uni-nke.hu 29-609

Szerző bemutatkozása:

2007 óta hivatásos katona. A Híradó, informatikai és információvédelmi területek szakértője, 2011 óta a Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, kutatója.

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Sztankai Krisztián főhadnagy

Poszter címe: Katonaantropológia - egy új inter-diszciplina születése

Szerző intézménye: NKE HHK

Szerző végzettsége: Egyetem

Szerző kutatási területe: Hadtudomány és antropológia

Szerző kutatási témája: A kulturális antropológia módszereinek helye és szerepe a katonai műveletekben

Szerző elérhetőségei: k.sztankai@gmail.com, +36 20 808 4757

Szerző bemutatkozása:

2006-ban végeztem a Miskolci Egyetem Kulturális és Vizuális Antropológia Tanszéken és 2007-ben kerültem kapcsolatba a Magyar Honvédséggel, amikor is egy nemzetközi konferencián egy akkor még igen új képességről kellett egy előadást tartanom „Az antropológia és a haderő kapcsolata” címmel. Ezen a konferencián több katonai vezető mutatta érdeklődését e téma iránt és együtt úgy döntöttünk, hogy megfelelően a 21.század katonai kihívásainak egy új képesség kialakítását tűzzük ki célul, amely mint preventív eszközt nyújthat a misszióba menő állományoknak.

Katonaantropológia – egy új inter-diszciplina születése

Sztankai Krisztián

(k.sztankai@gmail.com +36 20-808-47-57)

Absztrakt:

A kulturális antropológia a társadalomtudományok azon ága, amely az elméleti módszereket és ismereteket a gyakorlatban felmerülő társadalmi problémák megoldásában alkalmazza és ezért alkalmas a missziós területeken végzett speciális kutatásokra. Alkalmazását módszertana és szemléletmódja teszi nélkülözhetetlenné missziós területeken, mert olyan információkhoz tud hozzáférni, melyekhez egy katona végzettségéből fakadóan nem képes. A kulturális antropológia erőssége a terepen végzett kutatómunka és a naprakész ismeretanyag, melyet az Egyesült Államok hadserege már több évtizede sikeresen alkalmaz.[1]

A vietnámi inspiráció

A vietnámi háború nagymértékben megváltoztatta a háborúban vívott harcászati kultúrát, mivel már nem volt elegendő a technikai fölény az ellenféllel szemben. Szembe kellett nézni egy új, sokkal hatékonyabb és a civil lakosok támogatását élvező ellenség képével. Az amerikai kormány számára akkoriban irreleváns volt a gyengébb ellenfél kultúrájának megismerése, nem érezték szükségességét e tudás megszerzésének. Később ébredtek rá arra az egyszerű tényre, hogy aki befolyással bír a lakosságra, az nyeri meg a háborút; hiszen a háború megnyerésének egyik fontos előfeltétele, hogy a területen élők elismerjék a jelenlévő, idegen katonai erők mandátumát. A vietnámi háború kései szakaszában már fel-felismerték a kulturális tudás és a civil lakosságban rejlő „csendes erő” fontos szerepét, de alkalmazni és felhasználni azt még nem tudták.[2]

„Katonai műveletek az alacsony intenzitású konfliktusokban – Irak és Afganisztán – néprajzi és kulturális kutatások és az ebből adódó információk nélkül olyan, mint egy ház építése hüvelykujj nélkül; de amíg ez a fajta házépítés csupán idő és anyag veszteséggel, addig a csatákon ez járművek, eszközök, polgári és katonai életek elvesztésével jár és nagy valószínűséggel súlyos geopolitikai következményei is lesznek.” - Benjamin C. Freakley vezérőrnagy, CJTF-76 főparancsnok, Afganisztán, 2006. (1. ábra)

1.sz. ábra: Benjamin C. Freakley vezérőrnagy (Forrás: <http://usarmy.vo.llnwd.net/e2/-images/2009/08/17/48232/index.html>)

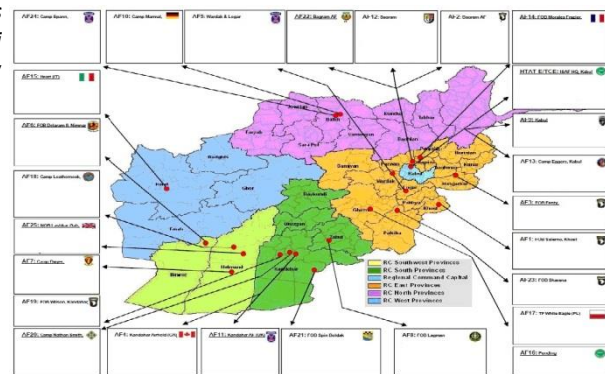
Irakban és Afganisztánban az egyedi helyzet hadtudomány és az antropológia művelőinek közös megkövetelte az „idegen kultúra” ismeretét. A stabilitás gondolkodásra való hajlandósága szükséges. Ma már megteremtéséhez össze kellett egyeztetni a kulturális, bizonyított tény, hogy a művelési területen való politikai, vallási és szociológiai rendszereket. Ebben a szociokulturális kutatások szükségesszerűek és a haderő „békeépítési” folyamatban is fontos szerepet játszottak számára is hasznosítható, kézzel fogható eredményeket és játszanak a mai napig azok az antropológusok (2. jelentenek. A kultúrából nyerhető információk (ábra), akik vállalva a veszélyt, nap mint nap megszerzése az új megközelítés kívánalma mellett tárgyalásokat és kutatásokat folytatnak az egyes újfajta kutatási módszerek kialakítását igényli.[4] hadszíntereken. A Pentagon 2004-ben indította el azt a programot, amelyben – intézményes formában - meglepő, hogy az amerikai hírszerző ügynökségek a fő kulturantropológusokat alkalmazzák az amerikai finanszírozói a különböző titkos társadalomtudományi projekteknek a világon.[6] Az Amerikai Egyesült Államok és Nagy Britannia két programot indított el, melyben a társadalomtudományok alkalmazásának lehetőségét vizsgálták. Az Intelligence Scholars Programot és a Combating Terrorism Countering Radicalisation programot. Az Egyesült Államokban 2004 áprilisa óta több hírszerző ügynökség elemző munkatársa kényszerült újra az amerikai egyetemre beiratkozni, hogy szakértelmüket és kulturális ismeretüket bővítsék olyan antropológiai tudással, melyek szükségessé váltak munkájuk pontosabb elvégzéséhez. 2006 júliusában a brit Foreign és Commonwealth Office (FCO) és az Economic and Social Research Council (ESRC) közösen elindított egy 1.3 millió fontos kezdeményezést, melynek célja volt a szélsőséges iszlám csoportok elemzése hat különböző régióban és öt országban. A program feladata volt, hogy jobban megértse a terrorista csoportok működését és hogy kifejlesszen egy hatékony fellépést ellenük. Tény, hogy a kutatási programot nyíltan nem hirdették, de az MI5 Joint Terrorism Analysis Központja részt vett a tervezésben.[7]

„A kulturális tudatosság nem feltétlenül teszi mindig lehetővé számunkra, hogy megjósoljuk az ellenség lépéseit, de segít jobban megérteni motivációikat, hogy mi a fontos számukra és az orszáig számára, ahol szolgálunk, valamint hogyan tudjuk a lakosság támogatását megnyerni és csökkenteni az ellenfél támogatottságát.” - Benjamin C. Freakley vezérőrnagy, CJTF-76 főparancsnok, Afganisztán, 2006.

2.sz. ábra: A HTAT munka közben a HUN PRT felelősségi körzetében Pol-e Khumriban (Forrás: Sztankai Krisztián 2011.)

2011-ben Afganisztánban az amerikai és brit társadalomtudósokon kívül lengyel, kanadai, olasz, francia és a német kutatók is dolgoznak a kulturális információk megszerzéséért. Ennek köszönhetően 2011-ben összesen 24 Kultúra Elemző Csoport (HTAT) működött Afganisztánban (3. ábra) és ez a szám – a parancsnokok egyre bővülő információ igénye miatt – tovább növekszik.[4]

3.sz. ábra: HTAT alkalmazása Afganisztánban (Forrás: RC-NORTH 2011.)

A jövő Magyarországon

Magyarországon a kulturális antropológia és a haderő együttműködése még a kezdeti szakaszában jár és valószínűleg még sok időnek kell eltelnie ahhoz, hogy hazai szakemberek – előjárói támogatással – missziós területeken (folyamatos) antropológiai kutatásokat végezheszenek. A kulturális antropológia kutatási módszerei és az így szerzett, a műveletekben hasznosítható ismeretek ma még (legalábbis nálunk) nem képezik szerves részét a béketámogató műveletek kiképzésében, művelési tervezésben. Ahhoz, hogy ez a képesség és kapcsolat intézményesen is kiépüljön, a

Magyarországon több tudományos konferencián is elhangzottak (ZMNE, NKE, Miskolci Egyetem) már a kulturális antropológia alkalmazásának lehetőségei és nélkülözhetetlensége a katonai feladatokban. Ami bizonyos, hogy a NATO és az EU is folyamatosan foglalkozik, hogy milyen hatékonyan tudná alkalmazni azt a fajta módszertant a katonai tervezésben és feladatokban, melyek a legfontosabb eszköz az antropológia. Már csak az a felismerés hiányzik, hogy a Magyar Honvédség miképp vélekedik ezen képesség kiépítéséről és alkalmazásáról a haderő feladattrendszerében.[8]

Felhasznált irodalom:

- [1] Sztankai Krisztián: Kultúrantropológusok a katonai műveletekben. Sereg Szemle, VIII: (4) pp. 90-96. (2010)
- [2] Sztankai Krisztián: A kulturális antropológia alkalmazása az ISAF misszióban. Honvédségi Szemle, 140: (2) pp. 36-38. (2012)
- [3] Sztankai Krisztián: A kulturális antropológia a terror elleni háborúban. Hadtudományi Szemle, 6: (1) pp. 187-192. (2013)
- [4] Sztankai Krisztián: A kulturális antropológia alkalmazása az ISAF misszióban. Honvédségi Szemle, 140: (2) pp. 36-38. (2012)
- [5] Sztankai Krisztián: A civil-katonai együttműködés, a lélektani műveletek és a kulturális antropológia kapcsolata. Hadtudomány (ONLINE) 22: (10) pp. 1-7. (2012)
- [6] Solovey, Mark (2001) : Project Camelot and the 1960's Epistemological Revolution: Rethinking the Politics-Patronage-Social Science Nexus. Social Studies of Science, 31/2:171-206.
- [7] Houtman, Gustaaf (2006) : Double or quits. Anthropology Today, 22/6:1-3.
- [8] Sztankai Krisztián: Place and role of cultural anthropology in the Military. Academic and Applied Research in Military Science, Vol.13, No.1 pp. 113-116. (2014)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Teknős László

Poszter címe: Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálatának jelentősége a lakosság és az anyagi javak védelmében

Szerző intézménye: Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola

Szerző végzettsége: Okleveles védelmi igazgatási manager

Szerző kutatási területe: Környezetbiztonság és katasztrófavédelem

Szerző kutatási témája: A lakosság és az anyagi javak védelmének újszerű értékelése és feladatai a klímaváltozás okozta veszélyhelyzetben

Szerző elérhetőségei: tekнос.laszlo@uni-nke.hu; tekнос.laszlo@gmail.com
+3670-387-8627

Szerző bemutatkozása:

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen szerezte diplomáját védelmi igazgatási szakon, katasztrófavédelmi szakirányon. A Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorandusza, a Magyar Polgári Védelmi Tudományos Egyesület alelnöke, MHTT Katasztrófa- és polgári védelmi szakosztályának titkára, Kritikus Infrastruktúra Védelmi Kutatások TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-0001 számú projekt, „Közlekedési kritikus infrastruktúra védelme” kiemelt kutatási terület kutatója, főbb kutatási területei: globális klímaváltozás katasztrófavédelmi aspektusai, polgári védelem aktuális feladatai, kárelhárítás és kárfelszámolás elmélete, gyakorlati megvalósításának követelményrendszere, önkéntes mentőszervezetek fejlesztési irányvonalai, ár- és belvízvédelem Magyarországon.

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálatának jelentősége a lakosság és az anyagi javak védelmében

Teknős László teknos.laszlo@uni-nke.hu

A civilizációs, a természeti kockázatok, a geológiai, meteorológiai, hidrológiai eredetű veszélyforrásokból kialakuló nagyobb káresemények, katasztrófák hatására a védekezésbe bevonható erők létszámát növelni kell. Jelen poszter célja, hogy bemutassa a NKE Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálatának megalakítási szükségességét, keresse az önkéntes felelősségvállalás területén belül, országos viszonylatban. Gyakorlatokon részvétel: például HUNOR-HUSZÁR gyakorlatain, illetve a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 65. § (1) bekezdése alapján a védekezésre való felkészülés érdekében a Szolgálat részt vesz a gyakorlattervben foglaltaknak megfelelően. Lakosságfelkészítés területén: fel kell éleszteni a lakosságfelkészítő mentori országos hálózatot. Későbbiekben aktív részvétel a VITÁR (Veszélyhelyzeti Információs és Tájékoztató Rendszer) működtetésében

Önkéntesség szerepe a polgári védelemben

Ma a természeti és civilizációs katasztrófák elleni védelem az egyik legaktuálisabb nemzeti feladat Magyarországon.[1] Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai bizonyították, hogy a polgári védelem rendszerében minőségileg kerüljenek átalakításra a polgári védelmi szervezetek. Ennek kiindulópontját a 2011. évi CXCVIII. törvény a katasztrófavédelemről, és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló jogszabály teremtette meg az önkéntes polgári védelmi szervezetek létrehozásának a lehetőségével.[2]

A diákok önkéntességének történelmi értéke és hagyománya van

A tanulók önkéntességének a katasztrófák elleni védekezésben hazai és nemzetközi viszonylatban hagyománya van. Erre példa a céhek mellett tevékenykedő diákok, kik a tűz oltásából is kivették részüket. Később megalakultak országszerte (ahol iskola működött) a diaktűzoltóságok. A diákság előnye, hogy együttélésük, önkormányzatuknak, választott vezetőik vezényletének köszönhetően eleve gyorsabban mozdultak, hatékonyabban működtek közre, mint a felnőtt lakosság. Továbbá nemcsak az iskola épületének védelmében, hanem a városban keletkezett tüzek oltásaiban is részt vettek.

1.sz. ábra: NKE Katasztrófavédelmi Szolgálatának megalakulása (Készítette: Teknős László, 2013. Jóri András fotói alapján)

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálat (NKE ÖKASZ)

A történelmi hagyományok alapján szükség van a diákság katasztrófák elleni védekezésében történő bevonására. Ennek alapján a polgári védelem világnapja alkalmából, 2013. március 4-én rendezett ünnepségen a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (továbbiakban NKE) intézményekből jöttek, amit kamatoztathatni lehet a hallgatói polgári védelmi esküt tettek. Az esemény fontosságát mutatja, hogy Dr. Bakondi György tű. fenntartásában luxus és értelmetlen lenne a Főigazgatóság főigazgatója átadta az általa adományozott, Magyarország címerével díszített csapatzászlót, melyre többek között szalagot kötött Kocsis Máté, Józsefváros polgármestere, Pesti Imre, Budapest főváros kormány megbízottja, valamint Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora, aki úgy fogalmazott, rejlik. Ennek alapját és követendő példáját a Nemzeti Közszolgálati Egyetem mutatta be elsőként, a 2013. március 4-én megalakult önkéntes katasztrófavédelmi közösségért. [3]

Az NKE ÖKASZ megalakulásának előnye, hogy tagjai ismereteit már több alkalommal is bizonyítani tudta az egyetemi képzés során megszerezték azokat a (például 2013-as dunai árvízi védekezés, HUNOR 2013. katasztrófavédelmi képességeket, illetve a vezetési- októberi minősítő gyakorlat, 2014. évi Fővárosi és az irányítási ismereteket, melyek alkalmassá teszik a Országos Katasztrófavédelmi Ifjúsági Verseny, NKE Szolgálatot a hazai mentőszervezetek, mentőcsoportok Közös Egyetemi Gyakorlat - Végvár 2014 stb.), támogatásához, illetve beavatkozásokon történő Magyarország nemzetközi megítéléséhez részvételre. Az NKE Katasztrófavédelmi Szolgálat a népszerűsítéséhez nagymértékben hozzájárul a 2013. évi júniusi árvízi védekezésnél odaadásuk és felsőoktatási hallgatók a nemzeti összefogásba történő elköteleződésük okán a veszélyhelyzetben remekül behívása, melynek koordinátora a Nemzeti Közszolgálati megálta a helyét, mind a konkrét helyszíni Egyetem lenne. Cél, szélesíteni a katasztrófák elleni beavatkozásokban, mind a Megyei Védelmi Bizottságok védekezésben hatékonyan tenni tudó polgárok operatív csoportjainak munkájában, illetve a létszámát, hogy minőségben és mennyiségben legyen elég létszám Magyarország szolgálatában a biztonságért.

Alkalmazhatóság

Fő feladata a katasztrófákat követő hatások elhárítása, a következmények felszámolása, elsősorban Magyarország területén belül, országos viszonylatban. Gyakorlatokon részvétel: például HUNOR-HUSZÁR gyakorlatain, illetve a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 65. § (1) bekezdése alapján a védekezésre való felkészülés érdekében a Szolgálat részt vesz a gyakorlattervben foglaltaknak megfelelően. Lakosságfelkészítés területén: fel kell éleszteni a lakosságfelkészítő mentori országos hálózatot. Későbbiekben aktív részvétel a VITÁR (Veszélyhelyzeti Információs és Tájékoztató Rendszer) működtetésében

2.sz. ábra: NKE Katasztrófavédelmi Szolgálat (Készítette: Teknős László, 2013.)

A NKE Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálatának támogatottságát bizonyítja, hogy Kocsis Máté, Józsefváros polgármestere a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen példaértékűen megkezdett önkéntességének elismeréseképpen Oktatási és Képzési Központot alakított ki a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Közép-pesti Kirendeltségével együttműködve. [4] Ez olyan példamutató lehetőség és támogatás, mely megalapozhatja a jelenkor és a jövő ifjúságának [3] Ambrusz József: Önkéntes polgári védelmi szervezet egyetemünkön. <http://old.uni-nke.hu/index.php/hu/osszes-cikk/89-egyetem/1604-onkentes-polgari-vedelmi-szervezet-alakult-egyetemunkon> (letöltés: 2014. 05. 20.)

Jövőbeli célkitűzések

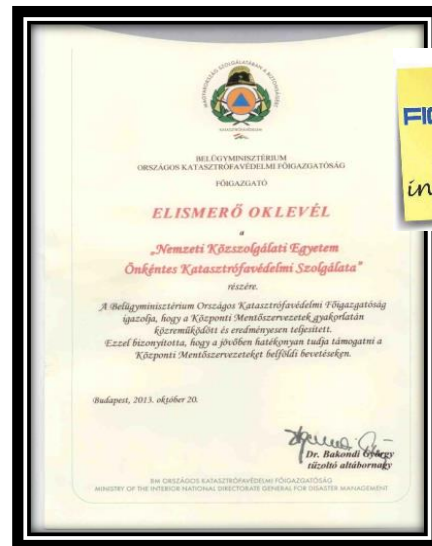
A jövőben a lehetőségekhez mérten minden felsőoktatási intézmény alakítsa meg a saját, önkéntes mentőszervezetét (helyi eredetű veszélyek megelőzésében, elhárításában, felszámolásában való aktív részvétellel).

A felsőoktatási intézmények állítsanak fel egy közös önkéntes mentőszervezetet, ún. országos bevethetőségű (elit) önkéntes mentőszervezetet, melynek élén a Nemzeti Közszolgálati Egyetem állna. A Felsőfokú Intézmények Közös Önkéntes Mentőszervezet részére a Nemzeti Minősítés megszerzése, melyben az NKE ÖKASZ tagjai segítik a minősítő gyakorlaton a mentőszervezet sikeres szereplését.

Felsőoktatási Intézmények Közös Önkéntes Mentőszervezetének (FIKÖM) előnye, hogy vannak tagok, akik olyan speciális tudást biztosító felsőoktatási intézményekből jöttek, amit kamatoztathatni lehet a Magyarország biztonságának fenntartásában luxus és értelmetlen lenne a felsőoktatási tanulóifjúság erőpotenciálját figyelmen kívül hagyni.

Összegezve

A polgári védelem erőinek jövője és kiaknázatlan nagy lehetősége a felsőoktatási intézmények hallgatóiban rejlik. Ennek alapját és követendő példáját a Nemzeti Közszolgálati Egyetem mutatta be elsőként, a 2013. március 4-én megalakult önkéntes katasztrófavédelmi szolgálatával, mely a vezetési-irányítási, polgári védelmi

3.sz. ábra: Elismerő oklevél az NKE Katasztrófavédelmi Szolgálatának (Készítette: Teknős László, 2013. október)

Felhasznált irodalom:

- [1] Endródi István: A magyar önkéntes polgári védelmi szervezetek szerepe hazánkban, az új katasztrófavédelmi törvény alapján. P. 1. <http://www.vedelem.hu/letoltes/tanulmany/tan463.pdf> (letöltés: 2014. 05. 20.)
- [2] Teknős László: A rendkívüli időjárás okozta veszélyhelyzetek és a kárterületeken végzendő polgári védelmi feladatok rendszere Magyarországon. p.16. http://kvi.uni-nke.hu/uploads/media_items/teknos-laszlo-a-rendkivuli-idojaras-okozta-veszelyhelyzetek-es-a-karteruleteken-vegendo-polgari-vedelmi-feladatok-rendszere-magyarorszagon.original.pdf (letöltés: 2014. 05. 20.)
- [3] Ambrusz József: Önkéntes polgári védelmi szervezet egyetemünkön. <http://old.uni-nke.hu/index.php/hu/osszes-cikk/89-egyetem/1604-onkentes-polgari-vedelmi-szervezet-alakult-egyetemunkon> (letöltés: 2014. 05. 20.)
- [4] Ambrusz József: Oktatási Központot kapott a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Önkéntes Katasztrófavédelmi Szolgálat. <http://old.uni-nke.hu/index.php/hu/osszes-cikk/89-egyetem/2123-oktatasi-kozpontot-kapott-a-nemzeti-kozszoalati-egyetem-onkentes-katasztrofavedelmi-szolgalata> (letöltés: 2014. 05. 20.)

4.sz. ábra: NKE Katasztrófavédelmi Szolgálatának pillanatképei (Készítette: Teknős László, 2014. Jóri András fotói alapján)

SZERZŐ ISMERTETŐ

ÁROP-2.2.21-2013-2014-0001
TUDÁSALAPÚ KÖZSZOLGÁLATI ELŐMENETEL

Szerző neve: Tóth Renáta

Poszter címe: A Magyar Honvédség tűzszerész beavatkozásainak katasztrófavédelmi aspektusai

Szerző intézménye: Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Szerző végzettsége: Védelmi igazgatási menedzser

Szerző kutatási területe: Védelemi igazgatás

Szerző kutatási témája:-

Szerző elérhetőségei: Toth.Renata@uni-nke.hu

Szerző bemutatkozása:

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző karán szerezte diplomáját Védelmi Igazgatás menedzsment szakon. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző kar ERASMUS koordinátora.

A Magyar Honvédség tűzszerész beavatkozásainak katasztrófavédelmi aspektusai

Tóth Renáta
Toth.renata@uni-nke.hu

Bevezetés

Napjainkban gyakran hallani a különböző balesetekről, legyen az közúti, vasúti vagy légi, de gyakoriak a híradások az ezeknél nagyobb léptékű eseményekről természeti csapásokról, ipari katasztrófákról. Ötödéves katasztrófavédelmi hallgatóként talán jobban felfigyelnek az ilyen hírekre. Szakdolgozatom témájaként az egyetemünk Ludovika kampuszán lévő főépületének felújítási és építési munkálatai során talált II. világháborús robbanószerkezetek keltették fel az érdeklődésemet a téma iránt, így azt gondolom nem egy hétköznapi mondható káresemény alapján felmerülő kérdéskört választottam.

Szakdolgozatomban a robbanószer jelenlétében történő tűzszerészeti és katasztrófavédelmi beavatkozások gyakorlatát, jogszerűségét és helyességét vizsgálom. A robbanószerrel kapcsolatos kutatásaimmal összefüggésben fel kívánom hívni a figyelmet a helyszíni és a társzervekkel közös intézkedés fontosságára, hiszen minden ezred katasztrófavédelmi vonulás robbanószerhez történik. Felvetődik a kérdés hogy a tűzszerészek munkája mellett valóban szükség van-e a katasztrófavédelem egységeinek beavatkozására, amennyiben szükséges ezt milyen jogszabály keretein belül tehetik meg.

1.sz. ábra: Tűzszerész helyszín Forrás: www.honvedelem.hu

MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred

A MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred közszolgálati tevékenységet végez. Alaprendeltetése az alapító okiratban, illetve a tűzszerészeti mentesítési ellátásokról szóló 142/1999. (IX. 08.) Kormány Rendeletben meghatározottak szerint végzett tűzszerészeti mentesítés. Alaptevékenységi körében az alakulat ellátja az országos tűzszerész készenléti szolgálatot, végzi a katonai eredetű lőszer, robbanótestek felkutatását, hatástalanítását, megsemmisítését, átvizsgálja a katonai lő- és gyakorlótereket, megsemmisíti a fel nem robbant robbanószerkezeteket, ellenőrzi, szükség szerint aknamentesíti a hajózható vízi utakat, biztosítja a folyami műtárgyak úszóaknák elleni védelmét, kiképezi a személyi állományt a béke és háborús alkalmazás érdekében, az ország területén, valamint külföldi műveletek során végzi az improvizált robbanószerkezetek felderítését, hatástalanítását és megsemmisítését. Mozgósítás esetén az alakulat – specifikumából is adódóan – a polgári életből nem kap személyi állományt, csak a más alakulattól érkező, felszerelt keret állománnyal együtt hajtja végre a meghatározott feladatokat. A nemzetgazdaságból sem technikai eszköz, sem objektum nem kerül átvételre. Hosszú távra kiható változást hozott az egység életében a 2005. novemberében kiadott HM KAT- HM HVKF 166/2005. számú együttes intézkedés, mely elrendelte egy speciális tűzszerész kutyás alegység felállítását, mely a zászlóalj szervezetben már speciális századként jelent meg a korábbi szakasz szintű alegység helyett. A feladat nagyságrendjére tekintettel, illetve a vezetés megújulásával párhuzamosan a szakmai vezetés egy új kiképzési rend kidolgozása mellett döntött. Ennek érdekében 2007 októberében került végrehajtásra több vezetési szint összevonásával egy olyan kiképzési rend kidolgozása, mely biztosítja hosszú távon a külföldi, valamint a belföldi tevékenységet, valamint a külföldön feladatot végrehajtó, nem saját csapatok felkészítését.

2.sz. ábra: Baja aknamentesítő hajó a balatonkenesei kikötőben Forrás: saját kép

2007. évben saját állomány részére a robbantás foglalkozásvezetők felkészítése július hónapban került levezetésre. Robbanótest felismerő tanfolyam eddig 3 alkalommal került levezetésre a Hulladékhasznosítók Országos Egyesülete által kijelölt személyeknek, összességében 34 fő, a Búvár kft., valamint a Szököár kft. állományának 1 – 1 alkalommal, összességében 23 fő számára, akik mindannyian sikeres vizsgát tettek. A tűzszerészek nem tudták átvizsgálni a gödröt ezért korábbi évekhez képest mind a III. mind az I. osztályú kérték a segítségünket. Az eset további vizsgálatot nem tűzszerész osztályos fokozattal rendelkező személyek igényelt, emiatt javasolták az ügy lezárását. A jelzett helyen kútban robbanószerrel találtak, az bekövetkezett nagyarányú szolgálati nyugállományba egység tűzszerészek kérésére kiszivattyúzta a vizet a vonulás ellenére is. A zászlóalj búvárai közül 3 fő kútból. rendelkezik I., 7 fő II., illetve 4 fő III. osztályos robbanószerrel fokozattal. 2 fő merülés vezetői vizsgával rendelkezik. A hadihajós állományból 6 fő I. osztályú, egy bombát találtak. A kútból a vizet szivattyú 17 fő II. osztályú, 9 fő III. osztályú hadihajós segítségével eltávolították. A jelenlévő tűzszerészek fokozattal, 9 fő kishajó vezetői engedéllyel és 2 fő egyikét, alpin- technika segítségével leengedték a hajózási technikus képesítéssel és engedéllyel kútba. A mentés idejére 10 személyt ideiglenesen ki rendelkezik. A szerződéses gépjárművezetői és kellett telepíteni a szomszédos lakóházakból. A hivatásos állomány részére az egység nyolc alkalommal tűzszerészek bombát nem találtak. Személyi sérülés tartott vezetési gyakorlatot, típusképzést, osztályba nem történt, az eset kár nélküli. soroló vizsgát. A 2007-ben rendszerbe állított A többi esetben a túlzótóság állománya helyszíni gépjárművekre az állomány típusképzése megtörtént. Biztosítást végzett a rendőrség és a tűzszerészek Az egység nagy hangsúlyt fektet a gépjárművezetők kérésére, valamint a lakossági bejelentésekre is a képzésére, ezért az állományt rendszeresen helyszínre vonultak. vezetéstechnikai tanfolyamokra iskolázza be. Jelenleg Megfigyelhető hogy a lakosság bármilyen robbanóanyag az egység állományából Afganisztán területén az MH felfedezése esetén a katasztrófavédelmet értesíti nem pedig a rendőrséget, miközben a tűzszerészek kizárólag részt. Az alakulat jelenleg is végrehajtja az Afganisztán a rendőrség, vagy a polgármester bejelentése alapján MH PRT-4 váltás szakfelkészítését. A szükséges vonulnak ki a helyszínre.[3] technikai eszközök a csoport részére beszerzésre kerültek. [1]

figyelmeztető jelzést;
c) bejelentést tesz a Magyar Honvédség Tűzszerész Ügyeletére a talált robbanótestről, illetőleg az a)-b) pont szerinti intézkedésről;
d) a bejelentő a Tűzszerész Ügyelet által javasolt további indokolt intézkedést (pl. a robbanótest közelében lévő lakóház kiürítése, a veszélyeztetett terület folyamatos őrzése, lezárása) fogadatosít. [2]

A katasztrófavédelem felkészültsége robbanószerrel kapcsolatos beavatkozások során

A hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél rendszeresített tevékenységjelentő és statisztikai rendszer (KAP-KÜIR adatszolgáltató program) adatai alapján a 2011-es évben több mint 69649 katasztrófavédelmi beavatkozásból, mintegy 37 olyan eset történt, amely robbanószerrel volt kapcsolatos, ebből 4 esetben került sor tényleges katasztrófavédelmi beavatkozásra:

- A tűzszerészek az erdőben egy vízzel telt gödörben robbanó anyagokat találtak. A körülbelül két köbméternyi gödörből az egység a vizet szivattyúval eltávolította.
- Jelzett helyen a vízhálózat felújítási munkálata során egy munkagép a munkagödörből robbanószerkezetet emelt ki. A munkagödörbe beáramló víz miatt a tűzszerészek nem tudták átvizsgálni a gödröt ezért kérték a segítségünket. Az eset további vizsgálatot nem tűzszerész osztályos fokozattal rendelkező személyek igényelt, emiatt javasolták az ügy lezárását.
- A jelzett helyen kútban robbanószerrel találtak, az bekövetkezett nagyarányú szolgálati nyugállományba egység tűzszerészek kérésére kiszivattyúzta a vizet a vonulás ellenére is. A zászlóalj búvárai közül 3 fő kútból. rendelkezik I., 7 fő II., illetve 4 fő III. osztályos robbanószerrel fokozattal. 2 fő merülés vezetői vizsgával rendelkezik. A hadihajós állományból 6 fő I. osztályú, egy bombát találtak. A kútból a vizet szivattyú 17 fő II. osztályú, 9 fő III. osztályú hadihajós segítségével eltávolították. A jelenlévő tűzszerészek fokozattal, 9 fő kishajó vezetői engedéllyel és 2 fő egyikét, alpin- technika segítségével leengedték a hajózási technikus képesítéssel és engedéllyel kútba. A mentés idejére 10 személyt ideiglenesen ki rendelkezik. A szerződéses gépjárművezetői és kellett telepíteni a szomszédos lakóházakból. A hivatásos állomány részére az egység nyolc alkalommal tűzszerészek bombát nem találtak. Személyi sérülés tartott vezetési gyakorlatot, típusképzést, osztályba nem történt, az eset kár nélküli. soroló vizsgát. A 2007-ben rendszerbe állított A többi esetben a túlzótóság állománya helyszíni gépjárművekre az állomány típusképzése megtörtént. Biztosítást végzett a rendőrség és a tűzszerészek Az egység nagy hangsúlyt fektet a gépjárművezetők kérésére, valamint a lakossági bejelentésekre is a képzésére, ezért az állományt rendszeresen helyszínre vonultak. vezetéstechnikai tanfolyamokra iskolázza be. Jelenleg Megfigyelhető hogy a lakosság bármilyen robbanóanyag az egység állományából Afganisztán területén az MH felfedezése esetén a katasztrófavédelmet értesíti nem pedig a rendőrséget, miközben a tűzszerészek kizárólag részt. Az alakulat jelenleg is végrehajtja az Afganisztán a rendőrség, vagy a polgármester bejelentése alapján MH PRT-4 váltás szakfelkészítését. A szükséges vonulnak ki a helyszínre.[3]

3. sz. ábra: Egy pár repülőbomba Forrás: <http://www.tenyezo.hu/a-tuzszeresz-csak-egyszer-tevedhet/>

4. sz. ábra: A katasztrófavédelem munkatársai a Műgyetem udvarán Forrás: http://tuzoltosag.info/hir/veszelyes_anyag/20131029_bomba_miatt_kiuritik_a_bme_egy_reszet/

A talált robbanótestek bejelentése

142/1999 (IX.8.) Kormányrendelet a tűzszerészeti mentesítési feladatok ellátásáról:
2. § (1) Aki elhagyott robbanótestet vagy annak tűnő tárgyat talál, illetve ilyen tárgy hollétéről tudomást szerez, köteles azt haladéktalanul bejelenteni a helyi rendőri szervnek vagy ahol ilyen nincs, ott a települési önkormányzat jegyzőjének, aki a bejelentésről köteles értesíteni a területileg illetékes rendőri szervet.
(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés alapján a települési önkormányzat jegyzője vagy az illetékes rendőri szerv a következő intézkedéseket teszi meg:
a) ellenőrzi a bejelentés valódiságát (ehhez – szükség esetén – szakértő személy segítségét veszi igénybe);
b) megjelöli a feltételezett vagy azonosított robbanótest helyét, elhelyezi a robbanásveszélyre utaló

Felhasznált irodalom:

- [1] <http://www.honvedelem.hu/szervezet/MH1HTHE> (letöltés ideje: 2014-04-11)
- [2] http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900142.KOR (letöltés ideje: 2014-04-28)
- [3] Szakdolgozat Kalamár Szabolcs, 2012
- [4] VAX Veszélyes anyagok gyorsinformációs kézikönyve ERBE ENERGETIKA Kft. Mérnökiroda Kft. Budapest 2005. ISBN: 963-219-128-5, 831 oldal
- [5] http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900142.KOR
- [6] 2/1987. (II. 17.) IpM rendelet a Robbanóanyag ipari Biztonsági Szabályzat közzétételéről forrás: <http://www.mvkepvisele.hu/jogszabalyok/2.1987.htm>

A KONFERENCIÁRÓL

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, a Magyar Hadtudományi Társaság Védelemgazdasági és Logisztikai Szakosztály, az ÁROP 2.2.21 Tudásalapú Közszolgálati Előmenetel Projekt együttműködésben a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Doktorandusz Önkormányzatával, a Doktoranduszok Országos Szövetségének Hadtudományi Osztályával, a Biztonságpolitikai Szakkollégiumával 2014. június 4-én rendezte meg „Hadszintér előkészítés, létfontosságú rendszerelemek védelme, honvédelmi érdekek érvényesítése” című tudományos-szakmai konferenciát és poszter versenyt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Zrínyi Miklós Egyetemi Campus és Laktanya Dísztermében. A konferencián az érdeklődők megismerhették a hadszintér előkészítés múltját, jövőbeni problémáit, a honvédelmi érdekek érvényesítésének lehetőségeit, illetve a létfontosságú rendszerelemek védelmének aktuális kérdéseit. A konferencián előadást tartott Prof. Dr. Báthy Sándor, Prof. Dr. Szenes Zoltán, Dr. habil. Horváth Attila, Prof. Dr. Padányi József, Dr. Boldizsár Gábor, Németh Balázs Ákos, Dr. Király László, illetve Kocsis Lajos. A záró előadásként a tudományos poszter versenyre beérkezett pályamunkák szerzői ismertették kutatásaikat, valamint a kiállítás alatt a szerzők bemutatták munkájukat az érdeklődőknek.

HADSZÍNTÉR ELŐKÉSZÍTÉS,
LÉTFONTOSSÁGÚ RENDSZERELEMÉK VÉDELME,
HONVÉDELMI ÉRDEKEK ÉRVÉNYESÍTÉSE

című

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA és POSTER VERSENY

ELŐADÓK:

Prof. Dr. BÁTHY Sándor ny. ezredes

Dr. BOGNÁR Balázs t. ezredes

Dr. BOLDIZSÁR Gábor ezredes

Dr. habil. HORVÁTH Attila alezredes

Dr. KIRÁLY László

Prof. Dr. PADÁNYI József dandártábornok

Prof. Dr. SZENES Zoltán ny. vezérezredes

Dr. TOKOVICZ József dandártábornok

A rendezvény időpontja:

2014. június 4. 09.00

A rendezvény helyszíne:

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és
Honvédtisztképző Kar, Díszterem

ÁROP 2.2.21
Tudásalapú közszolgálati
előmenetel

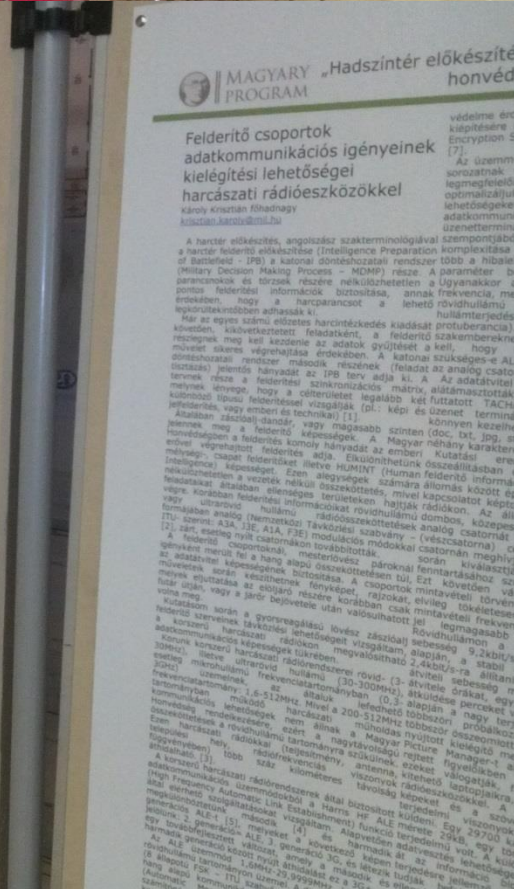
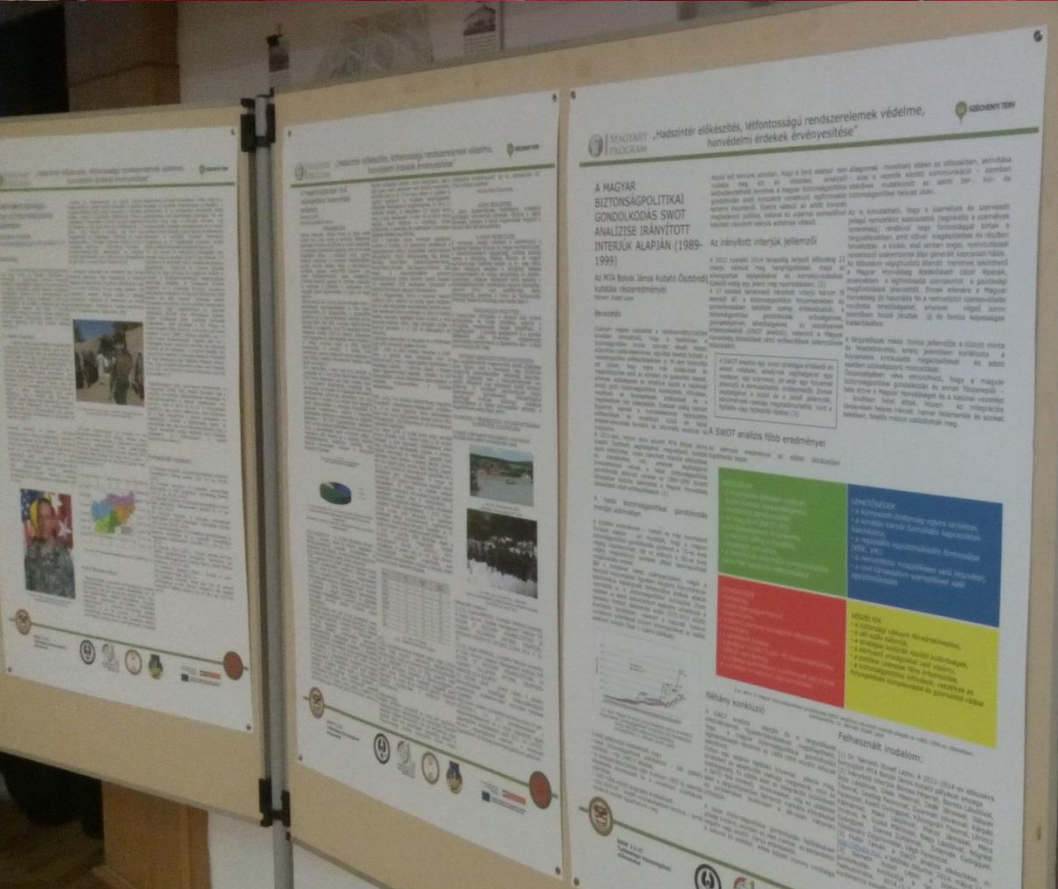
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 658 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A KONFERENCIÁRÓL

A KONFERENCIÁRÓL

A KONFERENCIÁRÓL

